

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

**Факультет міжнародної економіки і менеджменту
Кафедра міжнародної економіки**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	05 Соціальні та поведінкові науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	051 «Економіка»

Форма навчання: дистанційна

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА
на тему «Міжнародна трудова міграція та її вплив на світову економіку»

Здобувача: Овчаренко Діани Ігорівни

Науковий керівник: д.е.н., доцент Загарій Віта Клавдіївна

(підпис)

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною
комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: д.е.н., професор Столярчук Я.М.

(підпис)

Київ 2025

Реферат

Кваліфікаційна магістерська дипломна робота містить 120 сторінок, 23 таблиці, 28 рисунків та список використаних джерел з 86 найменувань та 6 додатків.

«Міжнародна трудова міграція та її вплив на світову економіку»

Об'єктом дослідження є міжнародна трудова міграція як економічне та соціальне явище, що має значний вплив на глобальні та регіональні економічні процеси.

Предметом дослідження є механізми впливу міжнародної трудової міграції на економічний розвиток країн походження та прийому, а також на соціально-економічну стабільність України.

Мета й завдання дослідження. Головною метою цієї роботи є фундаментальний теоретичний, статистичний, графічний та технічний аналіз трудової міграції у світі та країнах Євросоюзу, регресійний аналіз грошових переказів в Україну з-за кордону та визначення головних економетричних факторів впливу.

Для досягнення поставленої мети були поставлені наступні завдання:

- дослідження еволюції, сутності та значення міграції;
- аналіз видів, форм та причин міжнародної трудової міграції;
- теоретично та практично дослідити світові міграційні тенденції, сформовані під впливом глобалізації за період з 2018 по 2023 рік;
- статистично та графічно проаналізувати частку трудових мігрантів у країнах ЄС відповідно до віку, гендеру, рівню освіти, секторів працевлаштування.
- виявити основні країни-донори та країни-реципієнти робочої сили;
- дослідити вплив грошових переказів на економіку держав, приділивши увагу країнам з найбільшим відсотком грошових переказів від ВВП;
- проаналізувати особливості регулювання міграційних процесів у Євросоюзі та описати глобальну стратегію подолання міграційної кризи;

– здійснити технічний та регресивний економетричний аналіз залежності обсягу грошових переказів від факторів впливу за період 2014-2024 років.

Практичне значення результатів полягає у використанні сучасних економіко-математичних підходів до аналізу міграційних потоків, узагальненні досвіду регулювання трудової міграції країнами ЄС, а також застосування регресивного економетричного аналізу для вивчення залежності обсягу грошових переказів від основних факторів впливу, що дозволяє отримати нові емпіричні дані. Проведений аналіз що може слугувати базою для подальших наукових досліджень, освітніх програм та формування глибшого розуміння міграційних процесів.

Рік виконання кваліфікаційної магістерської роботи 2024.

Рік захисту роботи 2025.

Ключові слова: міграція, трудова міграція, міграційна криза, країни-донори, країни-реципієнти, міграційна політика, прогнозування, грошові перекази, моделювання

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ	6
1.1. Еволюція, суть та значення міграції	6
1.2. Дослідження видів, форм та причин міжнародної трудової міграції	15
1.3. Соціально-економічні наслідки міжнародної трудової міграції	24
РОЗДІЛ 2. ТЕНДЕНЦІЇ ТА АНАЛІЗ МІЖНАРОДНИХ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ГЛОБАЛЬНОМУ КОНТЕКСТІ	33
2.1. Загальні тенденції розвитку міграційних процесів під впливом глобалізації....	33
2.2. Економіко-математичний аналіз міграції в країнах ЄС в умовах міграційної кризи.....	47
2.3. Глобальні тенденції грошових переказів та їх вплив на економіку країн.....	66
РОЗДІЛ 3. СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ РЕГУЛЮВАННЯ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ЄС ТА ЕКОНОМЕТРИЧНИЙ АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПЕРЕКАЗІВ В УКРАЇНУ ...	82
3.1. Особливості регулювання міграційних процесів в країнах ЄС	82
3.2. Стратегія подолання Європейської міграційної кризи	94
3.3. Економічний аналіз та прогнозування грошових переказів в Україну на основі регресійної моделі	101
ВИСНОВКИ	109
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	112
ДОДАТКИ	122

ВСТУП

Актуальність теми. Концепція міграції завжди була важливою темою досліджень. Міграція робочої сили, безсумнівно, має певний вплив на зайнятість, ринок праці, розвиток сільської місцевості, соціальне забезпечення, управління працею, мережі мігрантів тощо. Для України актуальність дослідження зумовлена її значною залежністю від грошових переказів трудових мігрантів, а також соціально-економічними викликами, що виникають у зв'язку з відтоком працездатного населення. Загалом, добре розуміння робочої сили є обов'язковим для розробки відповідної політики ринку праці та інклюзивної політики економічного зростання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загалом дослідженням різноманітних теоретичних основ міграції присвячено наукові дослідження таких вчених як: Дж. С. Беккер, Е. Лібанова, М. Гбур, Н. Бортник, Г. Григор'єв, П. Федорченко-Кутуєв, О. Малиновська, Е. Равенштайн, П. Самуельсон, О. Хомра, Рибаківський та багатьох інших. Наразі існує доволі значна кількість робіт, які присвячено дослідженню видів, функцій та чинників впливу на міграційні процеси, а також моделюванню можливих наслідків міграції, як негативних, так і позитивних. Але попри вагомий теоретичний вклад, питання виокремлення типових рис міграційних зрушень та узагальнення міждисциплінарного досвіду дослідників міграційних процесів залишається невирішеним.

Метою роботи є фундаментальний теоретичний, статистичний, графічний та технічний аналіз трудової міграції у світі та країнах Євросоюзу, регресійний аналіз грошових переказів в Україну з-за кордону та визначення головних економетричних факторів впливу.

Для досягнення поставленої мети були поставлені наступні завдання:

- дослідження еволюції, сутності та значення міграції;
- аналіз видів, форм та причин міжнародної трудової міграції;

- теоретично та практично дослідити світові міграційні тенденції, сформовані під впливом глобалізації за період з 2018 по 2023 рік;
- статистично та графічно проаналізувати частку трудових мігрантів у країнах ЄС відповідно до віку, гендеру, рівню освіти, секторів працевлаштування.
- виявити основні країни-донори та країни-реципієнти робочої сили;
- дослідити вплив грошових переказів на економіку держав, приділивши увагу країнам з найбільшим відсотком грошових переказів від ВВП;
- проаналізувати особливості регулювання міграційних процесів у Євросоюзі та описати глобальну стратегію подолання міграційної кризи;
- здійснити регресивний економетричний аналіз залежності обсягу грошових переказів від факторів впливу за період 2014-2024 років.

Об'єктом дослідження є міжнародна трудова міграція як економічне та соціальне явище, що має значний вплив на глобальні та регіональні економічні процеси.

Предметом дослідження є механізми впливу міжнародної трудової міграції на економічний розвиток країн походження та прийому, а також на соціально-економічну стабільність України.

Методами дослідження є загальнонаукові методи дослідження соціально-економічних явищ, методи статистичного та графічного аналізу. Основу складає метод економіко-математичного моделювання.

Інформаційною базою є матеріали Державної служби статистики України, статистичні дані Європейського комітету статистики, наукові праці, статті та посібники відповідної проблематики вітчизняних та зарубіжних дослідників.

Теоретична значущість роботи полягає у дослідженні поняття та класифікацій міжнародної трудової міграції, виявленні ключових соціально-економічних факторів, що сприяють розвитку міграційних процесів, а також у систематизації підходів до аналізу її впливу на економіку країн-донорів та країн-реципієнтів трудових мігрантів.

Методична значущість полягає у використанні сучасних економіко-математичних підходів до аналізу міграційних потоків.

Практична значущість результатів полягає у використанні сучасних економіко-математичних підходів до аналізу міграційних потоків, узагальненні досвіду регулювання трудової міграції країнами ЄС, а також застосування регресивного економетричного аналізу для вивчення залежності обсягу грошових переказів від основних факторів впливу, що дозволяє отримати нові емпіричні дані. Проведений аналіз може слугувати базою для подальших наукових досліджень, освітніх програм та формування глибшого розуміння міграційних процесів.

Результати роботи були апробовані у науково-практичній онлайн-конференції та опубліковані у фаховому виданні «Євроінтеграційний вектор економічного зростання України» за листопад 2024 [11].

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, що містять 86 найменування. Робота викладена на 120 сторінках, містить 28 рисунків, 23 таблиці та 6 додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ

1.1. Еволюція, суть та значення міграції

Міжнародні міграції не є новим явищем, навпаки, вони завжди були присутні на траєкторії розвитку людства. Загалом міграцію слід розуміти як «зміну місця проживання або середовища проживання, переміщення або транзит з однієї місцевості в іншу, особливо на відстані»

Необхідно зауважити, що з самого початку в людині існувала прихована потреба в пересуванні, позначена протягом всієї історії паломництвами та експедиціями, під час яких люди залишали місця свого проживання в пошуках нових регіонів для дослідження і, отже, облаштування. Іншими словами, з давніх - давен люди зберігали в собі прагнення до просторового пересування, яке використовувалося як стратегія виживання в пошуках кращої якості життя, як для власного життя, так і для життя своїх племен, колоній або сімейних ядер, які роблять це, як правило, під керівництвом вождя або вождя, на якого покладено обов'язок пошуку більш родючих земель. багатші ґрунти, розташування ближче до річок і багатша рослинність, у неперервному пошуку щастя та якості життя.

Протягом усієї історії можна перерахувати відтік із сільської місцевості, спричинений промисловими революціями дев'ятнадцятого століття, які змусили тисячі сімей мігрувати з сільської місцевості до міст у пошуках кращих умов життя та кращих можливостей працевлаштування. Вважається, що те, що раніше обмежувалося лише кілометрами відстані, тепер іде далі. Згодом, із закінченням Другої світової війни у 1945 році, кількість міграцій зросла, особливо для тих людей, які перебували в умовах крайньої вразливості. Такі, наприклад, як біженці, які покинули батьківщину в пошуках безпеки й більш гідного життя. У цьому ж контексті було підраховано, що в 1960 році значна частина міжнародних мігрантів раніше проживала в країнах, що розвиваються, а точніше, в абсолютно слаборозвинених. Той же автор вказує на те, що

концентрація міжнародних мігрантів по всьому світу значно зросла в останні десятиліття і буде продовжувати збільшуватися.

Зрозуміло, що в наш час не є винятком, людина продовжує відображати прагнення своїх предків, шукаючи кращих умов життя за межами своєї батьківщини. Нарешті, сьогодні, на етапі глобалізації, люди призначені для вже розвинених країн, здатних забезпечити кращі можливості працевлаштування, кращу освіту та охорону здоров'я, більше свободи та безпеки. Одним словом, більш гідне життя.

Англійський вчений Е. Равенштайн у своєму науковому дослідженні «Закони міграції» першим дав визначення терміну міграція. Він розглядав це визначення як певний безперервний процес, який обумовлений чотирма основними чинниками, які проявляють себе: у початковому місці проживання мігранта, на стадії його переміщення, в місці в'їзду, а також чинники особистого характеру [69].

Іноді міграція розглядається як географічне переміщення індивідів або груп індивідів, а іншими словами мобільність людей у вузькому або ширшому географічному просторі [50].

Своєю чергою, в економічній енциклопедії термін "міграція" розглядають як переміщення людей етносів або окремих представників нації й це переміщення пов'язано найчастіше за все зі зміною місця проживання або з поверненням до попереднього місця проживання [10].

Отже, як ми можемо зрозуміти у поняття міграція вкладається сенс необхідності зміни місце проживання людиною. В. Ступницький визначає міграцію як певне суспільне явище яке мотивоване прагнення до задоволення потреб. І це явище є можливим завдяки мобільності людини і воно реалізується як у фізичному, так і віртуальному просторі [26].

Деякі вчені, наприклад Гбур З. В., визначають міграцію як переміщення населення між різними країнами [27].

Н. П. Бортник схиляється до думки, що міграцію можна розглядати як одну з форм руху населення при цьому змінюється місце проживання на більшу чи меншу

відстань та цей процес супроводжується значними економічними соціальними та демографічними наслідками які можуть бути позитивні, негативні або приховані. Також вони можуть поділятися на короткострокові наслідки та довготривалі наслідки [7].

В. О. Маслова розглядає міграцію як територіальне переміщення населення яке пов'язане зі зміною місце проживання [15].

В свою чергу, Малиновська О. визначає міграцію як переселення населення з 1 країни в іншу країну, а також це завершиться або може завершуватися зміни громадянства, але це поняття більш вказує на правовий аспект дослідження міграційного процесу [14].

Натомість існує також більш сучасне трактування терміну міграція яке у вузькому значенні можна сформулювати наступним чином: міграція визначається як постійне чи тимчасове переміщення людей через кордони, що обумовлено різноманітними чинниками та потребами окремих індивідів [9].

Згідно з наведеними даними, ми можемо зрозуміти, що міграція є доволі різноманітним та складним явищем. Щоб чітко пояснити її одним визначенням, це спонукало декого стверджувати, що міграція є доволі слабо теоретизованою [30]. На жаль ранні теорії були досить непов'язаними одна з одною, але останніми роками було поєднано детективне та індуктивні міркування що призвело до появи різноманітних теорій середнього рівня які все більше пристосовані к реаліям сучасної міграції, Наприклад теорії висококваліфікованої міграції пенсіонерів або молодшого населення зміну місце проживання через кліматичні та екологічні катастрофи.

Наразі теорії міграції класифікують відповідно до рівня зосередження. А саме мікро-, мезо- та макро-рівень. Теорії мікрорівня зосереджені на індивідуальних міграційних рішеннях, тоді як теорії макрорівня розглядають сукупні тенденції міграції та пояснюють ці тенденції поясненнями на макрорівні. Мезорівень знаходиться між мікрорівнем і макрорівнем, напр. на рівні домогосподарства чи

громади і може пояснити як причини, так і збереження міграції. У таблиці 1.1 подано огляд теорій за рівневими параметрами.

Таблиця 1.1 – Класифікація міграції відповідно до рівня спостереження [19]

Мікрорівень	Мезорівень	Макрорівень
Причина/продовження міграції:		
індивідуальні цінності/ бажання/ очікування напр. підвищення рівня виживання, багатства тощо.	колективи/ соціальна мережа напр. соціальні зв'язки.	структура можливостей на макрорівні напр. економічна структура (різниця в доходах і можливостях працевлаштування)
Основні теорії:		
• Фактори Push/Pull • Неокласична теорія мікроміграції • Поведінкові моделі • Теорія соціальних систем	• Теорія соціального капіталу • Інституційна теорія • Теорія мережі • Кумулятивний причинний зв'язок • Нова економіка трудової міграції	• Неокласична теорія макроміграції • Міграція як система • Подвійна теорія ринку праці • Теорія світових систем • Перехід до мобільності

Додатково було узагальнено теорії міграції з точки зору причин початку та продовження міграційних процесів. Ми пропонуємо детальніше розглянути основні теорії, систематизовані в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 – Теорії міграції, визначені ініціацією або продовженням міграції [16]

Початок міграції	Продовження міграції
• Неокласична теорія макроміграції • Міграція як система • Дуальна теорія ринку праці • Теорія світових систем • Перехід до мобільності • Фактори Push/Pull за Лі. • Неокласична теорія мікроміграції • Поведінкові моделі • Теорія соціальних систем • Нова економіка трудової міграції	• Міграція як система • Теорія світових систем • Теорія соціального капіталу • Інституційна теорія • Теорія мереж • Кумулятивний причинний зв'язок

Неокласична теорія міграції є ключовою для розуміння сучасних міграційних процесів, оскільки вона висвітлює роль економічного розвитку у формуванні трудової міграції. Відповідно до цієї теорії міграція відбувається внаслідок географічних

розбіжностей у попиті та пропозиції на робочу силу, наприклад, ми можемо виокремити сільський традиційний сектор. На цьому і зосереджена основна модель міграцій яка була заснована з теорії торгівлі. Припускається що надлишок робочої сили у традиційному сільськогосподарському секторі поглинається сучасним сектором, приваблюючи працівників вищою оплатою праці. Це і є причиною міграції у міський сектор. У цих моделях міграція продовжується до того моменту доки заробітна плата у традиційному та виробничому секторі не вирівнюється.

Лі (1966) був науковцем який сформулював визначення міграції в системі push-pull на індивідуальному рівні [61]. Він розглядав як попит, так і пропозиція міграції. Відповідно до цієї теорії поштовхом до міграції стають позитивні або ж негативні фактори місця походження та призначення. Однак цей процес стримують зовнішні фактори, наприклад запровадження міграційні закони окремими країнами або ж персональні фактори кожного мігранта. Лі робить певні прогнози стосовно того, що різноманітність людей призводить до збільшення потоку міграції. Це дуже добре проявляється у Сполучених Штатах Америці, де спостерігається доволі високий рівень міграції. Але можна сказати що ця теорія є скоріше угрупованням факторів які впливають на міграційні процеси, але не враховує причини наслідкові механізми.

Щоб зрозуміти причини та наслідки міграції, погляд на історію часто дає певне уявлення. Міграція – це явище, яке своїм корінням сягає перших періодів історії. Бажання людей жити в кращих умовах та їх нескінченна цікавість призвели до географічного переміщення людей [23]. Протягом історії індивідуальні або масові людські рухи мали різні причини й все ще стверджують про свою динамічну структуру навіть сьогодні. Міграційні рухи були достатньо ефективними, щоб спровокувати переміщення чинної робочої сили та капіталу залежно від розвитку кордонів, промислових революцій, географічної структури та технологій.

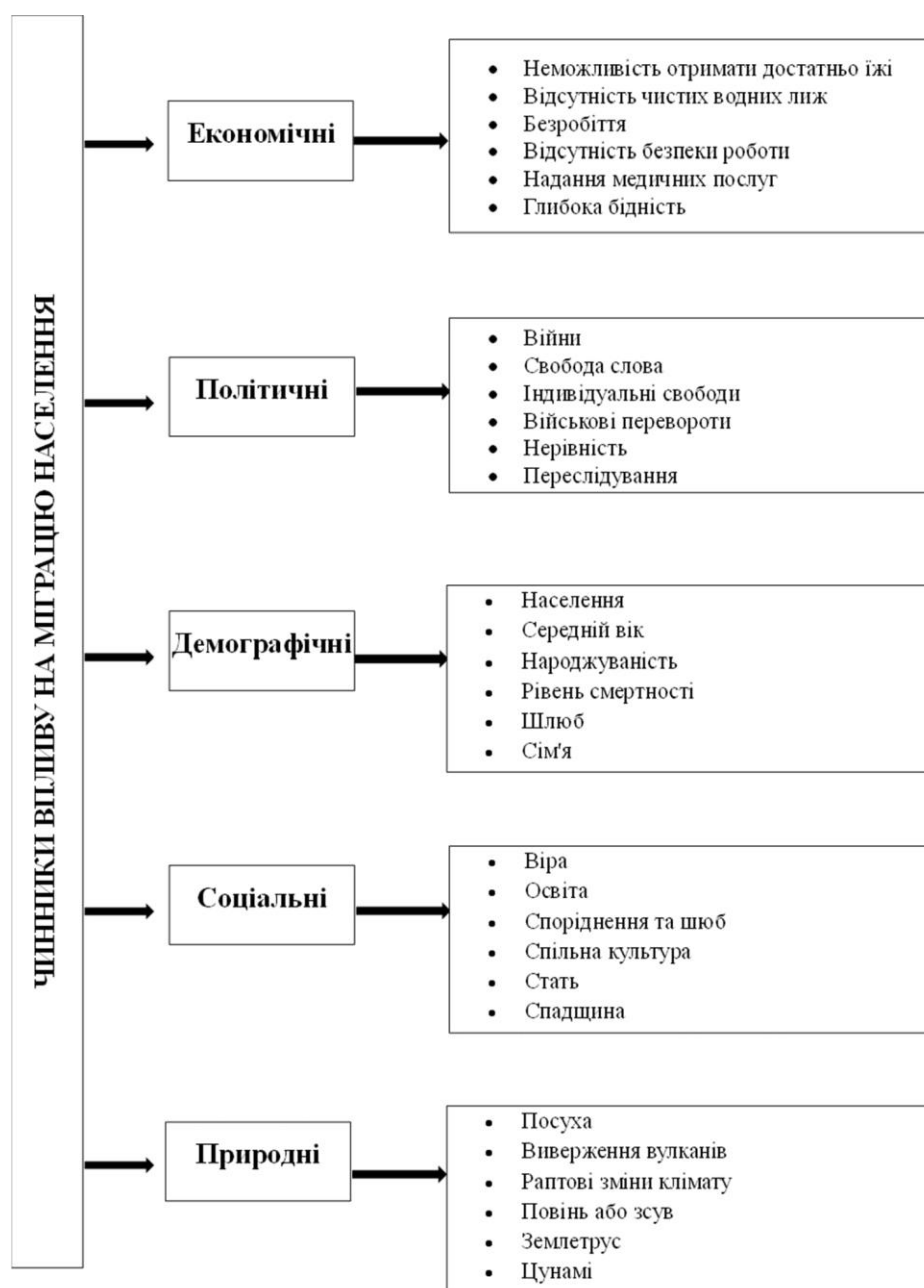

Рис. 1.1 – Чинники впливу на міграцію населення [68]

Міграційна мобільність прискорилося в нашому глобалізованому світі через збільшення кількості транспортних і комунікаційних можливостей. Елементи, пов'язані з появою міграції, можуть демонструвати подібні (економічні, кліматичні, демографічні), а також абсолютно різні та специфічні для цього регіону (політичні, соціальні) причини [32]. Наприклад, вирішальними можуть бути такі фактори, як

навколишнє середовище, в якому ми живемо, наявність екосистеми або ймовірність наражатися на небезпеку. Загалом на індивідуальні міграційні рішення впливає багато причин, і ці причини можуть здебільшого залежати від кліматичних, економічних, політичних, соціальних і демографічних чинників, дані чинники узагальнено на рис.

1.1 [68].

1. Економічні фактори: бідність є головною причиною багатьох соціальних проблем. Люди можуть робити незаконні спроби притулку та годування. По суті, такі ініціативи створюють величезну нерівність у доходах і поглиблюють проблему. На жаль, існує лінійна залежність між рівнем доходу та здоров'ям. Для людей, які не можуть отримати достатній дохід, стає майже неможливим отримати медичні послуги, на які вони заслуговують.

Якщо необхідно провести оцінку з економічних причин; Слід зазначити, що такі проблеми, як відсутність доступу до їжі, недоступність медичних послуг, відсутність доступу до чистої води, недостатня заробітна плата, відсутність гарантій роботи та несправедливий розподіл доходів, спричиняють міжнародні міграційні рухи. Міграція з економічних причин також створює сильні наслідки. Ці ефекти безпосередньо впливають на економіку як країни походження, так і країни призначення. Наприклад, пропозиція працівників для цільової країни зростає, а заробітна плата з цієї причини знижується. Подібний ефект спостерігається в орендованих будинках і офісах цільової країни. Оскільки, відповідно до зростання попиту, орендна плата зростає такими ж темпами. Також можна говорити про існування ефекту плацебо, спричиненого імміграцією у зростанні орендної плати. Це також створює негативні наслідки для країни походження. Наприклад, райони, які втратили населення, важко розвивати, і іноді з'являються села та міста-привиди.

2. Політичні причини: становлять значну частину міграційних рухів, що відбуваються в глобальному масштабі. Такі фактори, як порушення прав людини з політичних причин, переслідування, обмеження особистих свобод, нерівність, відсутність незалежності судової системи та військові перевороти, є основними

причинами міграційних рухів. Але, на жаль, найбільш домінантним фактором політичних причин є війни. Війни, які викликають великі міграційні рухи, також є однією з головних причин вимушеної міграції.

Війни є основною причиною масштабних міграційних переміщень, які найбільше впливають на світ. Міграція через війну здебільшого має форму вимушеної міграції, і більшість іммігрантів розміщені як тимчасові шукачі притулку або умовні біженці. Така ситуація завдає великої економічної та соціальної шкоди як цільовій країні, так і транзитним країнам. Відповідно до конвенції про права людини та рішень Верховного комісара ООН у справах біженців, цим іммігрантам надають притулок, їжу, медичні та безпекові послуги. Однак переважно розвинені країни не бажають розділяти поточний тягар біженців. Політична міграція є серйозною проблемою, особливо для країн у проблемному географічному регіоні. Наприклад, у цьому сенсі Туреччина приймає мільйони біженців. Люди, які мігрують з політичних причин, починають формувати діаспору там, де вони їдуть. Це формування має наслідки, які можуть бути ефективними для прийняття багатьох політичних рішень з часом.

3. Демографічні фактори: середній вік населення з погляду демографічних факторів; може негативно вплинути на роботу та можливості робочої сили. Високий рівень народжуваності та захворюваність на інфекційні захворювання також можуть спричинити міграцію. Що стосується як міжнародної, так і внутрішньої міграції, чітко простежується роль людського фактора, особливо ролі сімейно-побутових відносин, у прийнятті міграційних рішень. Міграція може бути вибором для людей з великою кількістю населення, які живуть разом у відносно невеликих будинках, ділячи обмежений простір з багатьма братами та сестрами та членами сім'ї.

Демографічна структура створює значні відмінності у впливі. Наприклад, попри те, що втрата молодого населення є великою проблемою для країни походження, вона може забезпечити перевагу з точки зору забезпечення робочою силою, необхідною для цільової країни.

4. Соціальні чинники: існує широкий спектр соціальних факторів, які викликають міграцію. Багато причин, таких як бажання людей бути зі своїми родинами чи родичами, які раніше мігрували, той факт, що цільова країна розмовляє тією самою мовою, географія, яку вони відчують близькими в культурному та соціальному плані, бажання здобути кращу освіту та свобода віри можна розглянути під цим заголовком.

Хоча соціальні чинники, пов'язані з причинами міграції, можуть мати подібний вплив на політичні чинники, їх сильною спільною точкою є те, що вони формують діаспору в країні призначення. Крім того, слід зазначити, що за цим заголовком «витік мізків» вказує на позитивну ситуацію для країни призначення, але на згубну ситуацію для країни походження.

5. Природні фактори: зміна кліматичних умов, викликана глобальним потеплінням, сильно впливає на природні фактори. Ми бачили повені, пожежі, посухи, землетруси та подібні катастрофи такого типу та масштабу, з якими людство не стикалося раніше. Природні фактори створювали причини для міграції протягом всієї історії, але значне зростання спостерігається в останні 20 років. Зокрема, це зростання впливає на внутрішню міграцію.

Міграція через природні причини відбувається особливо як внутрішня міграція та створює регіональні ефекти. Ці ефекти часто повертаються у вигляді безробіття та бідності. Низька родючість ґрунту в місці, де вони живуть, труднощі з географічним розташуванням, труднощі з доступом до таких ресурсів, як їжа, енергія та вода, також є іншими проблемами, які можна оцінити в цьому розділі.

У подальшому дослідженні ми зосередимося на економічних факторах, адже саме вони є основними рушійними силами міжнародної трудової міграції населення. Економічна нерівність між країнами, низький рівень доходів, недостатня кількість робочих місць, відсутність стабільності на ринку праці та обмежений доступ до основних послуг часто змушують людей шукати кращих умов за кордоном. Вищий

рівень життя, стабільна робота та можливість соціальної підтримки у країнах з розвиненими економіками стають потужними стимулом для трудової міграції.

Це дослідження дозволить глибше проаналізувати, як економічні чинники впливають на рішення про міграцію, зокрема у пошуках роботи та кращих умов життя. Розуміння цих процесів є важливим не тільки для оцінки впливу на економіку країн походження, які стикаються з втратою робочої сили, а й для приймаючих країн, де зростання трудової міграції змінює структуру ринку праці, впливає на соціальні та економічні показники. Такий підхід дасть змогу отримати об'єктивну картину і сприяти розробці ефективних стратегій управління міжнародними міграційними потоками.

1.2. Дослідження видів, форм та причин міжнародної трудової міграції

У минулому столітті такі фактори, як збільшення мобільності, глобалізація, технологічний прогрес і політичні події, швидко змінили світ. Міграція також стала важливою частиною цих змін, що призвело до переміщення значної частини населення світу між країнами. Міграція може бути викликана людьми, які шукають кращого життя, можливостей роботи, возз'єднання сім'ї, освіти та іншими факторами.

Дисципліни економіки та політичної науки можуть багато чого запропонувати одна одній у дослідженні імміграційної політики. У цьому сенсі велику частку мають економічні фактори. Загальні економічні причини міграції включають можливості працевлаштування, економічні можливості, вищу заробітну плату, кращі умови праці та надію отримати доступ до розвинених економік. Люди можуть вибрати міграцію як спосіб збільшити свій дохід, щоб досягти кращого рівня життя, просунутися в кар'єрі або забезпечити краще майбутнє для своїх сімей. Нами було виокремлено 13 основних економічних причин міжнародної міграції:

1. Розрив у доходах і зайнятості
2. Розподіл доходу

3. Рівень заробітної плати
4. Можливості для інвестицій та підприємництва
5. Податкова та фіскальна політика
6. Галузева міграція
7. Економічний розвиток
8. Вартість життя та рівень життя
9. Ринок і запити споживачів
10. Глобалізація та економічна інтеграція
11. Можливості професійного розвитку
12. Сільське господарство та природні ресурси
13. Грошові перекази та підтримка сім'ї

Узагальнюючи основні економічні фактори, можемо зробити висновок, що економічні причини міграції безпосередньо пов'язані з прагненням багатьох людей і сімей покращити свої умови життя та засоби до існування. Економічні фактори є важливим елементом, що впливає на рішення щодо міграції, відображаючи зусилля людей отримати кращі можливості працевлаштування, вищі доходи, кращі соціальні послуги та кращий рівень життя. Тому розуміння економічних аспектів міграції як для окремих осіб, так і для суспільства є критично важливим у розробці міграційної політики та економічних стратегій

Отже, через нестачу робочих місць у слаборозвинених країнах, а також нестачу робочої сили у розвинених країнах з'являється нова категорія мігрантів яких можна назвати економічними або трудовими мігрантами. Однак, на жаль, у зв'язку з постійним попитом необхідний жорсткий міграційний відбір. Частіше за все умови або критерії цього відбору є майже недосяжними або досить трудомістка для реалізації і тому легальний процес міграції виявляється набагато жорсткіше й ширший.

Так хто ж є найбільш вдалим кандидатами на звання міжнародного мігранта? З огляду на довгостроковий інвестиційний характер, який має імміграційний процес,

можна сказати, що це ті, хто після отримання доступу до необхідної інформації має достатні ресурси, як для того, щоб нести витрати на міграційний процес, так і для того, щоб залишитися в країні призначення в перші місяці. Варто зазначити, що кожен міграційний процес проходить відбір, де аналізується, чи дійсно заявник є необхідним та кваліфікованим для здійснення своєї трудової діяльності в країні перебування. Чим більш академічно кваліфікований мігрант, тобто коли він має ступінь бакалавра, магістратури, докторантури або навіть коли він не отримує ніякої академічної кваліфікації, але володіє винятковими здібностями в певній області, тим більш бажаною буде ця людина з боку приймаючої країни, яка бачить в цьому іммігранті багатий економічний потенціал. Однак вірно і зворотне: чим менш академічно кваліфікований або більш маргіналізований, тим менш бажаним він буде з боку приймаючої країни.

Щодо основних представників легальних мігрантів, то він зазвичай практикується не бідними людьми, а середнім або вищим класом. Люди, які є більш розвиненими в академічному плані, люди більш творчі та амбітні, які прагнуть працювати, брати на себе зобов'язання та фінансово розвиватися. Вийзд цих людей з рідних країн називається «відтоком мізків». Це висококваліфіковані фахівці або ті, хто має виняткові здібності, хто залишає свої країни походження в пошуках професійного сходження та особистісного зростання в інших місцях.

Поняття «міжнародна трудова міграція» є складним і багатограним, оскільки вчені та різні наукові школи пропонують численні його визначення. У загальному розумінні, міжнародна трудова міграція - переміщення особи, пов'язане з перетинанням державного кордону, з метою виконання робіт, надання послуг на платній основі чи провадження будь-якого виду підприємницької діяльності, не забороненого законодавством держави працевлаштування, за умови, що особа має на це відповідний дозвіл державного органу [4].

Проте, існує безліч підходів до інтерпретації цього явища, які відрізняються за фокусом дослідження, методологією та аналізом причин і наслідків міграції. Одні

науковці звертають увагу на економічних аспектах трудової міграції, розглядаючи її як механізм перерозподілу трудових ресурсів і розвитку глобального ринку праці. Інші дослідники зосереджуються на соціокультурних, політичних і правових аспектах, що виникають у зв'язку з мобільністю робочої сили між країнами. Різноманіття підходів до визначення цього терміну відображає складність і динамічність самого процесу міжнародної трудової міграції, а також його значущість для розвитку як країн походження, так і країн призначення. Поглянемо найбільш актуальні підходи до визначення зазначеного терміну.

На думку О. Журби [12] під Відповідно до Міжнародної конвенції про захист прав всіх трудящих та членів їхніх сімей 1990 р. [2], трудові мігранти – це особи, які займаються оплачуваною діяльністю в країні, громадянами якої вони не являються.

Переважає більшість міжнародних конвенцій відносить до трудових мігрантів лише осіб, що мають права перебування та праці на території іншої держави. Таке визначення, наприклад, вказано у ст. 1 Європейської конвенції про правовий статус трудящих-мігрантів 1977 р. [3].

Колектив авторів під керівництвом Лібанової Е. Трудова міграція – просторове переміщення, яке здійснюється громадянами з метою збільшення рівня життя завдяки більш вигідному використанню власної робочої сили, не змінюючи при цьому постійне місце проживання [13].

Відповідно до визначення Романюка М., трудова міграція – це певний рух, постійне або тимчасове переселення робочої сили в регіональному, національному та міждержавному міграційному просторі, маючи за мету забезпечення власних економічних потреб мігрантів та загального економічного добробуту [25].

За П. Федорченко-Кутуєвим, трудова міграція – певний вид міграції, що здійснюється фізичною особою з метою отримання працевлаштування (позитивна міграційна установка на працю), що може мати постійний чи тимчасовий характер.

Д. Боброва та О. Дон розглядають трудову міграцію як переміщення працездатного населення на певний час або назавжди до інших населених пунктів, у

тому числі за кордон, з певною частотою (разово, декілька разів, регулярно), що відповідає нормативноправовим актам приймаючої та сторони походження, з метою отримання вищих доходів з оплати праці чи підприємницького хисту [6].

Отже, робимо висновок, що міжнародна трудова міграція є складним соціально-економічним процесом, що відображає безліч аспектів сучасної глобальної економіки. Вона включає переміщення робочої сили між країнами з метою працевлаштування та отримання доходу, але це явище неможливо повністю схарактеризувати єдиним визначенням чи однозначним підходом. У різних наукових дослідженнях міжнародна трудова міграція трактується залежно від різноманітних чинників, серед яких тривалість перебування працівників, їхній правовий статус, рівень кваліфікації, географія переміщень, організація процесу та мета роботи за кордоном (рис. 1.2).

Ці численні критерії дали поштовх до розробки різноманітних класифікацій міжнародної трудової міграції, що допомагають систематизувати її прояви та проаналізувати їхній вплив на країни-донора і реципієнта. Кожен підхід у класифікації акцентує на певних аспектах цього процесу, дозволяючи глибше зрозуміти мотиви мігрантів, специфіку робочої міграції в різних регіонах та економічні наслідки, що супроводжують ці переміщення. Таким чином, всебічне вивчення класифікацій міжнародної трудової міграції є необхідним для розуміння динаміки сучасних міграційних процесів, а також для формування ефективних політик управління міграційними потоками, які враховують інтереси всіх залучених сторін.

Міжнародна трудова міграція є складним і багатогранним явищем, яке має значний вплив на глобальну економіку, соціальні структури та демографічні процеси. Для кращого розуміння особливостей цього процесу необхідно звернути увагу на різноманіття його форм і типів, що класифікуються за певними критеріями. Вступаючи до детального опису представленої класифікації, важливо усвідомити, що кожен з її аспектів відображає специфіку трудової мобільності та сприяє більш комплексному аналізу міграційних потоків.

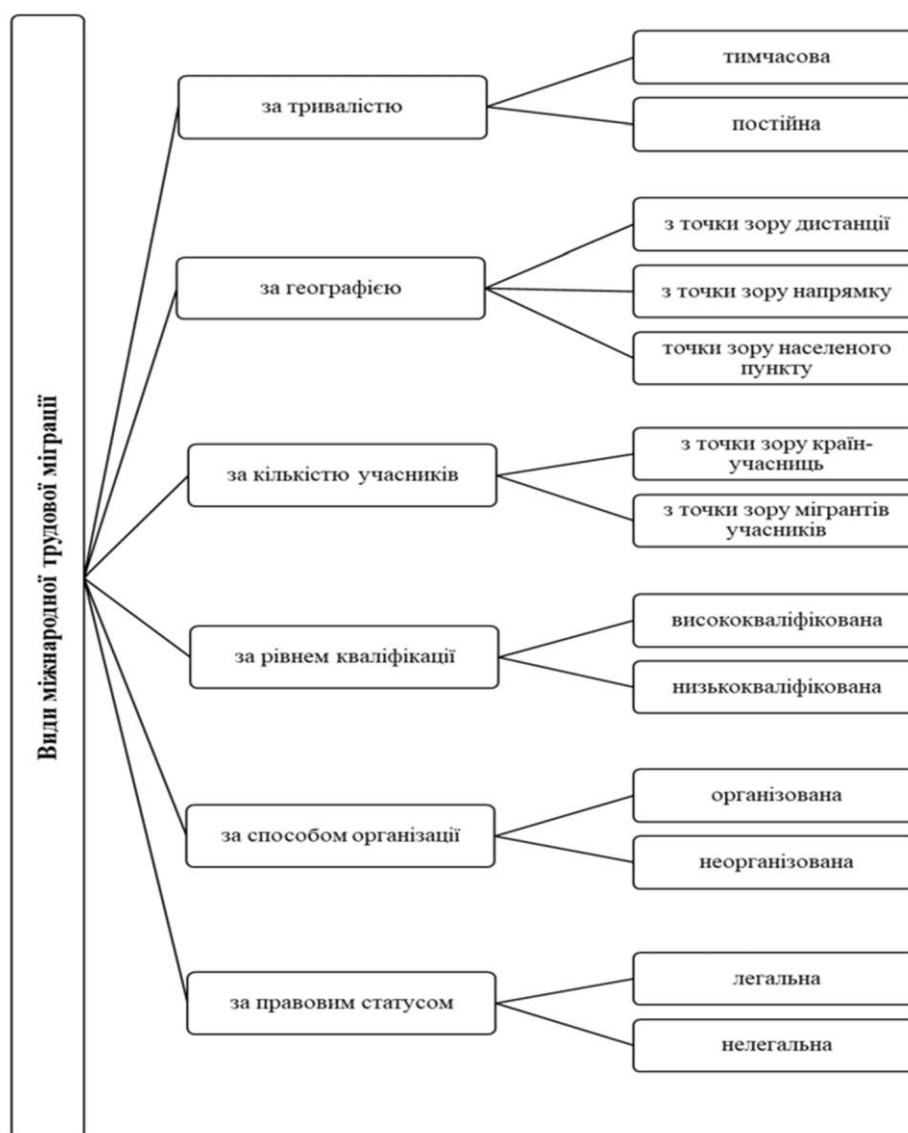

Рис. 1.2 – Види міжнародної трудової міграції [17]

1) За тривалістю перебування виділяємо тимчасову й постійну міграцію. Тимчасова трудова міграція – міграція працівників, що переїжджають в іншу країну на визначений обмежений період часу [84]. Постійна або безповоротна міграція: охоплює переселення осіб, які змінюють своє місце проживання назавжди і стають постійними резидентами нової країни. Залежно від тривалості переміщень, тимчасова трудова міграція може бути класифікована наступним чином:

- Довготривала – міграція терміном понад один рік [84]

- Короткотривала – міграція терміном до одного року, але не менше, ніж на три місяці [84].

- Крокова міграція (англ. – step migration) – переміщення працівника спочатку в одну країну, потім в іншу або в межах цієї країни, потім в остаточне місце міграції [84]. Дуже поширений вид міграції українців до ЄС: коли працівник не може знайти роботи в межах однієї країни ЄС, він переїжджає до іншої, не повертаючись до країни-донора, і мігрує до тих пір, доки не знайде відповідного місця праці.

- Транзиторна міграція: це переміщення в межах одного континенту і зазвичай має тимчасовий характер. Мігранти, що здійснюють транзиторну міграцію, можуть працювати в різних країнах протягом певного періоду, а потім повертатись у країну місця постійного проживання.

- Сезонна міграція: ця форма міграції, яка притаманна людям, які здійснюють щорічні поїздки на заробітки у регіони, де є робочі місця на певних сезонних роботах, наприклад, землеробство або туризм [8].

- Маятникова міграція: це короткострокове переміщення, коли люди щоденно здійснюють подорож зі свого місця проживання до місця роботи за межі свого населеного пункту. Цей тип міграції відбувається щоденно або регулярно і зазвичай стосується місцевих жителів, які працюють в мегаполісах або великих промислових центрах [24].

2) За «географією» міжнародну трудову міграцію можна розподілити на [21]:

- з точки зору дистанції: регіональна, міжрегіональна, внутріконтинентальна, міжконтинентальна;

- з точки зору напрямку переміщення: північ–південь, схід–захід, південь–північ та ін;

- за типом населеного пункту: село–місто, місто–село, місто–місто, село–село.

3) За кількістю учасників міжнародну трудову міграцію можна класифікувати відносно критерію країн-учасниць або відносно самих мігрантів. Таким чином, з огляду на кількість учасників, міжнародна трудова міграція може бути нечисленний або масовою. Малочисельна міграція охоплює переміщення невеликої кількості людей, що не спричиняє значного економічного впливу на країну-донора чи країну-реципієнта. Масова міграція, навпаки, передбачає переміщення великої кількості осіб, що має вагомий економічний ефект як для країни походження, так і для країни призначення [33].

Відносно мігрантів-учасників, науковці виділяють: індивідуальну, сімейну, групову міграцію:

- Індивідуальна – одноосібна міграція;
- сімейна – коли мігранти об'єднані сімейними зв'язками (не обов'язково, що усі члени сім'ї є зайнятими в економіці даної країни);

- групова – коли мігранти є друзями, знайомими.

1) За рівнем кваліфікації мігрантів виділяємо висококваліфіковану та низькокваліфіковану трудову міграцію.

- Низькокваліфікована міграція – це переміщення осіб, які займають роботу, яка не обов'язково потребує високого рівня освіти чи великого досвіду. У деяких випадках система державної політики використовує рівень заробітної плати для визначення міграції низькокваліфікованих працівників.

- У контексті ЄС громадянин третьої країни, який шукає роботу в державі-члені ЄС і має необхідну адекватну та специфічну компетенцію, що підтверджується вищою професійною кваліфікацією [42].

2) За способом організації міжнародна трудова міграція може бути організованою та неорганізованою.

Неорганізована (або стихійна) міграція – міграція робочої сили до іншої країни на попередньо невизначене місце праці без узгодження будь-яких попередніх домовленостей з роботодавцем, без допомоги фірми-посередника, знайомих тощо.

Організована міграція, своєю чергою, поділяється на:

- Державну, приватну та самостійну.
- Державну організовану міграцію: передбачає службове відрядження державних посадових осіб для роботи за кордоном;
- Приватну міграцію: здійснюється через комерційні посередницькі фірми або іноземні представництва, які допомагають працевлаштуванню мігрантів;
- Самостійну міграцію: оснований на принципі, що трудові мігранти самостійно організовують своє переміщення для працевлаштування на обраному місці роботи.

3) З юридичного погляду існують наступні види трудової міграції: легальна та нелегальна.

- Нелегальна міграція – це переміщення іноземних громадян та осіб без громадянства, яке передбачає в'їзд у певну країну або виїзд з її території, перебування та працевлаштування на її території, які здійснюються з порушенням законодавства, що регламентує порядок в'їзду, перебування, транзитного проїзду та виїзду іноземних громадян

- Легальна міграція є частиною збалансованої спільної міграційної політики ЄС, від якої вииграють мігранти, країни походження та країни призначення. Вона дає людям, які планують мігрувати, можливість покращити свої обставини. Водночас вона допомагає країнам, що приймають, задовольняти потреби ринку праці.

1.3. Соціально-економічні наслідки міжнародної трудової міграції

Світовий ринок праці як невіддільна частина світової економічної системи утворюється та існує шляхом трудової міграції. Залежно від часу перебування за кордоном розрізняють постійну міграцію, коли трудові ресурси виїжджають в іншу країну для отримання працевлаштування без подальшого повернення на батьківщину, і тимчасову – для отримання за кордоном роботи на конкретний термін. У практичному економічному житті один вид міграції може легко перетворюватися на інший під впливом факторів довгострокового характеру

Переміщення трудових ресурсів країн-донорів (з яких трудові ресурси їдуть за кордон для працевлаштування) до країн-реципієнтів (які приймають трудові ресурси, що прибувають для працевлаштування) викликане здебільшого економічними причинами, такими як максимізація власного прибутку кожного найманого працівника. Для багатьох мігрантів головним чинником їхнього виїзду на роботу за кордон є вища оплата праці, ніж на батьківщині.

Потік трудової міграції переважно орієнтований від країн, що розвиваються, до країн, що знаходяться на високому рівні розвитку. У розвинених країнах є високий рівень культури та освіти, висока якість життя. У цих державах є розвинений ринок праці, і водночас існує значна кількість вакансій при пошуку працівників, на які виникають труднощі, через те, що відповідна трудова діяльність є непрестижною, а оплата праці на цих робочих місцях є порівняно невисокою.

На світовому ринку трудових ресурсів склалися чітко визначені центри, куди в основному стікаються трудові ресурси [84]:

- США, Канада – постійно працює 5% іммігрантів (5-12млн.чол.) від загальної кількості всього працюючого населення.
- Західна Європа – кількість працюючих іммігрантів 4-7млн.чол. Найбільше їх у Люксембурзі, Швейцарії, ФРН, Франції.

- Близький Схід – в середньому тут працює 3-5млн. іммігрантів. Найбільше іноземців працює в Об'єднаних Арабських Еміратах, Катарі, Кувейті, Саудівській Аравії.
- Латинська Америка – число іммігрантів 3-8млн. Найпривабливішими країнами є Аргентина та Венесуела.
- Австралія – це традиційний центр міграції, котрий стягує на роботу 2-3% іммігрантів від кількості всього числа працівників.
- Азіатсько-Тихоокеанський регіон – основними імпортерами робочої сили тут є Японія, Південна Корея, Гонконг, Малайзія, Таїланд, Сінгапур.

Отже, на основі вищезазначеного, можна зробити висновок, що міжнародна трудова міграція має різні напрямки, кожен з яких виникає через особливості розвитку економік, демографічну ситуацію та рівень життя у країнах. Вона об'єднує як низькокваліфіковану робочу силу, так і висококваліфікованих фахівців. Пропонуємо детальніше розглянути 5 основних напрямків міжнародної трудової міграції, та їх соціально-економічні наслідки:

- Міграція з країн, що розвиваються, до промислово розвинутих країн;
- Міграція всередині промислово розвинених країн ;
- Трудова міграція між країнами, що розвиваються;
- Трудова міграція з колишніх соціалістичних країн до промислово розвинутих країн;
- Міграція вчених і кваліфікованих робітників із промислово розвинутих країн у країни, що розвиваються.

Перший напрямок – це міграція з країн, що розвиваються, до промислово розвинених країн, яка часто зумовлена економічними факторам. Для багатьох людей із країн Азії, Африки та Латинської Америки трудова міграція до країн із розвиненішою економікою є шансом поліпшити свій матеріальний стан і забезпечити родину. У цьому випадку країни, що приймають, отримують недорогу робочу силу для

сфер, що не потребують високої кваліфікації, таких як будівництво, сільське господарство та обслуговування. Шляхом цього також зростають податкові надходження у країну. Останнім важливим соціальним фактором є культурна різноманітність і соціальна напруга, тому що мігранти приносять нові культурні цінності та завдяки цьому збагачується суспільство. Але також зростають виклики інтеграції які потреби додаткових ресурсів і заходів для зниження соціальної напруги. Однак для країн-експортерів існує загроза так званого «відтоку мізків» коли разом з кваліфікованими кадрами та мігрують молоді й досвідчені працівники які мають вищу освіту та прагнуть здобути кращу кар'єру. Але це також сприяє зростанню залежності від грошових переказів які здійснюють мігранти, що можуть мати як позитивний, так і негативний вплив на економіку.

Другий напрямок – міграція всередині промислово розвинених країн. Цей процес характерний для країн Європейського Союзу, де відкритий ринок праці дає змогу громадянам вільно переміщатися і працювати в межах союзу. Цей тип міграції часто є короткостроковим, коли працівники з менш розвинених економічно країн, таких як Польща чи Латвія, тимчасово мігрують на сезонні роботи до Німеччини, Франції або Нідерландів. Така міграція забезпечує європейські економіки необхідною робочою силою, особливо в галузях сільського господарства та будівництва, де місцеве населення не завжди зацікавлене працювати через низьку оплату або важкі умови праці. Водночас країни, що експортують робочу силу, стикаються з тим, що молоде населення, яке повертається після роботи за кордоном, часто не може знайти гідної роботи на батьківщині, що посилює соціальну напругу.

Третій напрямок – трудова міграція між країнами, що розвиваються. Найбільш поширений цей вид міграції в регіонах, де швидко розвивається інфраструктура та індустрія, наприклад, у країнах Перської затоки. Працівники з Бангладеш, Непалу чи Пакистану часто приїжджають до ОАЕ, Катару чи Саудівської Аравії для роботи в галузях будівництва, обслуговування та домашнього господарства. Така міграція сприяє економічному розвитку країн, що приймають, але водночас породжує складні

соціальні проблеми, оскільки умови праці для мігрантів часто є важкими, а захист їхніх прав недостатнім. Для країн, що відправляють робітників, це можливість отримати значні грошові перекази, які підтримують економіку та зменшують бідність.

Четвертий напрямок охоплює трудову міграцію з колишніх соціалістичних країн до промислово розвинених. Після розпаду СРСР і Варшавського договору багато людей із країн Центральної та Східної Європи, а також пострадянських республік, таких як Україна та Білорусь, почали шукати роботу в країнах Західної Європи. Спочатку трудові ресурси спрямовувалися переважно в інші соціалістичні країни, як це було з працівниками з Болгарії, В'єтнаму, Північної Кореї, які працювали у промисловості та на будівельних проєктах. У 1990-х роках після розпаду СРСР зросла міграція в межах новостворених держав СНД, таких як Україна, Білорусь, Молдова, де працівники часто шукали можливості тимчасового заробітку за кордоном. Такі мігранти заповнюють нішу робочої сили в сферах, де бракує місцевих кадрів, і часто працюють у будівництві, транспортній та логістичній галузях. Економічна вигода для країн-імпортерів полягає в отриманні робітників, які готові працювати за нижчими ставками, але це також викликає проблеми з інтеграцією, культурною адаптацією та соціальною підтримкою. Країни, що експортують робочу силу, стикаються з проблемою скорочення молодого населення і збільшенням демографічного навантаження на економіку.

П'ятий напрямок пов'язаний з міграцією вчених і кваліфікованих робітників із промислово розвинених країн у країни, що розвиваються. Це явище, зване також «зворотним відтоком мізків», часто стосується ІТ-фахівців, науковців і менеджерів, які приїжджають до таких країн, як Китай, Індія, Бразилія, щоб розвивати місцеві компанії або працювати у наукових і технологічних установах. Для країн, що розвиваються, це є важливою можливістю для розвитку власного наукового і технічного потенціалу, підвищення конкурентоспроможності на світовому ринку та стимулювання економічного зростання. Водночас країни, що відправляють кадри,

ризикують втратити спеціалістів, хоча такі мігранти нерідко повертаються з новим досвідом і навичками, що сприяє інноваційному розвитку економіки.

Як ми вже і розглянули, міграція є складним явищем, яке спричиняє як позитивні, так і негативні наслідки. Для різних країн і регіонів наслідки міграції можуть бути неоднаковими, як для тих, що віддають робочу силу, так і тих, що її приймають. Тому нами було позитивні та негативні наслідки міграції для країн еміграції та країн імміграції [16]. Міграційні наслідки для країн-донорів та країн-реципієнтів представлені у таблиці 1.3.

Таблиця 1.3 – Міграційні наслідки для країн-донорів та країн-реципієнтів [5]

Країни-донори	Країни-реципієнти
Позитивні наслідки	
• Пом'якшення умов безробіття на національному ринку праці • Мінімізація напруженості внутрішнього ринку праці • Більш успішна реалізація трудового потенціалу • Збільшення віддачі від індивідуальних інвестицій в освіту • Розширення міжнародних соціальних зв'язків • Приплив грошових надходжень мігрантів • Покращення матеріального стану родин мігрантів • Особисте інвестування мігрантів • Приплив інновацій, міжнародне співробітництво • Встановлення тісних зв'язків між країнами	• Зростання продуктивності та ефективності праці • Покращення стандартів праці • Прискорений розвиток наукових досліджень та зростання економічної активності • Поліпшення ситуації на ринках праці з працедефіцитною кон'юнктурою • Економія на інвестиціях у освітній потенціал • Підвищення інноваційно-технологічного розвитку економіки за рахунок праці висококваліфікованих мігрантів • Інформаційні потоки та співробітництво з країнами донорами • Підвищення експортних можливостей • Розвиток культурної різноманітності та посилення творчого потенціалу
Негативні наслідки	
• Втрата людського потенціалу, як у кількісному, так і у якісному аспекті • Відплив інтелектуального потенціалу • Втрата професійних навичок і кваліфікації, за умови роботи не за спеціальністю • Звуження потенційних валютно-фінансових операцій на внутрішньому ринку • Можлива дискримінація громадян під час тимчасової роботи за кордоном • Зростання цін на внутрішніх ринках при існуючій низькій купівельній спроможності основної маси населення	• Виникнення конкуренції за високооплачувану роботу між корінним населенням та мігрантами • Посилення навантаження на соціальну систему країни • Додаткове навантаження на освітньо-академічний та науковий сектори економіки • Зміна національного складу країни • Страйки, акції протесту мігрантів • Етнічні непорозуміння, конфлікти, формування криміногенної ситуації у місцях компактного проживання мігрантів • Монополізація мігрантами деяких областей економічної активності

• Відсутність офіційно укладеного договору призводить до незахищеності трудових прав мігрантів • Зневіра у майбутнє, перспективність розвитку країни • Втрата національної самосвідомості, соціальне сирітство • Посилення соціальної напруги у родинах, суспільстві	• Перехід легальної міграції до нелегальної, ведення прихованих валютних операцій • Можлива передача нових технологій закордонним конкурентам • Загострення політичної ситуації •
---	--

Для країн, які переважно приймають трудових мігрантів, міграція приносить такі вигоди, як зниження витрат виробництва, що веде до підвищення конкурентоспроможності товарів унаслідок використання більш оплачуваних мігрантів у порівнянні з місцевими кадрами; висококваліфіковані мігранти здобули освіту та пройшли професійну підготовку за рахунок іншої країни; у разі спаду виробництва іноземних робітників часто звільняють у першу чергу, на них обмежено поширюються соціальні гарантії, допомога з безробіття, соціальне та пенсійне забезпечення; шляхом приїжджих працівників збільшується внутрішній попит на товари споживання.

Разом з тим країни-імпортери робочої сили можуть отримати такі проблеми, як зростання дискримінації та міжнаціональної ворожнечі; невдоволення корінного населення та відповідно посилення соціальної напруженості. З усім тим, попри поширену думку про не вигідність прийому міжнародних трудових мігрантів, на практиці баланс співвідношення переваг і втрат від трудової міграції найчастіше складається на користь країни, що приймає.

Країни – експортери робочої сили внаслідок міграції отримують такі переваги: завдяки міграції знижується тиск ринку праці, зменшується рівень безробіття, відповідно і соціальної напруги країни; трудові мігранти за кордоном можуть підвищити свою кваліфікацію, опанувати нові технології та вивчити більш передову організацію праці, а згодом, повернувшись на батьківщину, використати отриманий досвід; надходження валюти в країну через валютні перекази від трудових мігрантів,

які вони надсилають своїм родичам; підвищення рівня життя та добробуту домогосподарств трудових мігрантів.

Серед недоліків, які несе міжнародна трудова міграція країнам-експортерам, можна виділити такі: до трудової міграції найчастіше схильні особи, котрі перебувають у найбільш працездатному віці; країна втрачає частину витрат, пов'язаних з освітою та професійною підготовкою мігрантів; Поворотна трудова міграція нерідко трансформується на еміграцію, оскільки трудові мігранти, яким вдається добре облаштуватись у приймаючих країнах, часто не планують повернення на батьківщину.

Пропонуємо приділити детальніше увагу одному з найважливіших наслідків міграції, який стосується як країн донорів, так і реципієнтів робочої сили. Витік мізків є одним з найбільш негативних наслідків міграції, оскільки він спричиняє значні економічні та соціальні втрати для країн-донорів, в яких висококваліфіковані спеціалісти залишають свої рідні домівки в пошуках кращих умов для професійного розвитку. Країни, що стикаються з таким явищем, втрачають цінні людські ресурси, які могли б сприяти інноваціям, технологічному прогресу, розвитку науки та підвищенню продуктивності праці. Внаслідок цього зменшується здатність таких країн до економічного зростання, а також погіршується якість надання основних послуг у важливих сферах, таких як медицина, освіта та наука. Це створює труднощі в розв'язанні соціальних проблем, оскільки залишаються вразливими важливі для суспільства інфраструктурні та освітні сектори.

Відтік мізків відбуватися, коли професіонали з високим рівнем кваліфікації мігрують до країн з більш сприятливими економічними та соціальними умовами, зокрема до розвинених держав, де вони можуть реалізувати свій потенціал і забезпечити собі більш високий рівень життя. Однак, на відміну від країн-донорів, країни-реципієнти отримують вигоду від притоку кваліфікованих кадрів, що дозволяє їм підвищити рівень розвитку економіки та інноваційних галузей. Однак це також

може призводити до соціальних та економічних викликів, таких як напруження на ринку праці та необхідність інтеграції мігрантів у суспільство.

Таким чином, відтік мізків має серйозні наслідки для країн, що страждають від цього явища, і потребує глибшого аналізу та розробки стратегій, які дозволяють пом'якшити його вплив як на країни-донори, так і на країни-реципієнти.

Витік мізків, хоча й має серйозні економічні наслідки для країн-донорів, часто супроводжується грошовими переказами, які мігранти надсилають у свої рідні країни. Ці фінансові потоки стають важливим джерелом доходів для багатьох родин та для економік країн, що потерпають від відтоку висококваліфікованих працівників. Коли мігранти надсилають додому частину своїх заробітків у формі готівки або товарів, щоб утримувати свої сім'ї, ці перекази називаються грошовими переказами працівників або мігрантів. Протягом останніх кількох років вони швидко зростали і зараз є найбільшим джерелом іноземного доходу для багатьох країн, що розвиваються.

Типова транзакція переказу відбувається в три етапи:

- Відправник мігранта платить переказ агенту-відправнику використовуючи готівку, чек, грошовий переказ, кредитну картку, дебетову картку або дебетові інструкції, надіслані електронною поштою, телефоном або через Інтернет.
- Агентство-відправник інструктує свого агента щодо одержувача грошового переказу.
- Платіжний агент здійснює платіж бенефіціару.

Витрати на транзакцію переказу включають комісію, яку стягує агент-відправник, яку зазвичай сплачує відправник, і комісію за конвертацію валюти за доставку місцевої валюти бенефіціару в іншій країні. Деякі менші оператори стягують з бенефіціара комісію за отримання грошових переказів, імовірно, щоб врахувати несподівані коливання обмінного курсу. А агенти з грошових переказів (особливо банки) можуть заробляти непряму винагороду у вигляді відсотків (або «плаваючого»), інвестуючи кошти перед тим, як доставити їх бенефіціару. Плаваюча сума може бути значною в країнах, де відсоткові ставки овернайт високі.

На мікрорівні грошові перекази є важливим джерелом доходу для багатьох сімей з низьким і середнім рівнем доходу, на макроурівні – грошові перекази забезпечують укріплення валюти, яка необхідна для імпорту дефіцитних ресурсів, а також має важливий ефект. мультиплікатора (наприклад, задоволення основних потреб сімей мігрантів у країні виходу, буде стимулювати подальший попит на товари та послуги, стимулюючи виробництво та зайнятість). Позитивні та негативні наслідки трудової міграції було узагальнено у табл. 1.4.

Таблиця 1.4 – Позитивні та негативні наслідки міграційних процесів [5]

Позитивні наслідки	Негативні наслідки
• Збільшення доходів населення • Інвестиції • Зниження бідності • Підтримка валютного курсу • Зменшення залежності від зовнішньої допомоги інших країн	• "Голландська хвороба" • Зниження стимулів до праці • Відтік капіталу

Однак грошові перекази не тільки надають позитивний вплив на економіку країн-донорів мігрантів. Якщо грошові перекази породжують попит, перевищуючий потенціал економіки для задоволення цього попиту, і цей попит надходить на неторгівельні товари, грошові перекази можуть створити інфляційні ефекти. Іншими потенційними негативними наслідками грошових переказів для забезпечення доброустрою є поширення продовження міграції працездатного населення та залежність між отримувачами, залученими до доступності цих коштів. Все це може збільшити економічну залежність, яка підтримує перспективи розвитку.

Слідом за тим, можна зробити висновок, що грошові перекази мігрантів відіграють важливу роль у підтримці економіки країн, що розвиваються, поліпшення доходів населення, зниження бідності та зміцнення валюти. Тем не менш, вони можуть створювати інфляційні ризики, стимулювати подальшу міграцію та породжувати економічну залежність, що може негативно сказатися на перспективах стійкого розвитку.

РОЗДІЛ 2. ТЕНДЕНЦІЇ ТА АНАЛІЗ МІЖНАРОДНИХ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ГЛОБАЛЬНОМУ КОНТЕКСТІ

2.1. Загальні тенденції розвитку міграційних процесів під впливом глобалізації

Глобальні виклики, безробіття та соціальна нерівність змушують нас змінювати місце проживання у пошуках кращої долі. Зазвичай, головна мотивація людини – отримати економічну вигоду та покращити рівень життя. І оскільки рівень доходу у світі не може бути однаковим – жителі менш розвинених регіонів змінюють місце проживання, пересуваючись до більш розвинених країн з метою подальшого працевлаштування. Звичайно ж, високий рівень міграції сприяє стимулюванню економіки країн-реципієнтів, збільшує надходження у країну завдяки отриманню податків. Проте, це має не лише позитивні, але й негативні ефекти. Є висока ймовірність соціального напруження у суспільстві між мігрантами на населенням країни. Поговоримо про країни-донори мігрантів. Ці держави стикаються з постійною еміграцією трудових ресурсів. Як відбувається цей процес: молодь здобуває вищу освіту, прагне досягти кращого рівня життя, емігрує до більш економічно розвинених країн. Тобто країни-донори стикаються з серйозною проблемою "витоку мізків", або ж іншими словами – втрати цінних кваліфікованих кадрів. Особливо прикро коли цей феномен відбувається у сфері медицини або освіти. Усі ці фактори вказують на необхідність проведення детального аналізу міграційних особливостей задля формування більш вдалого регулювання міграції або запровадження нових, вдосконалених, міграційних законів. Це призведе до позитивного ефекту для обох боків: донорів та реципієнтів.

Задля кращого розуміння загальних тенденцій нами було проведено аналіз тенденцій міграції за шість останніх років, починаючи з 2018 року, закінчуючи 2023 роком. Відношення країн до тієї чи іншої групи обумовлено рішенням Всесвітнього Банку. Класифікація переглядається та оновлюється щорічно, зазвичай 1 липня

кожного року. Оцінка здійснюється за рівнем ВВП на душу населення. Станом на 1 липня 2024 року, класифікація виглядає наступною:

- 1) Високий рівень: ВВП на душу населення вище 14 005 доларів США
- 2) Вище середнього: коливається в проміжку від 4 516 та 14 005 доларів США
- 3) Нижчу середнього: проміжок від 1 146 до 4 515 доларів США
- 4) Низький рівень: ВВП на душу населення менше ніж 1 145 доларів США.

Таблиця 2.1 Класифікація країн відповідно до доходу на душу населення, тис осіб [83]

Група	2 018	2 019	Приріст, %	2 020	Приріст, %	2 021	Приріст, %	2 022	Приріст, %	2 023	Приріст, %
Високий дохід	4 649	4 376	-6%	1 093	-75%	2 408	120%	8 584	256%	753	-91%
Низький дохід	99	212	114%	273	29%	(343)	-226%	284	-183%	312	10%
Дохід нижче середнього	(3 459)	(3 359)	-3%	(970)	-71%	(1 394)	44%	(1 989)	43%	(2 020)	2%
Дохід вище середнього	35	(284)	-916%	101	-135%	(176)	-275%	(7 206)	4000%	605	-108%

1. Країни з високим рівнем доходу. До цієї категорії Світовий банк відносить 83 країни, у яких ВВП на душу населення перевищує 14 005 доларів США (станом на 2024 рік). Більша частина держав відносяться до розвинених, у яких перехід до офісної роботи призвів до появи постіндустріальних економік. У цей перелік також входять невеликі за розміром країни з високим рівнем доходу, як, наприклад, Бахрейн, Катар, Ліхтенштейн і Кайманові острови.

Рис. 2.1 – Динаміка чистого трудової міграції країн з високим доходом, тис осіб [83]

На жаль, навіть попри розвинену економіку та відсутність, на перший погляд, проблем, ці країни також натрапляють на труднощі. По-перше, вони залежать від трудових мігрантів, оскільки народжуваність спадає та відбувається ефект старіння населення. Гарним прикладом цього феномену може бути Японія. Це і спонукає країни прописувати та імплементувати дієву політику залучання висококваліфікаційних та освічених мігрантів, аби заповнити попит у певних сферах економіки. До цієї групи входять наступні країни: США, Канада, Німеччина, Австрія, Японія, Франція, Швейцарія, Іспанія, Норвегія, Сингапур, Фінляндія, Панама, Мальта, Ісландія, Аруба, Оман, Катар, Палау, Науру, Латвія, Словачія, Польща та інші.

Розглянемо детальніше тенденції останніх років. Станом на 2023 рік, група країн з високим рівнем знаходиться на 2 місці за чисельністю та становить 752 тисячі осіб. Звичайно ж, протягом останніх шести років тенденції змінювались. Починаючи з 2018 року відбувається поступове зниження, сягаючи піка у 2020 році, від 4,6 мільйона у 2018 році до 1 мільйона. Звичайно ж, пандемія зробила свій внесок у статистику. Але з 2021 року починається стрімке відновлення на 120% порівняно з попереднім роком. Пік досягається у 2022 році (8,5 мільйона осіб). Одним з можливих пояснень є початок війни в Україні. Доволі велика кількість місцевих мешканців емігрувала у розвинені країни західної Європи: Австрію, Польщу, Німеччину, Італію, Швейцарію та інші. Звичайно ж, цей аспект відображає статика. Але потім частина українців повернулась додому, бо не знайшли роботу або не мали змогу утриматись закордоном. Таким чином, відбулося значне зниження у 2023 році.

2. Країни з низьким рівнем доходу. Країни цієї групи поступово розвиваються та переходять до нового рівня економічного зростання. Вони мають перспективу надалі перейти до групи з вищим рівнем доходів. Цікаво, що вони є не лише країнами-донорами, але й країнами-реципієнтами робочої сили. До цієї групи відносяться: Мадагаскар, Чад, Того, Гамбія, Ліберія, Малаві, Мозамбік, Судан, Ефіопія, Конго, Еритрея, Південний Судан, Ємен, Сомалі, Афганістан, Уганда та інші.

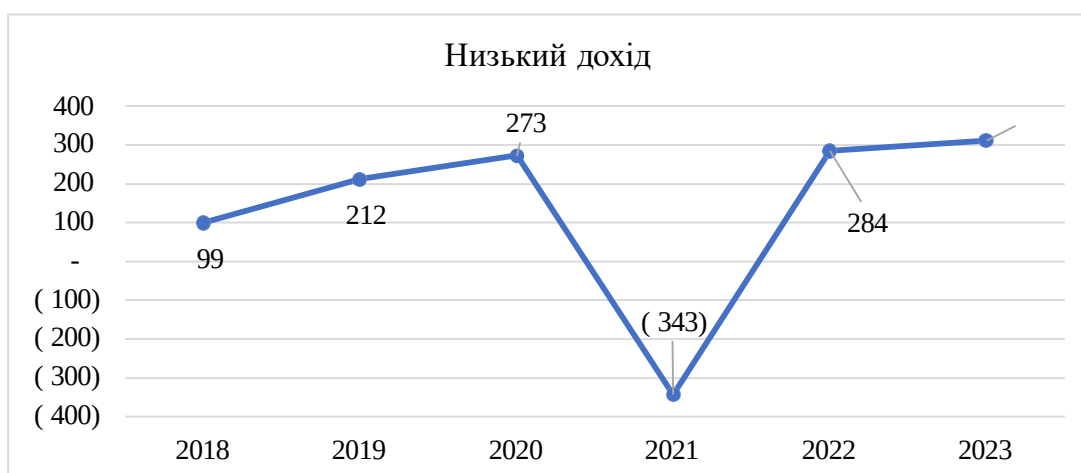

Рис. 2.2 – Динаміка чистої трудової міграції країн з низьким доходом, тис осіб [83]

Станом на 2023 рік ця група має найнижчу кількість чистих мігрантів – лише 311 тисяч осіб, що лише на 27 тисяч більше ніж у попередньому році. Динаміка 2021 року вказує на перевагу емігрантів (-343 тисячі осіб): після постковідного періоду кордони відкрились та населення почало активно покидати країну у пошуках кращого майбутнього. Прикладом може бути еміграція з країн Африки до більш розвинених країн. Щодо більш раннього періоду, то відбувалось активне зростання з 98 тисяч у 2018 році до 270 тисяч у 2022 році, тобто приріст на 173 тисячі чистих мігрантів. Загалом, високий рівень бідності у країнах, політична нестабільність та обмежені можливості працевлаштування підштовхують людей до міграції.

3. Країни з рівнем доходу нижче середнього. До цієї групи відносять країни, що розвиваються та намагаються покращити свою економіку. Рівень робочої сили перевищує потреби ринку. Саме тому і ця група країн має негативний приріст чистої міграції, вказуючи на активний та стрімкий процес еміграції. До країн з рівнем доходу нижче середнього відносяться: Мавританія, Джибуті, Бутан, Вануату, Бенін, Кірибаті, Ангола, Кабо-Верде, Самоа, Туніс, Камерун, Замбія, Гондурас, Кенія, Таджикистан, Зімбабве, Сенегал, Марокко, Непал, Філіппіни, Шрі-Ланка, Йорданія, Пакистан, Ліван, Бангладеш, Індія.

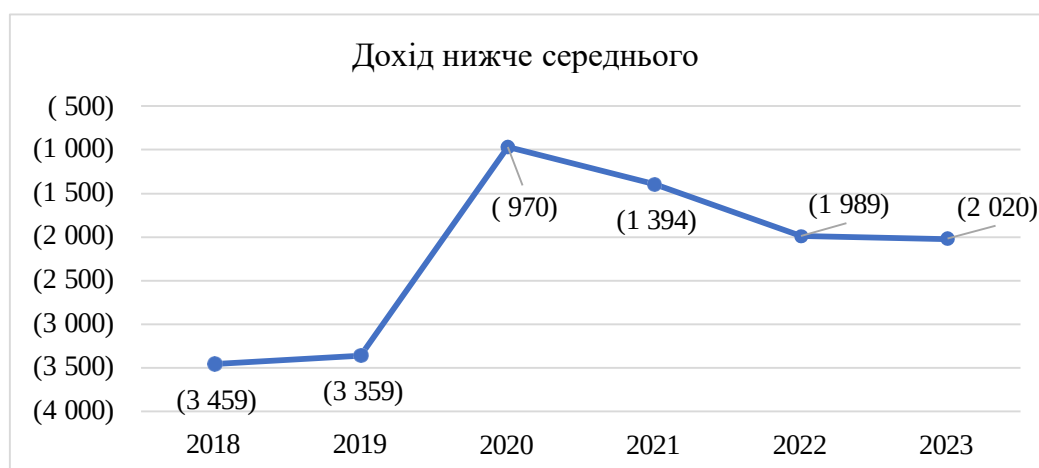

Рис. 2.3 – Динаміка чистої трудової міграції країн з доходом нижче середнього, тис осіб [83]

Подивимось на статистичні дані. Ця група є найбільшою станом на 2023 рік. Негативне значення у 2 мільйони осіб вказує на відтік кваліфікованих кадрів, що намагаються знайти роботу закордоном. Загалом, протягом останніх 6 років чиста міграція є негативною. Найбільше значення досягається у 2018 році – майже -3,5 мільйона чистих мігрантів, знижуючись лише на 3% наступному році. Пандемія, як і завжди, зробила свій вплив. Кордони були закриті, еміграційний процес не був можливим, тому відбулось зниження показника чистої міграції майже на 2,4 мільйона осіб. Але світ постійно відновлюється і показник сягнув майже 2 мільйонів (негативне значення) у 2022 році. Зазвичай молоде населення є основним драйвером еміграції. Але чи у цієї тенденції негативні сторони? Звичайно - економічна залежність. Тобто економіка держав підтримується завдяки грошовим переказам, надісланими мігрантами з країн-реципієнтів.

4. Країни з рівнем доходу вище середнього. До групи відносять: Україна, південна Африка, Малайзія, Таїланд, Бразилія, Коста Рика, Аргентина, Ботсвана, Габон, Беліз, Азербайджан, Казахстан, Чорногорія, Боснія і Герцоговина, Північна Македонія, Лівія, Намібія, Алжир, Грузія, Парагвай, Еквадор, Іран, Індонезія, Китай, Туреччина, Перу, Мексика та інші.

Ситуація є доволі схожою на країни з доходом нижче середнього. Ці країни також є донорами та отримувачами мігрантів. Звісно, населення прагне залишити країну та переїхати до країн з високим рівнем доходу. А, своєю чергою, жителі країн з низькими доходами прагнуть залишитись у країн, дохід яких є вищим за середній.

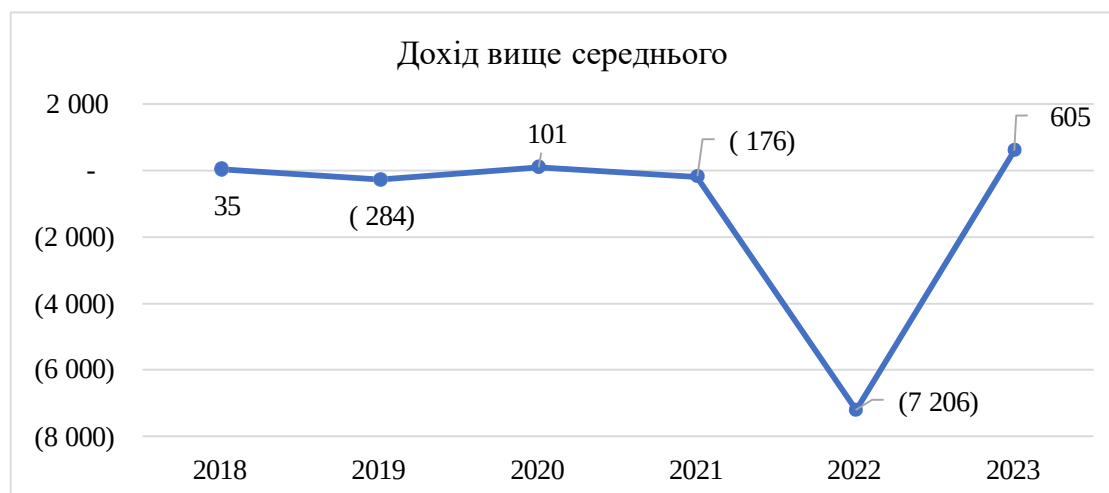

Рис. 2.3 – Динаміка чистої трудової міграції країн з доходом вище середнього, тис осіб [83]

Станом на 2018 рік, показник чистої міграції становить лише 34 тисячі осіб, з падінням на 916% наступного року. Це вказує на стрімку еміграцію протягом 2019 року, яка призвела до негативного показника. У наступних роках нестабільність продовжується і потік еміграції знов превалює у 2020 році – досягаючи 100 тисяч осіб. 2021 рік знов вказує на підвищення рівня емігрантів, сягаючи негативного значення у 175 тисяч осіб. Через початок війни в Україні у 2022 році ми бачимо негативний показник у 7 мільйонів. Чому це відбувається? Тенденція схожа до групи країн з високими доходами. Станом на 2023 рік, Україна віднесена до країн з доходом вище середнього. Почався активний процес еміграції біженців, тому й отримали зазначений показник. Щодо 2023 року – то кількість чистих мігрантів становить лише 605 тисяч осіб, що робить групу передостанньою за кількістю чистих мігрантів.

Таблиця 2.2 – Детальний аналіз чистої міграції за регіонами, тис. Осіб (2018–2023) [83]

Абсолютне значення						
Регіон	2 018	2 019	2 020	2 021	2 022	2 023
Східна Азія та Тихий океан	176	205	154	(17)	(204)	(203)
Європа та Центральна Азія	1 143	1 315	1 259	1 242	422	409
Латинська Амери-ка та Карибський басейн	(338)	(425)	(163)	(273)	(175)	(162)
Близький Схід і Північна Африка	399	120	(1700)	(368)	319	308
Північна Америка	1 619	1 551	871	757	1 247	1 249
Південна Азія	(2409)	(2281)	(302)	(926)	(1176)	(1176)
Африка на південь від Сахари	(622)	(516)	(149)	(444)	(460)	(455)
Приріст						
Регіон	2019 приріст, %	2020 приріст, %	2021 приріст, %	2022 приріст, %	2023 приріст, %	
Східна Азія та Тихий океан	16%	-25%	-111%	1091%	-1%	
Європа та Центральна Азія	15%	-4%	-1%	-66%	-3%	
Латинська Амери-ка та Карибський басейн	26%	-62%	68%	-36%	-8%	
Близький Схід і Північна Африка	-70%	-1517%	-78%	-187%	-3%	
Північна Америка	-4%	-44%	-13%	65%	0%	
Південна Азія	-5%	-87%	206%	27%	0%	
Африка на південь від Сахари	-17%	-71%	199%	4%	-1%	

1) Східна Азія та Тихоокеанський регіон (East Asia & Pacific). В умовах трансформації міжнародних відносин після руйнації біполярної системи процеси в азійсько-тихоокеанському регіоні характеризуються поглибленням економічної взаємодії між державами, розвитком інтеграційних тенденцій у всьому їх різноманітті й переплетенні різних чинників. Заведено вважати, що до даного регіону відносяться: Австралія, Японія, Малайзія, Корея, Сінгапур, Нова Зеландія, Палау, Тонга, Монголія, Лаос, Китай, Таїланд та багато інших.

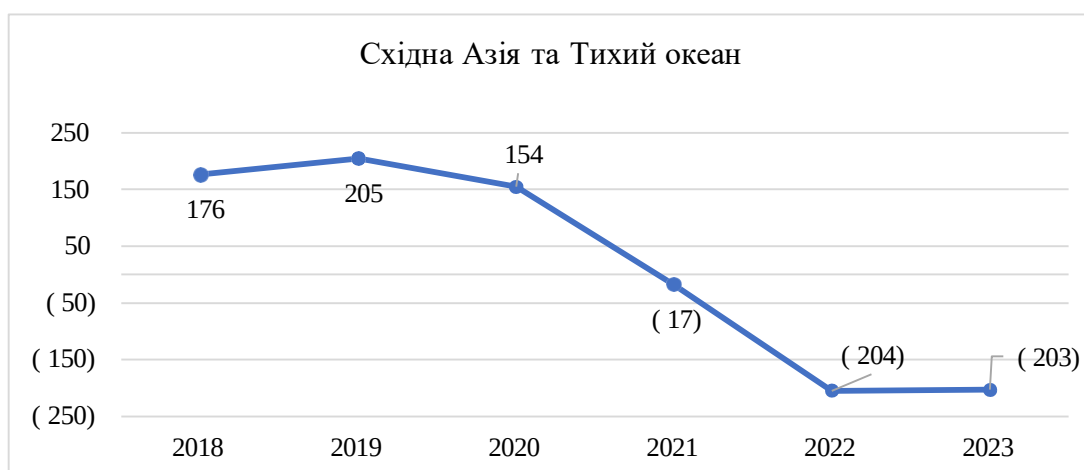

Рис. 2.4 – Чиста міграція у Східній Азії та Тихому океані, тис. осіб (2018–2023) [83]

Загалом показник є доволі стабільним протягом перших трьох років (з 2018 по 2022 рік). Звичайно ж, мали місце зростання до 204 тисяч осіб (приріст на 16% у 2019 році порівняно з 2018) та знов зниження на 50 тисяч чистих мігрантів у 2020 році. Протягом 2021 та 2023 року показник є негативним, а це означає, що еміграція переважає над імміграцією. Відтік населення особливо активний після закінчення пандемії. Кордони відкрились і значна частка мігрантів почала переміщуватись між країнами призначення. Станом на 2023 рік чиста міграція становить майже 203 тисячі чистих мігрантів.

2) Європа та Центральна Азія (Europe & Central Asia). Регіон є доволі великим, як з погляду масштабу, так і економіки. Він включає наступні країни Європи та Центральної Азії: Україна, Німеччина, Франція, Італія, Швейцарія, Норвегія, Бельгія, Нідерланди, Фінляндія, Ірландія, Португалія, Кіпр, Греція. Словачія, Словенія, Латвія, Естонія, Хорватія, Азербайджан, Казахстан, Киргизстан, Таджикистан та інші.

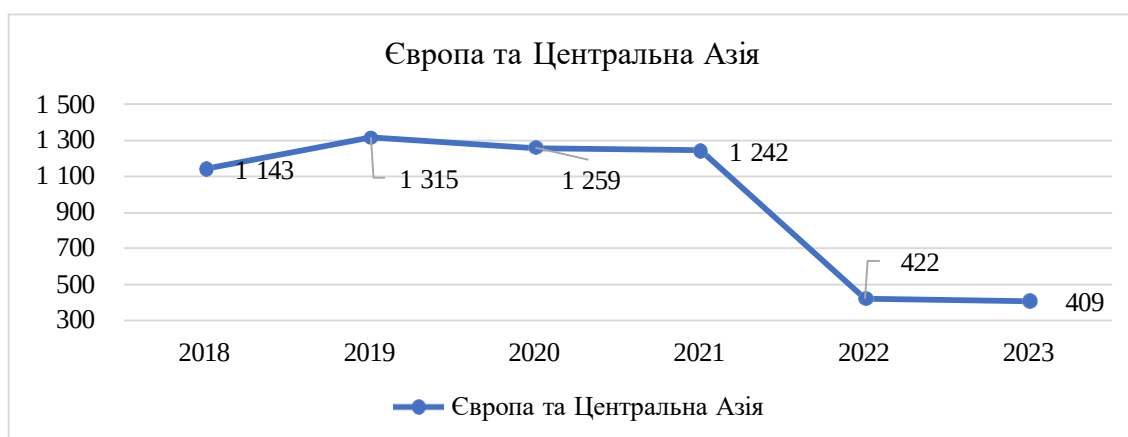

Рис. 2.5 – Чиста міграція у Європі та Центральній Азії, тис. осіб (2018–2023) [83]

Загалом за останні шість років присутній стійкий приріст мігрантів до регіону, оскільки показник чистої міграції залишається позитивним з 2018 по 2023 рік. Почнемо з самого початку. Станом на 2018 рік регіон налічував 1,14 мільйона чистих мігрантів, з подальшим зростанням на 172 тисячі осіб наступного року. Показник продовжує стабільно зростати аж до 2022 року. В той час як на кінець 2021 року показник становив аж 1,2 мільйона чистих мігрантів, то у 2022 та 2023 року це значення не перевищує 450 тисяч осіб, а саме 422 тис. та 409 тисяч осіб відповідно. З чим це може бути пов'язано? Звичайно ж з політичними зрушеннями після початку війни в Україні. Перш за все, саме Українці були змушені змінювати місце проживання з доволі очевидних причин. По-друге, прояви нестабільності з'явилися у Казахстані та Узбекистані, оскільки країни завжди були джерелами трудових мігрантів для Росії, але останніми роками цей потік скоротився. Але загалом, Європейські держави активно продовжують залучати висококваліфіковану робочу силу, запроваджуючи нові міграційні закони, задля спрощення працевлаштування та отримання громадянства.

3) Латинська Америка та Карибський басейн (Latin America & Caribbean). До цієї групи відносяться: Венесуела, Пуерто-Рико, Панама, Бразилія, Коста-Рика, Багами, Аруба, Барбадос, Гренада, Куба, Болівія, Нікарагуа, Гватемала, Парагвай,

Ямайка, Еквадор, Ель-Сальвадор, Гаїті, Мексика, Перу, Чилі, Колумбія та інші. Загалом, регіон характеризується складними економічними процесами. Це помітно у динаміці, оскільки кожен рік показник чистої міграції є негативним, вказуючи на відтік жителів з регіону. Станом на 2018 рік показник становить -338 тисяч осіб, з постійним зниженням на -175 тисяч осіб у 2020 році. Станом на 2023 рік кількість чистих мігрантів сягає -161 тисячі осіб, що на 8% менше ніж у попередньому році.

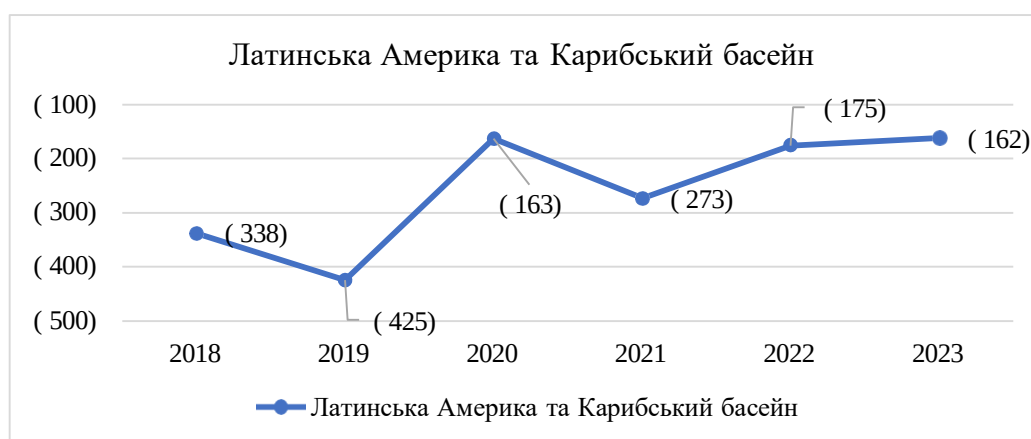

Рис. 2.6 – Чиста міграція у Латинській Америці та Карибському басейні, тис. осіб (2018–2023) [83]

4) Близький Схід та Північна Африка (Middle East & North Africa). До групи відносяться наступні країни: Сирія, Саудівська Аравія, Кувейт, Ізраїль, Мальта, Оман, Катар, Туніс, Лівія, Алжир, Ірак, Ємен, Єгипет, Марокко, Ліван. Міграційні процеси у регіоні є доволі нестабільними, особливо у 2020 році. Загалом скорочення міграції розпочалося з 2019 році, коли показник знизився з 398 тисяч до 119 тисяч осіб порівняно з попереднім роком, що свідчить про скорочення на майже 70%. Піковим став 2020 рік, з негативним значенням у 1,7 мільйона осіб. Це може бути пов'язано з кризами у Перській затоці та загальним погіршенням економічної ситуації у регіоні. І, звичайно, одразу після завершення пандемії попит на мігрантів почав зростати. На кінець 2023 року було виявлено 308 тисяч чистих мігрантів.

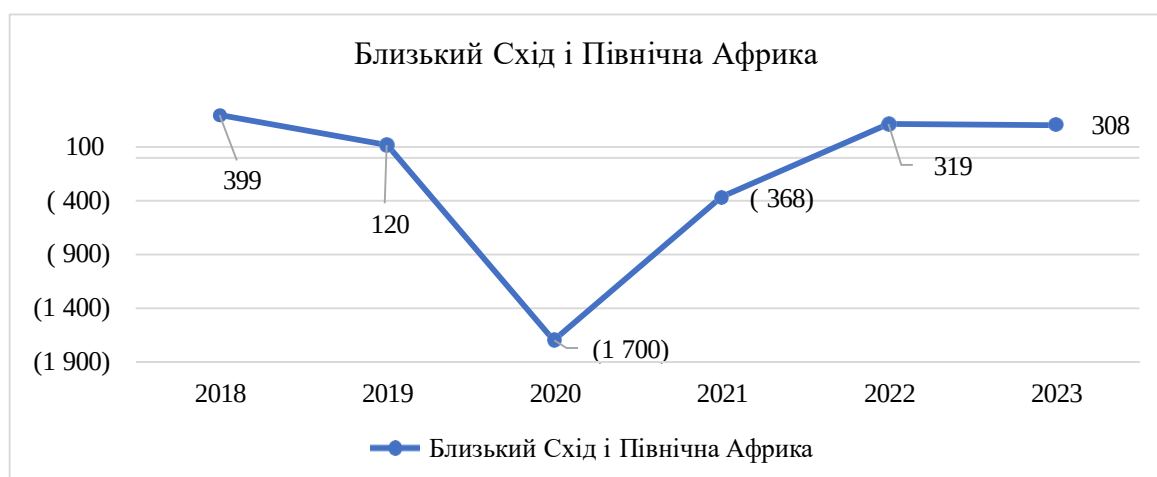

Рис. 2.7 – Чиста міграція у Близькому Сході та Північній Африці, тис. осіб (2018–2023) [83]

5) Північна Америка (North America). До групи входять лише Сполучені Штати Америки, Канада та Бермуди. Загалом, США та Канада є світовими країнами-реципієнтами мігрантів. Говорячи про США, найбільша кількість людей емігрує з Мексики та Латинської Америки. Але наразі як США, так і Канада намагаються скоротити притоки мігрантів (як легальних, так і нелегальних), активно впроваджуючи удосконалену міграційну політику. Динаміка міграційних процесів за період з 2018 по 2023 рік є доволі стабільною, з постійною перевагою у бік імміграції.

Рис. 2.8 – Чиста міграція у Північній Америці, тис. осіб (2018–2023) [83]

6) Південна Азія (South Asia). До регіону відноситься лише певний перелік країн: Бутан, Мальдіви, Непал, Афганістан, Шрі-Ланка, Індія, Пакистан та Бангладеш. Ці держави історично є донорами мігрантів, тому варто очікувати негативне значення чистої міграції. Найбільшою країною-донором є Індія. Статистика показує доволі знайомі тенденції: активне зростання до періоду пандемії: -2,4 мільйона у 2018 та -2,3 мільйона у 2019 відповідно. У період пандемії показник спадає майже на 90%, сягаючи -302 тисячі чистих мігрантів у 2020 році. У 2022 та 2023 році міграція відновлюється, становлячи -1,17 мільйона осіб на кінець 2023 року.

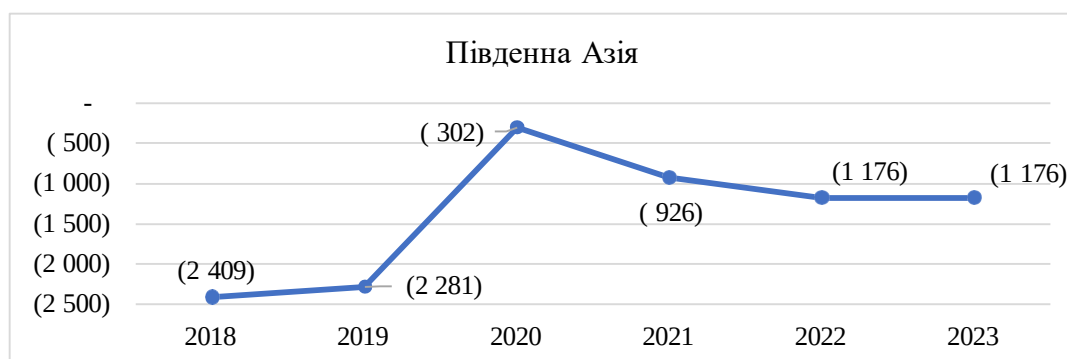

Рис. 2.9 – Чиста міграція у Південній Азії, тис. осіб (2018–2023) [83]

7) Африка на південь від Сахари (Sub-Saharan Africa): Південна Африка, Бурунді, Габон, Нігерія, Ангола, Кабо-Верде, Мадагаскар, Чад, Намібія, Ліберія, Замбія, Еритрея, Сенегал, Сомалі, Танзанія, Уганда та інші.

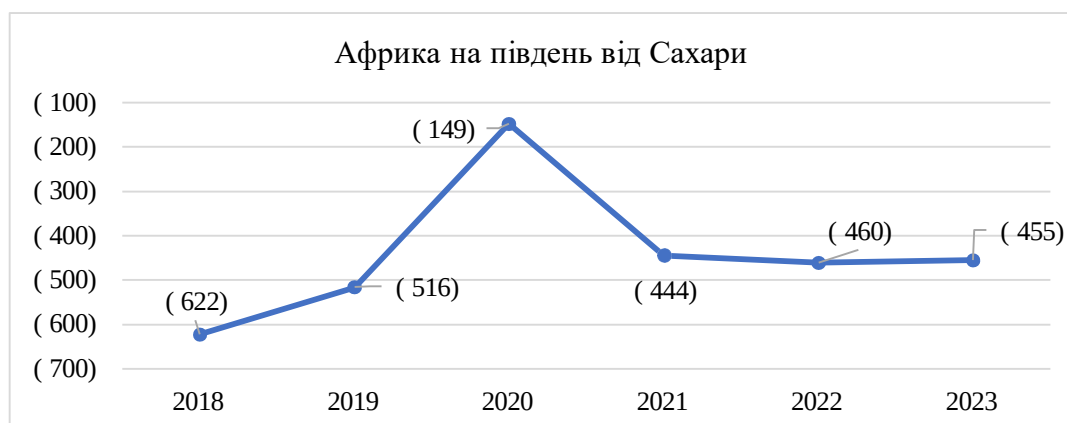

Рис. 2.10 – Чиста міграція у Африці на південь від Сахари, тис. осіб (2018–2023) [83]

У регіону превалюють еміграційні процеси, адже місцеві жителі намагаються знайти кращий рівень життя закордоном. Чиста міграція знижувалась починаючи з 2018 року, з -621 тисячі осіб до -515 тисяч мігрантів у 2019 році. Надалі показник знизився ще на 71%, або ж 367 тисяч осіб. Період зростання та стабільності відбувається у три останні роки, досягаючи -455 тисяч чистих мігрантів на кінець 2023 року. Отже, кожен регіон демонструє унікальні особливості та тенденції, пов'язані з економічними, політичними й соціальними умовами.

Задля поглиблення аналізу нами було розглянемо ТОП-10 країн за наданими даними, класифікуючи їх на донорів та реципієнтів, а також аналізуючи причини й впливи. Ось повний перелік із зазначенням груп:

Країни-реципієнти міграції є привабливими для мігрантів завдяки багатьом факторам, до яких відносять економічний потенціал, ВВП на душу населення, рівень життя та інші.

Таблиця 2.3 –ТОП-10 країн-реципієнтів відповідно до показника чистої міграції, тис осіб (2018-2023) [83]

Країна	2018	2019	2020	2021	2022	2023
США	1 201	1 158	676	562	999	1 000
Сирійська Арабська Республіка	514	501	270	212	734	757
Венесуела	(1 357)	(976)	(525)	(525)	298	321
Канада	418	392	195	195	249	250
Велика Британія	231	221	211	202	166	166
Німеччина	393	361	334	313	155	156
Австралія	220	236	118	118	140	140
Японія	177	184	88	88	100	100
Франція	14	17	18	21	67	68
Італія	76	22	28	28	58	58

Безумовним лідером є США, отримуючи величезний приріст мігрантів кожен рік. Другу позицію посідає Сирійська Арабська Республіка, з показником чистої міграції у 757 тисяч осіб. Далі йдуть Венесуела та Канада, 321 тис. та 250 тис. чистих мігрантів відповідно. В останні роки Канада все більше приваблює іноземних студентів, які поповнюють статистику мігрантів. Велика Британія посіла п'яте місце, що обумовлено її колоніальним минулим. Велика кількість біженців з Близького

Сходу та України допомогли Німеччині посісти шосте місце у рейтингу. Останніми чотирма країнами у списку є Австралія (140 тис. осіб), Японія (100 тис. осіб), Франція (68 тис. осіб) та Італія (58 тис. осіб). Країни-донори міграції стикаються з відтоком населення, тому і мають від’ємне значення чистої міграції.

Таблиця 2.4 –ТОП-10 країн-донорів відповідно до показника чистої міграції, тис осіб (2018-2023) [83]

Країна	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Україна	(33)	(8)	(2)	1	(6 674)	1 785
Індія	(562)	(593)	(35)	(302)	(487)	(486)
Туреччина	(262)	(218)	(81)	(70)	(302)	(318)
Китай	(297)	(303)	(34)	(200)	(311)	(310)
Бангладеш	(323)	(344)	(61)	(175)	(310)	(310)
Румунія	(58)	(25)	(13)	(13)	917	(255)
Ліван	(234)	(238)	(115)	(115)	(160)	(177)
Колумбія	494	396	229	212	(168)	(175)
Пакистан	(1 310)	(1 177)	(589)	(471)	(166)	(166)
Йорданія	34	29	18	14	(141)	(157)

Абсолютне значення за останні роки безумовно має Україна. Внаслідок війни у 2022 році населення мігрувало закордон, до країн Центральної та Західної Європи. Позитивне значення чистої міграції у 2023 році вказує на повернення біженців додому через різноманіття причин. Друге місце посідає Індія - 486 тисяч осіб. Третє місце належить Туреччині (318 тисяч осіб). Мігранти з Туреччини здебільше превалюють у Німеччині та Австрії. Наступними у списку йдуть Китай та Бангладеш, приблизно 310 тисяч осіб у кожній країні. Лише єдина країна Європи опинилась у переліку ТОП-10 країн-донорів. І це – Румунія – 255 тисяч чистих мігрантів станом на 2023 рік. У кінці списку йдуть: Ліван (177 тис. осіб), Колумбія (175 тис. осіб), Пакистан (166 тис. осіб) та Йордан (57 тис. осіб).

2.2. Економіко-математичний аналіз міграції в країнах ЄС в умовах міграційної кризи

Активне формування ринку праці Європейських країн відбувається під впливом трудової міграції. Цей процес є доволі складним, має як негативні, так і позитивні наслідки. Перш за все, треба відповісти на питання: «Що є передумовою міграції?». Насправді передумови можуть бути різноманітними: від глобалізації до демографічного старіння. Деякі країни прагнуть залучити трудових мігрантів та запроваджують нові міграційні політики. Прикладом є Німеччина, котра запровадила процес швидшого отримання громадянства для кваліфікованих трудових мігрантів.

Ми вирішили дослідити, які ж саме тенденції превалюють у міграційних процесах Європейських країн за останні шість років. Для отримання актуальних статистичних даних було використано Migration Data Portal [60]. Портал міграційних даних — це унікальна точка доступу до своєчасної, вичерпної міграційної статистики та надійної інформації про міграційні дані в усьому світі. Отже, у дослідженні використано дані щодо працевлаштування іноземних громадян у країнах ЄС за останні шість років: з 2018 по 2023 рік. Ми розглянули частку мігрантів у кожній країні, порівняно з часткою громадян, гендерні та вікові особливості. Додатково проаналізували, чи мають трудові мігранти рівень освіти, необхідної для високооплачуваного працевлаштування. Останнім етапом був аналіз галузевого розподілу мігрантів відповідно до стандартів ISIC. Основними тенденціями, поміченими під час аналізу, є: скрутний період COVID-19 та війна в Україні, розпочата у 2022 році. Ці фактори значно вплинули на міграційні процеси у Європі.

Під час дослідження нами було класифіковано країни залежно від частки іноземних працівників:

- 1) Висока частка трудових мігрантів (>20%). До цієї групи ми віднесли Ірландію, Кіпр, Австрію, Мальту та Люксембург.
- 2) Середня частка трудових мігрантів – від (20%<X<10%). До переліку потрапили: Естонія, Німеччина, Іспанія, Латвія, Бельгія, Італія.

3) Низька частка трудових мігрантів ($10\% < X < 3\%$). Сюди відносяться країни Скандинавії, тобто Швеція, Фінляндія та Данія. А також Франція, Словенія, Нідерланди, Чехія, Португалія та Греція.

4) Мінімальна частка трудових мігрантів ($< 3\%$). До цієї групи належать: Литва, Угорщина, Польща, Хорватія, Болгарія, Румунія.

Таблиця 2.5 – Класифікація країн ЄС відповідно до частки іноземних працівників [60]

	% іноземної робочої сили							
Країна	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Загалом	Класифікація
Люксембург	116	116	113	112	114	118	115	Висока частка трудових мігрантів
Кіпр	23	26	29	28	29	32	28	Висока частка трудових мігрантів
Мальта	13	16	12	38	16	54	25	Висока частка трудових мігрантів
Австрія	19	19	20	21	24	25	21	Висока частка трудових мігрантів
Ірландія	19	20	20	20	23	24	21	Висока частка трудових мігрантів
Естонія	17	17	17	18	16	18	17	Середня частка трудових мігрантів
Німеччина	14	14	14	15	16	17	15	Середня частка трудових мігрантів
Іспанія	13	14	14	11	15	17	14	Середня частка трудових мігрантів
Латвія	13	13	14	14	14	13	14	Середня частка трудових мігрантів
Бельгія	12	13	13	14	14	14	13	Середня частка трудових мігрантів
Італія	12	12	11	11	11	11	12	Середня частка трудових мігрантів
Швеція	7	8	8	8	8	8	8	Низька частка трудових мігрантів
Данія	7	7	8	8	8	7	7	Низька частка трудових мігрантів
Франція	7	7	7	7	7	8	7	Низька частка трудових мігрантів
Словенія	5	5	6	6	7	10	6	Низька частка трудових мігрантів
Нідерланди	5	5	5	6	7	6	6	Низька частка трудових мігрантів
Фінляндія	3	3	3	5	6	7	5	Низька частка трудових мігрантів
Чехія	3	3	3	3	4	5	3	Низька частка трудових мігрантів
Португалія	3	3	3	1	4	6	3	Низька частка трудових мігрантів
Греція	6	6	5	1	0	0	3	Низька частка трудових мігрантів
Литва	1	1	1	1	1	1	1	Мінімальна частка трудових мігрантів
Угорщина	1	1	1	1	3	1	1	Мінімальна частка трудових мігрантів
Польща	1	1	1	2	1	1	1	Мінімальна частка трудових мігрантів
Хорватія	0	0	0	0	1	1	0	Мінімальна частка трудових мігрантів
Болгарія	0,1	0,1	0,1	1,0	0,1	0,2	0,3	Мінімальна частка трудових мігрантів
Румунія	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,2	0,1	Мінімальна частка трудових мігрантів

Почнемо з детального аналізу першої групи - країн з високою часткою трудових мігрантів. Головна їх риса – доволі високий відсоток трудових мігрантів порівняно з місцевим населенням. Цікавим кейсом є Люксембург – частка мігрантів до місцевого населення становить 118% станом на 2023 рік. Загалом показник є доволі стабільним протягом усіх шести років, з невеликими коливаннями до 3%. Популяція місцевого населення є доволі малою, однак країна приваблює працівників з держав-сусідів. Звичайно ж, через високі заробітні плати та рівень життя. Другу позицію у групі займає Кіпр – 32% станом на кінець 2023 року, що на 3 відсотки більше ніж попереднього року. Показник значно виріс за шість років, адже у 2018 він становив 23%. Кіпр змінив міграційну політику, заохочуючи інвесторів в обмін на громадянство. Схожа ситуація відбувається у Мальті. Середній показник за останні роки становить 25%, проте за останні роки відбувається значне коливання. У 2018 році доля трудових мігрантів становить лише 13%. В той час як у 2021 – 38%. Знов, у 2022 році, відбулося зниження до 15%. Останніми представниками групи є Австрія та Ірландія. Країни також заохочують висококваліфікованих іноземців до працевлаштування, аби здолати проблему старіння населення. Відсоток іноземних працівників станом на 2023 рік становить 25% та 24% відповідно.

Рис. 2.11 – Країни ЄС з високою часткою трудових мігрантів, 2023 р. [60]

До другої групи входять країни з середньою часткою трудових мігрантів: Естонія (18%), Німеччина (17%), Іспанія (17%), Латвія (13%), Бельгія (14%), Італія (11%). Тенденції країн цієї групи є доволі схожими. Відбувається значне зростання

починаючи з 2018 року, зростаючи на 1-3% протягом шести років. Загалом, у 2022 та 2023 році Німеччина приваблює мігрантів з України, які надалі асимілювались та ввійшли до складу статистики трудової міграції. Доля мігрантів у Іспанії також підвищилась з 11% у 2021 році до 17% у 2023 році. Це пов'язано з колоніальним минулим держави. Проте, мігранти зазвичай є низькокваліфікованими та займають низькооплачувані посади.

Рис. 2.12 – Країни ЄС з середньою часткою трудових мігрантів, 2023 р. [60]

Країни з низькою часткою мігрантів станом на 2023 рік є наступними: Швеція (8%), Данія (7%), Франція (8%), Словенія (10%), Нідерланди (6%), Фінляндія (7%), Чехія (5%), Португалія (6%) та Греція, де середній показник становить 3%. Лідерами у групі є країни Скандинавії: Швеція та Данія. Роками показним майже незмінний, з незначним коливанням у 1%. Ринок праці у країні є доволі розвиненим, але все ж таки є доволі вимогливим до трудових мігрантів. Держава намагається зберегти робочі місця здебільше для місцевих жителів, тому вони завжди мають пріоритет. Доволі значне зростання відбулось у Словенії, зростаючи з 7% у 2022 до 10% 2023 році. Цей факт можна також пояснити асиміляцією біженців з України, які ввійшли до складу трудових мігрантів. Цікавим кейсом є Греція та Португалія, оскільки частка мігрантів є доволі нестабільною, значно змінюючись після пандемії. Наприклад, під час COVID-19 частка трудових мігрантів у Португалії впала до 1% у 2021 році, але зросла до 6% у 2023 році. Це пов'язано з впровадженням нової міграційної політики задля заохочення працівників. Щодо Греції – то все навпаки. Останніми роками країна має

скрутне економічне положення. Саме тому і намагається надати пріоритет працевлаштування місцевим жителям.

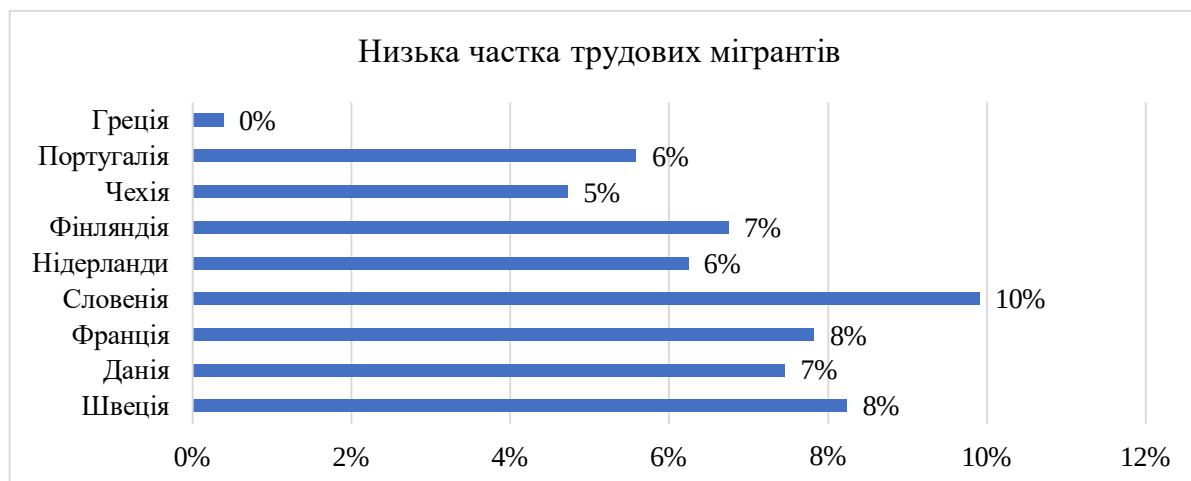

Рис. 2.13 – Країни ЄС з низькою часткою трудових мігрантів, 2023 р. [60]

Остання група (країни з мінімальною часткою трудових мігрантів) складається з країн, частка мігрантів у яких не перевищує 1 відсоток, а саме: Литва, Угорщина, Польща, Хорватія, Болгарія, Румунія. Зазвичай, перелічені країни є донорами мігрантів, а не реципієнтами. Місцеве населення прагне покинути країну у пошуках кращої долі у Західній Європі. Наприклад, Польща є країною-донором трудових мігрантів для Німеччини. Цей факт обумовлений, перш за все, географічним положенням, адже ці держави – країни-сусіди.

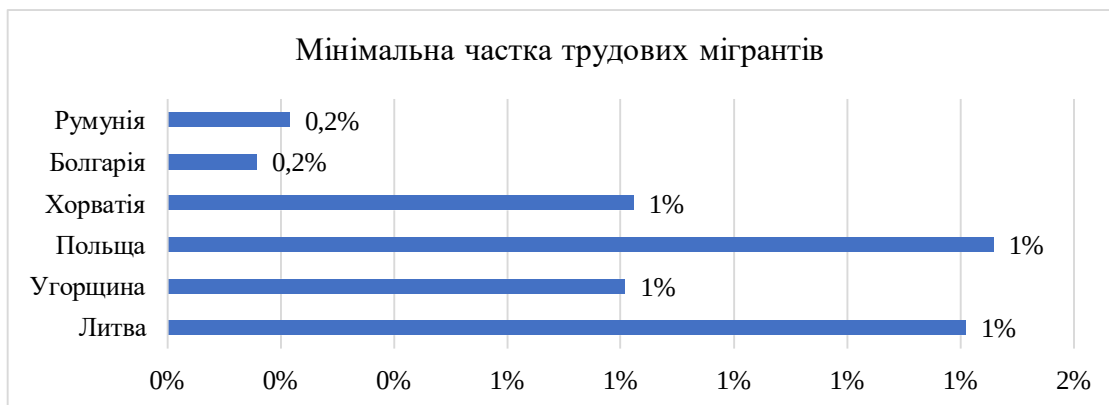

Рис. 2.14 – Країни ЄС з мінімальною часткою трудових мігрантів, 2023 р. [60]

Аналіз трудової міграції за країнами-донорами та реципієнтами.

В основу даної частини дослідження покладено більш детальний аналіз як країн донорів, так і країн реципієнтів робочої сили. З попереднього аналізу ми вже зрозуміли, що деякі країни є здебільше донорами міграції (країни четвертої групи), в той час, як інші – здебільше приймають робочу силу, тобто є реципієнтами. Є і третій тип держав – вони є комбінацією. Ми вирішили дослідити трудових мігрантів за країною походження.

Спочатку пропонуємо розглянути ТОП-3 країни-реципієнта робочої сили. А головне подивимось – яка країна походження превалює.

Таблиця 2.6 – ТОП-3 країни-реципієнта робочої сили, 2022 р. [60]

Країна перебування	Країна походження	К-ть мігрантів, тис осіб, 2022 р.
Німеччина	Хорватія	276,50
Німеччина	Італія	419,50
Німеччина	Інші країни	3 671,60
Німеччина	Польща	465,30
Німеччина	Румунія	410,40
Німеччина	Туреччина	673,30
Італія	Албанія	209,45
Італія	Китай	112,54
Італія	Марокко	130,32
Італія	Інші країни	1 150,15
Італія	Румунія	607,19
Італія	Україна	136,45
Іспанія	Китай	95,88
Іспанія	Колумбія	75,66
Іспанія	Італія	114,82
Іспанія	Марокко	226,69
Іспанія	Інші країни	1 039,29
Іспанія	Румунія	279,72

Отже, країною лідером серед держав ЄС стає Німеччина. Велика за площею держава з розвиненою економікою, високим рівнем життя та заробітною платою. Звісно ж, трудові мігранти намагаються отримати працевлаштування аби залишитись та асимілюватись у країні. Загалом кількість трудових мігрантів станом на кінець 2022

року становить 5 917 тис. осіб. Подивимось трошки детальніше, якими ж є країни походження мігрантів. Перше місце серед країн походження займає Туреччина – 673 тис. осіб. Загалом, мігранти з Туреччини є найбільшою категорією мігрантів. Це обумовлено історичними зв'язками, оскільки починаючи з 1960-х років країни заходу заохочували трудових мігрантів з Туреччини. Другу позицію займає країна-сусід – Польща (465 тисяч осіб). Це обумовлено географічним положенням, адже місцеві жителі, які бажають знайти кращий рівень життя, обирають для подальшого життя та кар'єрного розвитку обирають країну-сусіда. Далі йдуть Румунія (410 тис. осіб), Італія (419 тис. осіб) та Хорватія (276 тис. осіб).

Другу позицію займає Італія, що налічує 2 346 тисяч трудових мігрантів станом на 2022 рік. Країна є як донором, так і реципієнтом робочої сили. Місцеві жителі прагнуть мати більш високооплачувані робочі місця, тому емігрують з країни. Але при цьому Італія є достатньо розвиненою для того, аби приймати мігрантів з менш розвинених країн. Безумовним лідером є Румунія – 607 тисяч трудових мігрантів. Загалом, Румунія є найбільшою країною-донором серед держав ЄС. Детальніше ця країна буде розглядатись надалі. Далі йдуть Албанія та Марокко, 209 тис. осіб та 130 тис. осіб відповідно. Італія має колоніальне минуле, тому наплив мігрантів з цих країн є доволі зрозумілим. Додатково активним донором є Україна, адже після початку війни у 2022 році велика кількість жителі покинули державу та отримали статус біженців у ЄС. Надалі частина біженців асимілювались, отримали дозвіл на працевлаштування та доповнили статистику трудової міграції.

Іспанія, маючи 1 832 тисячі трудових мігрантів станом на 2022 рік, закриває ТОП-3. Найвища кількість трудових мігрантів надходить з Румунії, що дорівнює приблизно 279 тисяч осіб на рік. Наступною державою є Марокко (226 тис. осіб за рік), що також обумовлено історичним минулим. Ситуація є доволі подібною до Італії. Третьою найбільшою країною походження є Італія (114 тисяч мігрантів). Зачиняють перелік Китай та Колумбія, маючи 95 тис. осіб та 75 тис. осіб відповідно.

Ми розглянемо, мігранти з яких країн переважають у Європі та до яких саме держав вони прагнуть емігрувати. Додатково приділимо увагу культурним, історичним, релігійним, військовим та економічним чинникам, що напряду впливають на напрями міграції. Прикладом можуть бути колишні країни-колонії (Франція та Іспанія), які є привабливими саме для мігрантів з колишніх держав, що перебували під колоніальною владою (Алжир та Марокко).

Деякі країни-отримувачі робочої сили прагнуть збільшити користь від трудових мігрантів, залучаючи їх до працевлаштування у сфері ІТ або фінансів. Однак, деякі країни потерпають від міграції з країн Африки, що обумовлено історичними минулими. Деякі країни, як, наприклад Німеччина або Польща – приймають велику кількість біженців, постраждалих від війни. Надалі частина біженців асимілюються та отримують офіційне працевлаштування.

Міграція є важливою не лише з погляду країни-реципієнта, а й з країни-донора. У країнах-донорах відтік робочої сили може призвести до демографічних проблем і зтягування зростання, однак грошові перекази від мігрантів можуть стати важливим джерелом доходу для багатьох сімей і сприяти економічній стабільності. Пропонуємо детальніше проаналізувати ТОП-3 країн донорів та дослідити, куди емігрують місцеві жителі у пошуках кращої долі.

Таблиця 2.7– ТОП-3 країни-донора робочої сили, 2022 р. [60]

Країна походження	Країна перебування	К-ть мігрантів, тис осіб, 2022 р.
Румунія	Австрія	70,23
Румунія	Бельгія	50,36
Румунія	Кіпр	10,30
Румунія	Данія	23,09
Румунія	Німеччина	410,40
Румунія	Греція	5,17
Румунія	Угорщина	10,83
Румунія	Італія	607,19
Румунія	Португалія	5,70
Румунія	Іспанія	279,72

Продовження табл. 2.7

Туреччина	Австрія	56,61
Туреччина	Болгарія	1,82
Туреччина	Данія	13,35
Туреччина	Німеччина	673,30
Італія	Бельгія	53,52
Італія	Франція	83,29
Італія	Німеччина	419,50
Італія	Мальта	8,62
Італія	Іспанія	114,82

Розглянемо ТОП-3 країн-донорів трудових мігрантів, базуючись на даних 2022 року:

1) Наразі безумовним лідером серед країн є Румунія (приблизно 1 403 тисячі мігрантів знаходяться у країнах ЄС). Зайнятість була основною причиною еміграції серед румунів, згідно зі звітом, але лише кожен сьомий румунський емігрант в ЄС сказав, що мав пропозицію роботи до від'їзду. Якщо ми подивимось на дані з таблиці, основною країною для еміграції є Італія, кількість трудових мігрантів становить 607 тисяч осіб. Далі йде Німеччина – 410 тисяч осіб станом на 2022 рік. Іспанія також має доволі високу кількість трудових мігрантів, що прибули з Румунії (279 тисяч осіб). Останніми великими країнами-реципієнтами для румунів є Франція (50 тис. осіб) та Австрія (70 тис. осіб). Відповідно до інтернет-джерел, за останні роки лише 2% румунів переїхали до Європейського союзу задля отримання гарної освіти. У Великобританії та Бельгії цей показник трохи вище - близько 5%.

2) У попередньому аналізі країн-донорів ми помітили, що такі країни, як Німеччина, мають велику кількість мігрантів походженням з Туреччини. І, не випадково, що ця країна посідає друге місце серед країн, серед країн-донорів трудових мігрантів до країн ЄС. Загалом мешканці Туреччини обирають Німеччину (673 тисячі осіб) та Австрію (56 тисяч осіб). В цілому, Туреччина має довгу історію міграції починаючи аж з 1960-х років. Саме тоді Західні країни почали активно заохочувати жителів Туреччини до міграції та працевлаштування [78].

3) Останньою країною серед ТОП-3 країн походження мігрантів є Італія, яка станом на 2022 рік налічувала 680 тисяч трудових мігрантів, що працюють в інших країнах Європейського Союзу. Основною країною-отримувачем є Німеччина, а саме – 419 тисяч трудових мігрантів. Зазвичай вони обіймають посади у виробництві, господарстві, логістиці, освіті або ІТ. Другою країною за кількістю мігрантів є Іспанія – 114 тисяч трудових мігрантів. Далі йдуть Франція та Бельгія, становлячи 83 тисячі та 53 тисячі трудових мігрантів відповідно.

Аналіз вікового складу іноземних мігрантів у Європі. Характеристика вікового розподілу трудових мігрантів має величезне значення для розуміння минулого, сьогодення і майбутнього розвитку суспільства, прогнозування чисельності мігрантів як в цілому, так і по окремим віковим контингентам. Ми розподілили мігрантів-іноземців на 4 групи, відповідно до вікової категорії:

1. Вікова категорія: 15-24
2. Вікова категорія: 25-54
3. Вікова категорія: 55-64
4. Вікова категорія: 65+

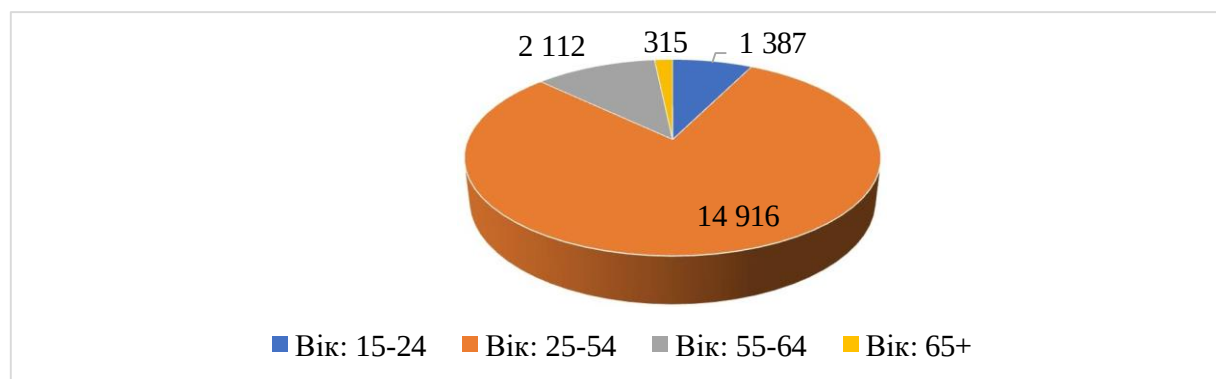

Рис. 2.15 – Віковий розподіл мігрантів станом на 2023 р. [60]

1. Вікова категорія 15-24 роки: Уперше на міжнародному рівні термін молодь було презентовано Генеральною Асамблеєю ООН у 1985 році, згідно з яким визначається вікова межа молоді людини: 15–24 роки. Молодь має певні

характеристики (вік, соціальна група, орієнтація на навчання, професійне визначення, прагнення до самореалізації, незалежності), що обумовлені віковими особливостями, соціальним статусом та рівнем знань, вмінь, навичок. Відповідно до вікового розподілу трудових мігрантів у країнах ЄС, кількість молоді у складі іноземної робочої сили становить 1 387 тисяч осіб, або 7,41% від загальної кількості. Чоловіки превалюють над жінками на 38%, або на 218 тисяч осіб.

Таблиця 2.8 – Розподіл за статтю при віковій категорії 15-24 років, 2023 р. [60]

Вікова категорія	Стать	К-ть осіб (тис), станом на 2023 рік
Вік: 15-24	Жінки	582
	Чоловіки	800

Звичайно ж, ця група населення не є економічно активною. Працевлаштована молодь, найчастіше за все, є студентами. Молоді та амбіційні, вони прагнуть здобути Європейську освіту, вступаючи до університетів. Однак нестача грошей та бажання здобути досвід працевлаштування спонукають їх шукати роботу. Зазвичай студенти працюють неповний робочий день у сфері обслуговування, готельному бізнесі, торгівлі, або проходять інтернатуру у великих корпораціях. Молоді та мобільні представляють людські ресурси та потенціал розвитку як для країн, де вони народилися, так і для тих, куди мігрують. Молоді та мобільні представляють людські ресурси та потенціал розвитку як для країн, де вони народилися, так і для тих, куди мігрують.

2. Вікова категорія 25-54 роки: Трудовий потенціал зазначеного віку є найбільш численним – майже 79,63%, або ж 14 916 тисяч мігрантів станом на 2023 рік. Це - найчисельніша група мігрантів, як звичайних, так і трудових.

Таблиця 2.9 – Розподіл за статтю при віковій категорії 25-54 років, 2023 р. [60]

Вікова категорія	Стать	К-ть осіб (тис), станом на 2023 рік
Вік: 25-54	Жінки	6 500
	Чоловіки	8 397

Ця категорія мігрантів є найбільш економічно-активною та сприяє розвитку економіку країни-реципієнта. Головна група працездатного населення має досвід та знання, аби заповнювати вакансії на ринку праці. На відміну від молоді, яка прагне залишитись у приймаючій державі за допомогою отримання освіти, дорослі трудові мігранти цілеспрямовано переміщуються заради отримання роботи. Найчастіше за все, вони вже мають офіційне запрошення від роботодавця, або ж працевлаштовуються у перші місяці після переїзду.

3. Вікова категорія 55-64 роки: Ця група складає 1 112 тисяч трудових мігрантів, або ж лише 11,3% від загальної кількості станом на 2023 рік.

Таблиця 2.9 – Розподіл за статтю при віковій категорії 55-64 років, 2023 р. [60]

Вікова категорія	Стать	К-ть осіб (тис), станом на 2023 рік
Вік: 55-64	Жінки	929
	Чоловіки	175

У групі існує певний дисбаланс у сторону чоловіків. Категорія жінок становить 929 тисяч осіб, що на 246 тисяч (або 25%) менше, ніж мігрантів-чоловіків. Дані особи мають великий досвід та знання, тому наразі залишаються у попиті на ринку праці. Однак ця категорія є потенційно уразливою у разі масштабного скорочення працівників, адже перевага надається більш молодим категоріям населення.

4. Вікова категорія 65 років і старше: найменш численна вікова категорія, яка займає лише 1,68% від загальної кількості, або ж 315 тисяч осіб. Цей показник є доволі незначним, порівняно з іншими.

Таблиця 2.10 – Розподіл за статтю при віковій категорії 65+ років, 2023 р. [60]

Вікова категорія	Стать	К-ть осіб (тис), станом на 2023 рік
Вік: 65+	Жінки	140
	Чоловіки	162

Трудові мігранти похилого віку є доволі рідким явищем. Вони можуть бути залучені до легких тимчасових робіт, або, наприклад, сімейного бізнесу. Отже, економічний вплив для країни-реципієнта від цієї групи населення є майже мінімальним.

Отже, ми дослідили вікову структуру трудових мігрантів у країнах Європейського Союзу. Можемо зробити висновок, що існує необхідність підтримки деяких категорій населення, наприклад молоді та людей похилого віку. Заохочення цих вікових категорій до працевлаштування допоможе сприяти економічному піднесенню держави.

Аналіз гендерного складу трудових мігрантів у Європі. Розуміння гендерних особливостей необхідне для подальшого аналізу міграційних процесів. На сьогодні гендерні підходи обов'язково враховують та застосовують під час розроблення нормативно-правових актів практично у всіх країнах світу [1].

Станом на 2023 рік, кількість трудових мігрантів становить 18 721 тисячу осіб. Гендерний дисбаланс переважає у сторону чоловіків (10 552 тисячі осіб), що на 2 382 тисячі менше ніж жінок. Кількість жінок-працівників становить 8 169 тисяч осіб станом на 2023 рік, або ж лише 43% від загальної кількості.

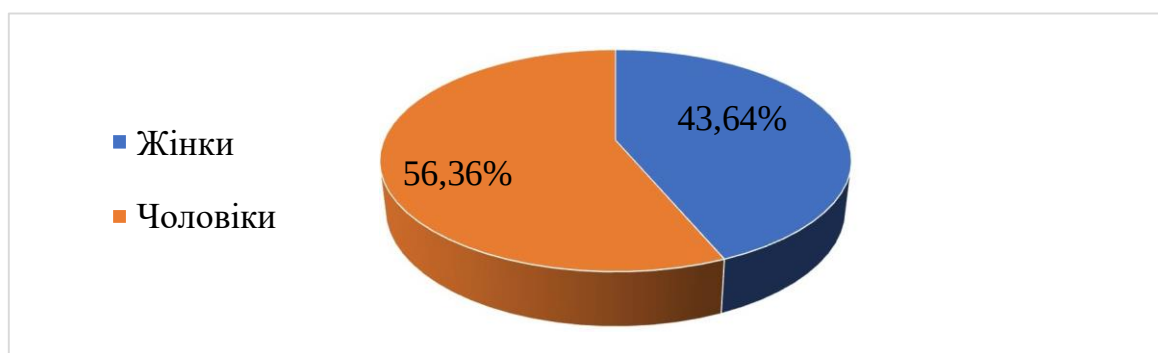

Рис. 2.15 – Гендерний розподіл трудових мігрантів, 2023 р. [60]

Чому з'являється дисбаланс? Наразі усі країни Європи намагаються забезпечити рівні можливості для людей будь-якої статі. Але треба пам'ятати, що деякі

сфери вимагають гарної фізичної підготовки. Зазвичай, жінки не працевлаштовані у секторах, які вимагають щоденний важкий фізичний труд. Прикладом може бути будівництво, сільське господарство, логістичні перевезення. Водночас саме ці сфери потребують кваліфікованої робочої сили. Зазвичай жінки зайняті у сферах освіти, медицини, догляду за дітьми, готельному та ресторанному бізнесі, торгівлі. Але також доволі часто жінки-мігранти залишаються вдома або налагоджувати житлові умови та доглядати за дітьми.

Ми також проаналізували кожні країни окремо, аби дослідити, чи всі вони мають гендерний дисбаланс. На основі цього всі країни Європейського Союзу було поділено на дві групи:

1. Країни з гендерним балансом. До цієї групи ми віднесли країни, які мають дисбаланс між жінками та чоловіками менш ніж 20%. До складу увійшли: Австрія, Бельгія, Болгарія, Кіпр, Франція, Ірландія, Литва, Нідерланди, Португалія, Іспанія.

Таблиця 2.12 – Країни з гендерним балансом, тис осіб, 2023 р. [60]

Країна	Жінки	Чоловіки	Різниця, %	Категорія
Австрія	408	485	-19%	Країни з гендерним балансом
Бельгія	278	320	-15%	Країни з гендерним балансом
Болгарія	2	2	6%	Країни з гендерним балансом
Кіпр	57	56	1%	Країни з гендерним балансом
Франція	975	1 100	-13%	Країни з гендерним балансом
Ірландія	242	270	-12%	Країни з гендерним балансом
Литва	10	10	3%	Країни з гендерним балансом
Нідерланди	277	296	-7%	Країни з гендерним балансом
Португалія	128	135	-6%	Країни з гендерним балансом
Іспанія	1 418	1 606	-13%	Країни з гендерним балансом

2. Країни з сильним гендерним дисбалансом, у яких відсоткова різниця перевищує 20%. До цієї групи було віднесено: Хорватію, Чехію, Данію, Естонію, Фінляндію, Німеччину, Грецію, Угорщину, Італію, Латвію, Люксембург, Мальту, Польщу, Румунію та Словенію.

Таблиця 2.13 – Країни з гендерним дисбалансом, тис осіб, 2023 р. [60]

Країна	Жінки	Чоловіки	Різниця, %	Категорія
Хорватія	4	9	-103%	Країни з гендерним дисбалансом
Чехія	97	131	-35%	Країни з гендерним дисбалансом
Данія	94	115	-23%	Країни з гендерним дисбалансом
Естонія	45	60	-34%	Країни з гендерним дисбалансом
Фінляндія	70	97	-38%	Країни з гендерним дисбалансом
Німеччина	2 577	3 777	-47%	Країни з гендерним дисбалансом
Греція	9	7	27%	Країни з гендерним дисбалансом
Угорщина	15	23	-48%	Країни з гендерним дисбалансом
Італія	994	1 379	-39%	Країни з гендерним дисбалансом
Латвія	47	58	-23%	Країни з гендерним дисбалансом
Люксембург	79	95	-21%	Країни з гендерним дисбалансом
Мальта	40	65	-63%	Країни з гендерним дисбалансом
Польща	105	141	-34%	Країни з гендерним дисбалансом
Румунія	4	12	-200%	Країни з гендерним дисбалансом
Словенія	31	58	-84%	Країни з гендерним дисбалансом

На жаль, більшість країн має певний дисбаланс у сторону чоловіків. Ринок праці, який відкритий до мігрантів, зазвичай орієнтований на фізичний труд, як, наприклад будівництво, або господарство. Але доволі часто жінка-мігрант залишається вдома та слідкує за дітьми, або ж доглядає за господарством, в той час, як чоловік працює задля забезпечення родини.

З огляду представлених таблиць та діаграм можна прийти до висновку, що немає універсального та стабільного попиту на робочу силу. На ринку праці буде завжди присутній дисбаланс, спричинений соціальними та економічними факторами.

Аналіз рівня освіти трудових мігрантів у Європі. Відповідно до даних з медіа джерел, понад третина іммігрантів у ЄС (35%) мають низький рівень освіти – майже вдвічі більше, ніж серед місцевих (20%). Майже 40% трудових мігрантів є низькоосвіченими відповідно до Європейських стандартів. Загалом, у всій Європі частка мігрантів з дуже низьким рівнем освіти приблизно втричі перевищує частку місцевих жителів. За межами Європи все навпаки. Трудові мігранти, скоріш за все, будуть мати освіту на рівні місцевих жителів. Однак існують винятки, як Сполучені Штати, Японія та Корея. Якщо ми подивимось на США, 2/3 мігрантів є низькоосвіченими [64]. В ЄС та ОЕСР більша частина іммігрантів отримали диплом

вищої освіти за кордоном, а вже потім мігрували. Інша частина – приїхала до країни задля отримання вищої професійної освіти, а вже потім залишились у країні як висококваліфіковані трудові мігранти. Але, звичайно ж, громадяни ЄС мають певні привілеї у сфері навчання. Безкоштовна освіта, визнання дипломів та відкриті кордони сприяє отриманню гарної освіти. Громадяни тих країн, що не входять до ЄС, мають нижчу ймовірність здобувати освіту за кордоном.

Саме тому ми вирішили провести аналіз рівня освіти серед трудових мігрантів, працюючих в країнах ЄС. Загалом у дослідженні трудових мігрантів було поділено на 4 категорії освіти: високий, середній, базовий та менше базового [79]:

Таблиця 2.14 – Рівень освіти трудових мігрантів, тис осіб, 2023 р. [60]

Рівень освіти	тис. осіб, 2023			% від загального
	Жінки	Чоловіки	Загалом	
Високий рівень освіти	2 890	2 897	5 794	31%
Базовий рівень освіти	2 273	3 725	6 003	32%
Середній рівень освіти	2 820	3 585	6 411	34%
Рівень нижче базового	142	278	424	2%
Загалом	8 126	10 484	18 631	100%

1) До високого рівня освіти відносять: короткий цикл вищої освіти, рівень бакалавра або еквівалент, рівень магістра або еквівалент, докторський або еквівалентний рівень. Ця група складає 31% від загальної кількості трудових мігрантів, або ж 5 794 тисячі осіб. Варто зазначити, що розрив між чоловіками та жінками доволі малий та становить лише сім тисяч осіб. Зазвичай мігранти з високим рівнем освіти є доволі гарно працевлаштованими. Зазвичай у сфері ІТ, фінансів, медицини. Звичайно ж, мігранти даної групи спроможні бути також самозайнятими.

2) Середня освіта належить до етапу навчання, який знаходиться між початковою та вищою освітою. Він розроблений для того, щоб учні здобули середню освіту перед тим, як перейти до середньої школи чи коледжу. До середнього рівня можемо віднести: старшу середня освіта та після середню не вищу освіту. Ця група

мігрантів є найбільшою станом на 2023 рік, становлячи 6 411 тисяч осіб, або ж 34% від загальної кількості трудових мігрантів. У даній групі чоловіки мають значну перевагу, адже їх на 27% більше ніж жінок.

3) До базового рівня освіти відповідно до стандартів ISCED-11 відноситься: початкова освіта та неповна середня освіта. Зазвичай мігранти цієї групи займають робочі місця на некваліфікованих посадах. Ця група є другою за чисельністю, складаючи 32% від загального, або ж 6 003 тисячі трудових мігрантів. Доля чоловіків аж на 64% перевищує жінок. Зазвичай це пов'язано з тим, що у сім'ях мігрантів з низьким рівнем освіти панує традиційна форма родинних стосунків, як, наприклад у мігрантів з Туреччини або Афганістану. Жінки зазвичай залишаються вдома, а чоловіки забезпечують родину.

4) Трудові мігранти з рівнем освіти нижче базового зайняті переважно на фізично вимогливих низькооплачуваних професіях. Доволі популярними є сезонні роботи. Ця група є найменшою – лише 2% від загального. Приклад: Українці з західних областей доволі часто переїжджають на сезонні заробітки до Польщі. Географічне положення країни-сусіда та вищі заробітні плати заохочують жителів України, які не змогли працевлаштуватись в країні проживання.

Отже, можемо підсумувати певні особливості у рівнях освіти трудових мігрантів. Зазвичай переважає середній рівень освіти, що загалом й відповідає попиту на кваліфікаційний труд. Можемо помітити й певні відмінності в економічному розвитку країн. Більш розвинені країни, особливо держави Скандинавії, заохочують переважно мігрантів з вищим рівнем освіти, адже ринок праці є доволі вимогливим. Це ж саме стосується Центральної Європи. Здебільше досвічені спеціалісти обирають Австрію або Німеччину для трудової міграції, що пов'язано з розумінням вимог ринку праці. Водночас Південна частина Європи потерпає від напливу мігрантів, що мають лише базовий або середній рівень освіти. Звичайно ж, доволі важко працевлаштуватись не маючи певного рівня знань або досвіду, тому ці мігранти працюють на невимогливих та низькооплачуваних посадах.

Аналіз зайнятості трудових мігрантів у секторах європейської економіки. Міжнародна стандартна галузева класифікація всіх видів економічної діяльності (ISIC) є міжнародною класифікацією виробничої діяльності. Мета полягає в тому, щоб надати набір категорій діяльності, які можна використовувати для збору та звітування статистики відповідно до такої діяльності. На практиці класифікація використовується для забезпечення безперервного потоку інформації, яка є необхідною для моніторингу, аналізу та оцінки ефективності економіки в часі. На додаток до свого основного застосування в статистиці та подальшому економічному аналізі, де необхідно надати інформацію для вузько визначених видів економічної діяльності, ISIC все частіше використовується також для адміністративних цілей, наприклад у збір податків, видача ліцензій на підприємницьку діяльність тощо [80].

Було проведено дослідження економічних галузей працевлаштування мігрантів за період 2018-2022 року. Нами було розглянуто загальну динаміку, визначено фактори впливу на щорічні зміни. Також ми проаналізували, які сектори є лідерами за зайнятістю для кожної країни Європи. Класифікація поділяє види економічної діяльності на кілька розділів, серед яких:

Таблиця 2.14 – Рівень освіти трудових мігрантів, тис осіб, 2023 р. [60]

Економічна категорія	2018	2019	2020	2021	2022	Загалом	% від загального
A. Сільське господарство; лісове господарство та рибальство	461	512	455	277	489	2 193	3,05%
B. Добування корисних копалин	81	83	78	93	96	431	0,60%
C. Переробна промисловість	2 220	2 272	2 379	1 849	2 233	10 952	15,24%
D. Електроенергетика; постачання газу, пари та кондиціонування повітря	214	224	232	228	255	1 153	1,60%
E. Водопостачання; каналізація, поводження з відходами та рекультивація	197	203	200	164	183	947	1,32%
F. Будівництво	1 441	1 521	1 386	898	1390	6 636	9,23%
G. Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	1 863	1 931	1 868	1 289	1 795	8 746	12,17%
H. Транспортування та зберігання	983	1 109	1 028	841	1 122	5 083	7,07%

Продовження табл. 2.14

I. Надання послуг розміщення та харчування	1 752	1 786	1 478	851	1 472	7 339	10,21%
J. Інформація та комунікація	393	446	523	443	580	2 386	3,32%
K. Фінансова та страхова діяльність	187	178	176	155	226	922	1,28%
L. Операції з нерухомістю	107	100	112	57	94	470	0,65%
M. Професійна, наукова і технічна діяльність	520	575	650	464	589	2 798	3,89%
N. Адміністративна та допоміжна діяльність	1 057	1 133	1 028	807	1 145	5 171	7,20%
O. Державне управління та оборона; обов'язкове соціальне страхування	155	163	205	158	174	855	1,19%
P. Освіта	552	559	544	409	535	2 598	3,62%
Q. Охорона здоров'я та соціальна робота	1 087	1 172	1 247	932	1 193	5 632	7,84%
R. Мистецтво, розваги та відпочинок	205	243	231	108	194	981	1,36%
S. Інші види послуг	416	441	480	371	469	2 176	3,03%
T. Діяльність домашніх господарств як роботодавців;	992	986	820	499	719	4 015	5,59%
U. Діяльність екстериторіальних організацій та органів	84	78	70	75	68	375	0,52%
Загалом	14969	15713	15189	10967	15020	71 858	100,00%

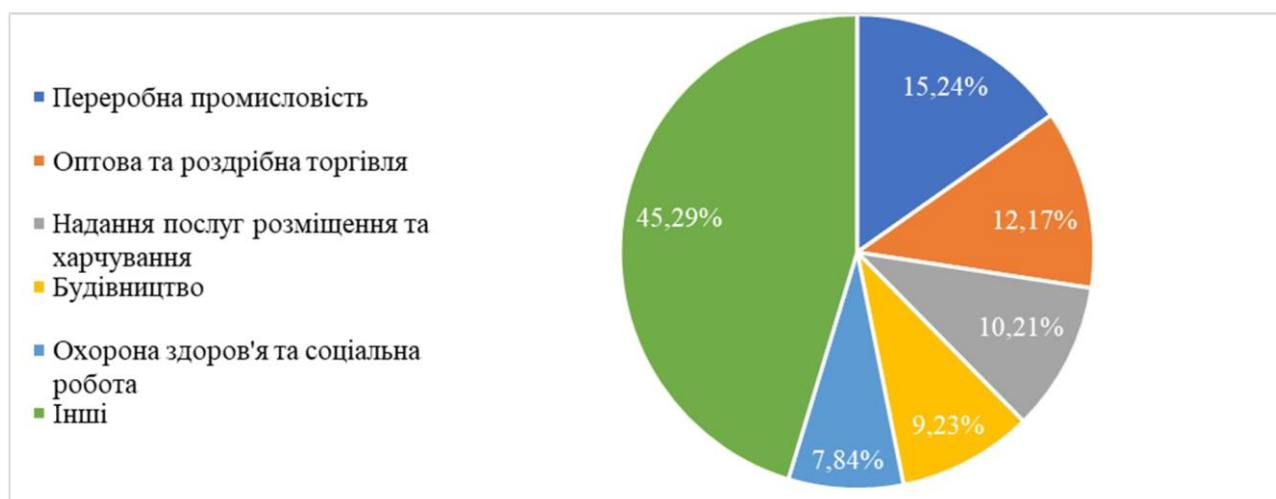

Рис. 2.16 – Найбільш популярні сектори працевлаштування серед трудових мігрантів, 2022 р. [60]

Деякі сектори є безумовними лідерами протягом останніх шести років, пропонуючи більше робочих місць для іноземних працівників.

Як ми можемо побачити на графіку, лідерами серед секторів зайнятості трудових мігрантів є: переробна промисловість (14%), оптова та роздрібна торгівля (11,9%), послуги розміщення та харчування (9,8%), будівництво (9%) та охорона здоров'я (7,9%).

Деякі сектори є найменш актуальними серед трудових мігрантів, а саме ті, частка яких менш як 1%. До цих категорій відносяться наступні категорії: добування корисних копалин (0,6%), операції з нерухомістю (0,65%) та діяльність екстериторіальних організацій та органів (0,52%). Ці сфери є нечисленими та не пропонують достатньо робочих місць для іноземних працівників.

Під час аналізу ми помітили певні тенденції. Перш за все, COVID-19 призвели до спаду зайнятості, як з погляду робочих місць, та і робочої сили. Бізнесу було дуже важко функціонувати у нормальному режимі, в той час, як нові мігранти не могли потрапити до країни через закриття кордонів між державами. Сектори як туризм, торгівля та будівництво зазнали великих втрат. Вийнятком під час пандемії лише категорія охорони здоров'я, що є доволі очевидним та обґрунтованим. Але, відповідно до глобальних тенденцій, протягом 2022 та 2023 років відбувалося активне економічне відродження, що призвело до стабілізації та збільшенню показників.

2.3. Глобальні тенденції грошових переказів та їх вплив на економіку країн

Нерівномірний приплив капіталу зазвичай породжує достаток, а також бідність. Таким чином, відбувається переміщення робочої сили з натурального сектора до розвиненого капіталістичного сектора та регіонів. Коли робоча сила переміщується за межі країни, це міжнародна міграція, а коли робоча сила переміщується всередині країни, це внутрішня міграція. Незалежно від того, міжнародна чи внутрішня міграція, на неї здебільшого впливають соціальна структура, модель розвитку, економічний стан домогосподарств тощо. Політика розвитку уряду в центрі, а також штатів, починаючи

зі здобуття незалежності, прискорила процес міграції. Особливо після лібералізації, приватизації та глобалізації економіки темпи міграції зросли в рази.

В останні роки міграція вважається основним джерелом підтримки домогосподарств. Це пов'язано з тим, що грошові перекази мають потенціал для створення позитивних результатів у домогосподарствах, які отримують грошові перекази, а також у громаді, до якої вони належать. Зокрема, для сімей бідних мігрантів грошові перекази можуть допомогти у викоріненні бідності шляхом стимулювання можливостей працевлаштування та диверсифікації доходів сімей.

На макрорівні грошові перекази стають все більш важливими та відносно стабільними джерелами зовнішнього фінансування, які часто відіграють вирішальну роль у розвитку слаборозвинених країн. Особливо тому, що він виглядає менш мінливим, проциклічним і, отже, більш надійним джерелом іноземної валюти, ніж інші потоки капіталу, такі як; прямі іноземні інвестиції, допомога розвитку. Таким чином, валютні надходження через грошові перекази пом'якшують валютну кризу, підтримують проблему платіжного балансу, надаючи можливість імпорту капітальних товарів і сировини для індустріалізації.

Грошові перекази визначено як головний внесок у розвиток домогосподарств і громад, які відправляють, особливо в сільській місцевості. Вони створюють можливості для освіти, охорони здоров'я, житла та малого підприємництва, тим самим покращуючи загальну якість життя. Крім того, грошові перекази мають потенціал для створення мультиплікаційного ефекту в місцевій економіці. Наприклад, коли домогосподарства, які отримують грошові перекази, витрачають свої доходи на товари та послуги, це стимулює попит, який, своєю чергою, підтримує місцевий бізнес і створює робочі місця. Крім того, грошові перекази сприяють покращенню фізичної інфраструктури, оскільки багато домогосподарств використовують гроші для будівництва чи покращення житла та громадських об'єктів. Проте вплив грошових переказів суттєво залежить від соціально-економічних умов регіону-одержувача та ступеня продуктивного використання цих коштів

Водночас можна також сказати, що велика частина грошових переказів використовується для повсякденних витрат, таких як їжа, одяг і медичні витрати. Іноді грошові перекази витрачаються на масове споживання, як-от споживчі товари тривалого користування, телевізор, мобільний телефон, холодильник, дорогі меблі тощо. З огляду на суперечливий характер впливу грошових переказів на міграційні домогосподарства в місці походження, більш детальне дослідження різних питань міграції та грошових переказів є необхідним.

Глобальний потік грошових переказів продемонстрував надзвичайну стійкість навіть у періоди економічного спаду чи кризи. Цю стійкість можна пояснити альтруїстичними та власними інтересами мігрантів, які надають перевагу надсиланню грошей своїм сім'ям, попри фінансові обмеження. Крім того, технологічний прогрес у каналах грошових переказів, таких як мобільний банкінг та онлайн-перекази, значно покращив доступність та ефективність транскордонних грошових переказів, зменшивши транзакційні витрати та збільшивши обсяг грошових переказів, що надсилаються до країн, що розвиваються. Ця стійкість і дедалі ефективніші механізми транскордонних грошових переказів підкреслюють їхню критичну роль у світовій фінансовій системі.

Оскільки протягом останніх десятиліть міграційні потоки посилилися, масштаб і розподіл потоків грошових переказів також значно змінилися, відображаючи різноманітні економічні умови та міграційну політику як країн відправлення, так і країн, що приймають. Моделі притоку та відтоку грошових переказів дають цінну інформацію про взаємозв'язок трудової міграції та глобальної економіки, а також про соціально-економічну динаміку, що лежить в основі цих операцій.

Аналізуючи 10 найбільших країн-одержувачів і відправників грошових переказів, стає можливим визначити ключові тенденції, висвітлити регіональні відмінності та дослідити ширші економічні та політичні фактори, які формують ці потоки. Наприклад, провідні країни-одержувачі часто покладаються на грошові

перекази для підтримки внутрішнього споживання, зменшення бідності та зміцнення своїх валютних резервів, тоді як основні країни-відправники відіграють життєво важливу роль у сприянні цим переказам, часто спричиненими великою кількістю мігрантів. Наступний аналіз досліджує кількісні виміри припливу та відтоку грошових переказів, зосереджуючись на їх економічному значенні та змінній динаміці, що спостерігається протягом останніх років

Для дослідження було використано дані з 2010 по 2023 рік, задля кращого розуміння головних тенденцій. Як ми можемо побачити з таблиці, станом на 2023 рік ТОП-10 складається переважно в розвинених країн, як, наприклад США та Саудівська Аравія, які звикли домінувати у світовій економіці. Серед лідерів є і держави ЄС, наприклад Швейцарія, Німеччина, Франція, Люксембург та Нідерланди. Також до переліку входять: Китай, Індія та Кувейт.

Таблиця 2.15 – ТОП-10 країн-донорів грошових переказів,
млрд. дол. США, 2010-2023 р. [83]

Країна	2010	Країна	2015	Країна	2020	Країна	2023
США	50,53	США	60,72	США	87,03	США	93,03
Саудівська Аравія	27,07	Саудівська Аравія	38,79	Саудівська Аравія	39,35	Саудівська Аравія	38,39
Російська Федерація	21,45	Швейцарія	26,03	Швейцарія	33,55	Швейцарія	35,66
Швейцарія	18,51	Російська Федерація	19,69	Німеччина	23,09	Німеччина	24,05
Німеччина	14,68	Кувейт	15,20	Китай	22,16	Китай	20,24
Італія	12,88	Франція	14,60	Кувейт	17,74	Франція	19,84
Нідерланди	12,68	Німеччина	14,32	Російська Федерація	5,79	Люксембург	17,99
Франція	12,03	Катар	12,19	Франція	18,03	Нідерланди	17,04
Кувейт	11,86	Люксембург	11,23	Люксембург	16,23	Кувейт	12,68
Люксембург	10,66	Оман	10,99	Нідерланди	15,29	Індія	12,36

Якщо ми проаналізуємо дані в динаміці, ми бачимо певні тенденції. Загалом, обсяг грошових переказів постійно збільшується, навіть у період пандемії, що вказує на що вказує на контрциклічний характер грошових переказів. Держави-лідери за останні роки залишаються стабільними, а саме США, Саудівська Аравія та Швейцарія, вказуючи на провідні позиції у світі загалом. До того ж геополітичні зміни доволі значно впливають на країн-лідерів відправки грошових переказів. Станом на 2010 рік,

Росія знаходиться на третьому місці, поступово знижуючись до четвертого місця у 2015 році, та посідаючи сьому сходинку станом на кінець 2020 року. До ТОП-10 у 2023 році Росія вже не увійшла. Звичайно ж, санкцій, накладені через військову агресію, вплинули на обсяг грошових переказів як з погляду країни-донора, так і країни-реципієнта. Але наразі свої позиції у групі лідерів-відправників грошових переказів укріплюють Німеччина, Китай та Франція. До додаткових факторів впливу можна віднести глобалізацію та цифровізацію. Розвиток інтернет-банкінгу значно спростив процес здійснення грошових переказів. Разом з можливістю робити швидкі перекази, транзакційні витрати також значно знизились, іноді навіть сягаючи нуля. Отже, грошові перекази є більш доступними для мігрантів.

Пропонуємо детальніше розглянути найбільші країни-донори грошових переказів задля аналізу головних тенденцій, які відбувались з 2010 по 2023 рік:

Сполучені Штати Америки є безумовним лідером серед держав-донорів грошових переказів. У США постійно проживає найбільше іммігрантів у світі (45 мільйонів осіб у 2022 році), що є основною причиною лідерства в рейтингу надсилання грошей за кордон протягом останніх двох десятиліть. Найбільше іммігрантів родом з Мексики (10,6 млн) та Індії (2,8 млн), а також Філіппіни, Гватемала та Гондурас. Обсяг грошових переказів збільшився на 64% за період з 2010 по 2023 рік, становлячи 14 та 24 мільярди доларів відповідно. Навіть у період COVID-19, обсяг грошових переказів стабільно зростає. Стабільність пояснюється тим, що мігранти продовжували підтримувати свої родини в країнах походження. Отже, перекази зі США відіграють важливу роль у зниженні бідності та стимулюванні економічного зростання в країнах-одержувачах, особливо в періоди криз.

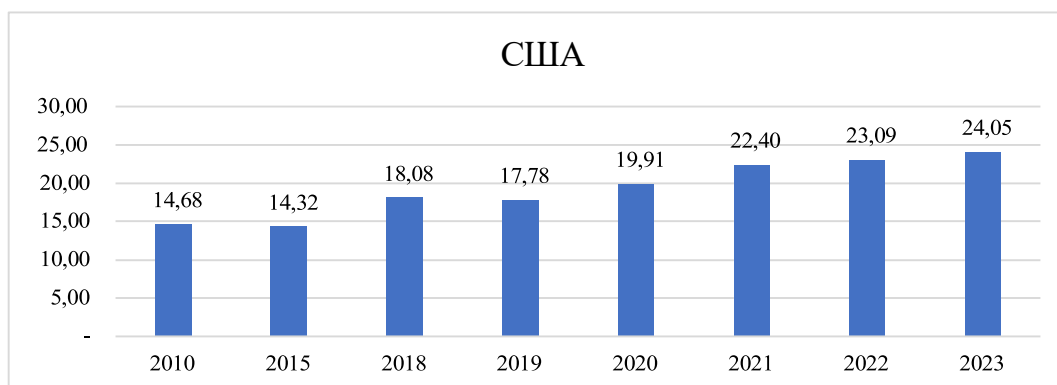

Рис. 2.17 – Динаміка грошових надходжень від США, млн. дол. (2010-2023 р.) [83]

Саудівська Аравія займає друге місце серед країн-донорів грошових переказів, дорівнюючи 35 мільярдам доларів станом на 2023 рік. Загалом показник постійно збільшується, зростаючи на 17 мільярдів, або ж на 93%. Доволі повільне зростання відбувалось під час періоду пандемії, зростаючи лина на декілька мільярдів у період з 2019 по 2021 рік.

За даними Світового банку, чинниками, що сприяють значному зростанню грошових переказів, є рішучість мігрантів підтримувати свої сім'ї у скрутний час, підкріплена економічним відновленням у Європі та Сполучених Штатах завдяки фінскальному стимулюванню та програмам підтримки зайнятості [85]. Станом на 2020 рік у Королівстві Саудівська Аравія проживало 13 454 842 іноземців, основними країнами походження яких були Індія, Індонезія, Пакистан, Бангладеш, Єгипет, Сирія та Ємен. Саудівська Аравія також приймає біженців із Сирії, Еритреї, Іраку та Сомалі, які переважно тікають від війни та насильства у своїх країнах походження [62]. Високий рівень заробітної плати та відсутність оподаткування доходів дозволяють мігрантам відправляти значну частку своїх заробітків додому.

Рис. 2.18 – Динаміка грошових надходжень від Саудовської Аравії, млн. дол. (2010-2023 р.) [83]

Протягом 2023 року Швейцарія відправила майже 39 мільярдів доларів США, що на 42% більше ніж у 2010 році. Існує певна нестабільність у надісланих грошових переказах, адже значний спад відбувся у період COVID-19. Проте, надалі відбувалось стабільне відновлення економіки, а разом з ним зросли обсяги грошових переказів.

Варто також зазначити, що, на відміну від інших країн, лише незначна частка грошових переказів надходить зі Швейцарії до країн з низьким рівнем доходу. Значна частина грошових переказів зі Швейцарії спрямовується до європейських країн (переважно до сусідніх зі Швейцарією країн). Середня вартість відправлення грошових переказів зі Швейцарії знижується протягом кількох років і становить приблизно 8% (за статистикою Світового банку за 2020 рік) [51].

За останні роки Швейцарія значно укріплює свої позиції через зміцнення валюти та зростання заробітної плати. Отже, мігранти мають змогу надавати більше переказів своїм рідинам. Додатковий вплив грають геополітичні зміни, оскільки Швейцарія поступово зайняла місце Росії, яке остання втратила в разі санкцій та спаду економіки.

Рис. 2.19 – Динаміка грошових надходжень від Швейцарії, млн. дол. (2010-2023 р.) [83]

У 2023 році грошові перекази продовжують грати важливу роль у підтримці економік країн, що розвиваються. Грошові надходження доволі часто перевищують обсяги прямих іноземних інвестицій (ПІІ) та офіційної допомоги розвитку. Основні країни-отримувачі переказів, такі як Індія, Мексика та Філіппіни, мають провідні позиції завдяки значним обсягам грошових переказів, спрямованих їх діаспорами. Розглянемо кожну країну-лідера окремо:

Таблиця 2.16 – ТОП-10 країн-реципієнтів грошових переказів, млрд. дол. США, 2010-2023 р. [83]

Країна	2010	Країна	2015	Країна	2020	Країна	2023
Індія	53,48	Індія	68,91	Індія	83,15	Індія	119,53
Мексика	22,77	Китай	33,10	Мексика	43,98	Мексика	66,24
Філіппіни	21,56	Філіппіни	29,80	Філіппіни	34,88	Філіппіни	39,10
Франція	19,90	Мексика	26,82	Франція	29,98	Франція	36,91
Нігерія	19,74	Франція	25,45	Єгипет, Арабська Республіка	29,60	Китай	29,11
Китай	13,64	Нігерія	20,63	Пакистан	26,09	Пакистан	26,56
Німеччина	12,79	Пакистан	19,31	Бангладеш	21,75	Бангладеш	22,17
Єгипет, Арабська Республіка	12,45	Єгипет, Арабська Республіка	18,33	Китай	18,88	Німеччина	20,43
Бельгія	10,99	Німеччина	15,57	Німеччина	18,17	Гватемала	19,98
Бангладеш	10,85	Бангладеш	15,30	Нігерія	17,21	Нігерія	19,55

Розглянувши таблицю, можна помітити певні тенденції серед країн-лідерів серед отримувачів грошових переказів. Провідні позиції займають країни Азії, а саме Індія (119 млрд), Бангладеш (22 млрд) та Пакистан (26 млрд). Місцеве населення активно емігрує за кордон, до країн Європи, Америки та Арабських держав, надсилаючи грошові перекази додому. Також країни Латинської Америки (Мексика та Гватемала) зміцнили свої позиції останніми роками. Зазвичай це держави є донорами мігрантів для Сполучених Штатів Америки.

Загалом, грошові потоки залишаються стабільними, активно зростаючи з 2021 по 2023 рік. До того ж для більшості держав зі списку, грошові перекази становлять значну частку Валового Внутрішнього Продукту. Або ж можна сказати, що економіка цих країн значно залежить від грошових переказів, що має потенційно негативний вплив на економічну стабільність.

Пропонуємо детальніше розглянути найбільші країни-реципієнти грошових переказів задля аналізу головних тенденцій, які відбувались з 2010 по 2023 рік.

Станом на кінець 2023 року – Індія є найбільшою країною-реципієнтом грошових переказів. Показник активно зростає починаючи з 21,5 мільярда доларів США до 35 млрд у 2019 та, нарешті сягаючи 39 мільярдів у 2023 році.

Близько 36% загальних потоків грошових переказів до Індії надсилають висококваліфіковані індійські мігранти, які проживають у 3 країнах з високим рівнем доходу, таких як Сполучені Штати, Велика Британія та Сінгапур. Серед інших країн призначення індійських мігрантів з високим рівнем доходу, таких як країни Ради співробітництва Перської затоки (GCC), на ОАЕ припадало 18% потоків грошових переказів Індії, тоді як на Саудівську Аравію, Кувейт, Оман і Катар разом припадало 11% [37]. Відновлення після пандемії призвело до напруження на ринку праці в цих регіонах, що призвело до підвищення зарплат, що призвело до зростання грошових переказів.

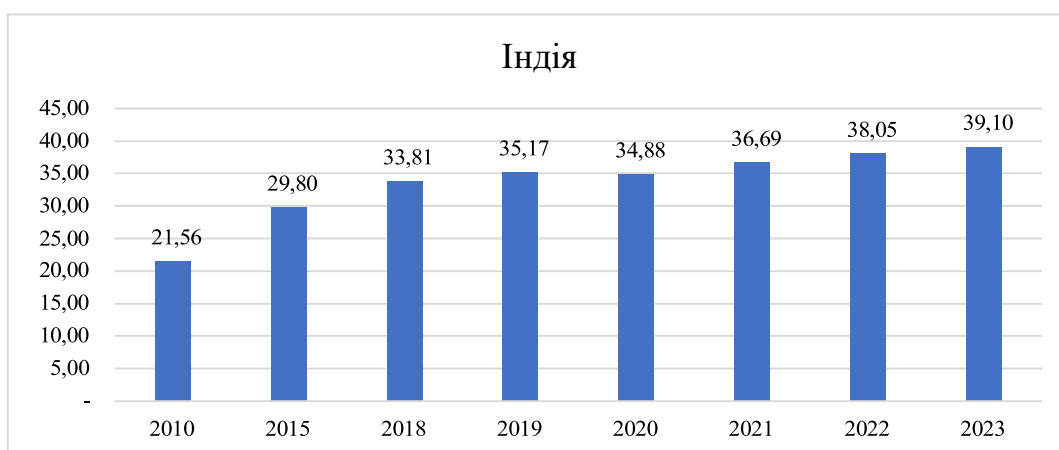

Рис. 2.20 – Динаміка грошових надходжень до Індії, млн. дол. (2010-1023 р.) [83]

Станом на 2023 рік Мексика посіла друге місце серед країн-реципієнтів грошових переказів. Грошові надходження збільшились на 85%, або ж на 17 мільярдів доларів США, порівняно з 2010 років (21 млрд). За період з 2020 по 2023 щорічні грошові надходження стабільно зростають на 5 мільярдів доларів США.

96% грошових переказів до Мексики надходять із Сполучених Штатів, більшість із Каліфорнії та Техасу. Іншими країнами походження, менш важливими, були: Канада (1,5%), Еквадор (0,3%), Гватемала (0,1%) і Колумбія (0,1%) [31].

У нинішньому контексті обсяги грошових переказів продовжаться й відіграватимуть центральну роль у відносинах США та Мексики. Як і у 2023 році, зростання грошових переказів цього року можна пояснити одночасним збільшенням міграції до США, частоти переказів, кількості відправників і річної основної суми. Виходячи з наявних даних і поточних тенденцій, у 2024 році обсяг грошових переказів зросте приблизно на три відсотки. Цей темп зростання нижчий, ніж прогнозований показник для 10 найбільших країн-одержувачів у Латинській Америці та Карибському басейні (LAC) [76].

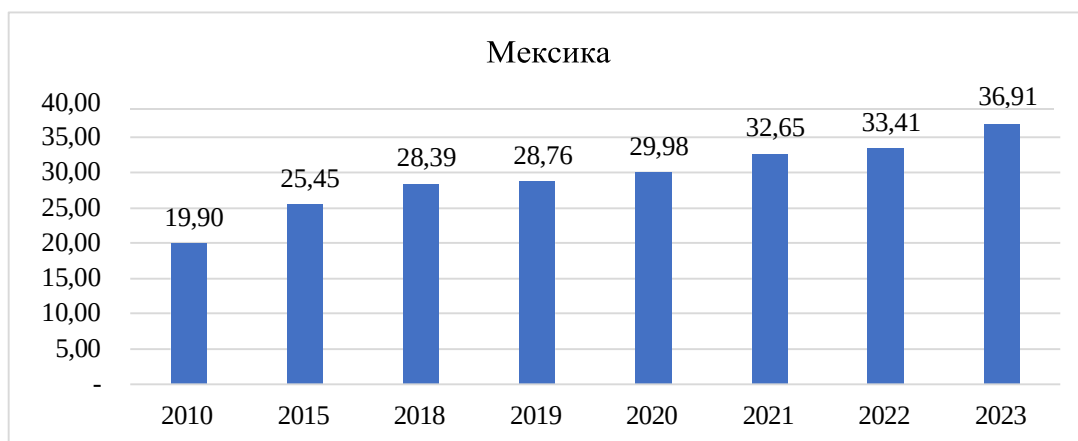

Рис. 2.21 – Динаміка грошових надходжень до Мексики, млн. дол. (2010-2023 р.) [83]

Філіппіни посіли третє місце серед країн-реципієнтів грошових переказів. Цей показник у раїні характеризується значним зростанням, а саме збільшення на 191%, або 43,5 мільярда доларів США. У 2010 році показник становив 22,8 млрд доларів США, зростаючи до 36,5 млрд доларів у 2018 році. Значні зміни відбулись після пандемії, коли показник зріс з на 17 мільярдів доларів у період з 2020 по 2022 рік. Загалом населення Філіппін емігрує до Канади, США, Саудівської Аравії, ОАЕ та країн GCC. Грошові надходження використовуються для підтримання економічного зростання. А також для споживання домогосподарств, оплати освіти, будівництва житла та відновлення після природних катастроф.

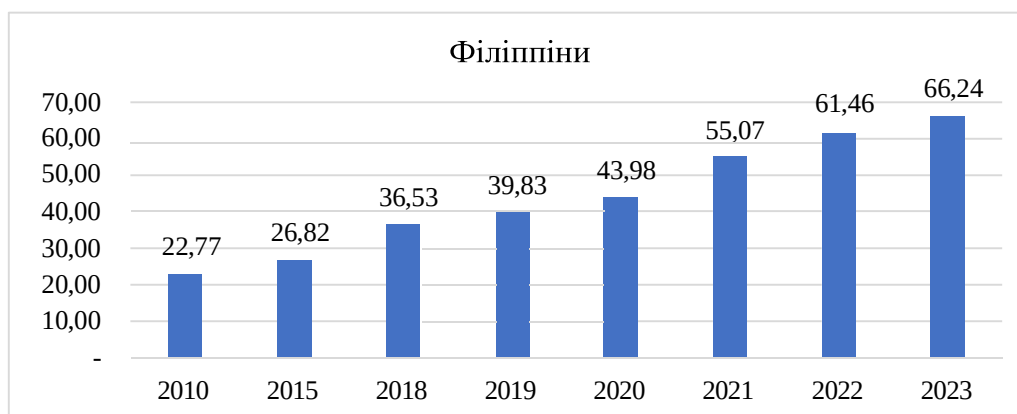

Рис. 2.22 – Динаміка грошових надходжень до Філіппін, млн. дол. (2010-2023 р.) [83]

Отже, проаналізувавши статистичні дані країн-реципієнтів грошових переказів, можемо зробити висновок, що лідерами є країни Азії, такі як Індія,

Бангладеш та Пакистан, а також Латинської Америки (Мексика). Грошові потоки залишаються стабільними та постійно зростають, навіть у період COVID-19, адже мігранти продовжували працювати у країнах тимчасового перебування та надсилати гроші родинам додому. На жаль, суттєва залежність від грошових надходжень зовні негативно впливає на економіку держав. Вони стають залежними від політичних та економічних подій всередині країни-донора, що є величезним ризиком. Виходячи з цього, державам-реципієнтам слід вкладати грошові надходження у довгостроковий розвиток. Наприклад, розвиток освіти, охорони здоров'я, покращення інфраструктури та розвиток місцевого бізнесу.

Оскільки рівень грошових переказів зростає в контексті вільної міграції людського капіталу в країнах Європейського Союзу, можна також спостерігати їх вплив на добробут країни. Відповідно до міжнародної літератури, грошові перекази можуть мати вплив на: економічне зростання, фінансовий розвиток, споживання, інвестиції, доходи, бідність, нерівність у розподілі доходів тощо. Грошові перекази впливають на споживання домогосподарств, а також на інвестиції, які, як вважають, підтримують економічне зростання. Отже, прослідкуємо роль грошових переказів в економіці країн з високою часткою переказів у ВВП на базі матеріалів 2018-2023 року.

Як ми можемо побачити з табл.17, у певних країнах грошові перекази становлять значну частку від Валового Внутрішнього Продукту. Лідерами є Тонга (44%), Таджикистан (38%), Ліван (32%), Самоа (28%), Непал (26%), Нікарагуа (26%), Гондурас (26%), Сальвадор (24%), Лесото (24%), Гамбія (22%) та Бермудські Острови (22%). Для економік цих країн перекази грають дуже важливу роль, адже є значним джерелом надходження до бюджету.

Таблиця 2.17 – ТОП-10 країн з найбільшим відсотком грошових переказів від ВВП, 2010-2023 р. [83]

Країна	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Тонга	29%	35%	38%	47%	45%	44%
Таджикистан	28%	28%	27%	33%	50%	38%
Ліван	13%	14%	21%	27%	31%	32%
Самоа	17%	17%	23%	29%	34%	28%
Непал	25%	24%	24%	22%	23%	26%
Нікарагуа	12%	13%	15%	15%	21%	26%
Гондурас	20%	22%	24%	26%	27%	26%
Сальвадор	21%	21%	24%	26%	25%	24%
Лесото	22%	22%	22%	20%	23%	24%
Гамбія	13%	15%	23%	27%	23%	22%
Бермудські острови	20%	21%	23%	23%	22%	22%

Почнемо з аналізу країни-лідера – Тонга. Країна розташована в південно-західній частині Тихого океану та складається з приблизно 170 островів, розділених на три основні групи островів. Як ми можемо побачити на графіку, за останні три роки показник коливається у межі 45%. Однак, ще у 2018 році обсяг грошових надходжень від ВВП становив лише 29%, зростаючи до 35% у 2019 році та 38% у 2020 році. Пік прийшовся на 2021 рік, сягнувши 47% ВВП. Що ж є причиною цього явища? Як ми зазначити вище, Тонга є острівною державою, що зосереджена на рибальстві та сільському господарстві. Кількість робочих місць всередині країни не є достатньою, отже збільшується відсоток емігрантів.

Тонга є яскравим прикладом того країни, у якій грошові надходження грають найважливішу роль у підтримці економіки. У 2023 році обсяг переказів склав 44% ВВП, що робить цю острівну націю лідером у світі за цим показником. На жаль, держава має доволі лімітовані ресурси, тому залежати від інших. Економіка Тонги в основному зосереджена на сільському господарстві та рибальстві, які не здатні забезпечити достатню кількість робочих місць для населення. Популярними напрямками є США, Нова Зеландія та Австралія. Ці країни пропонують зайнятість у сферах будівництва, господарства, послуг та сфері обслуговування.

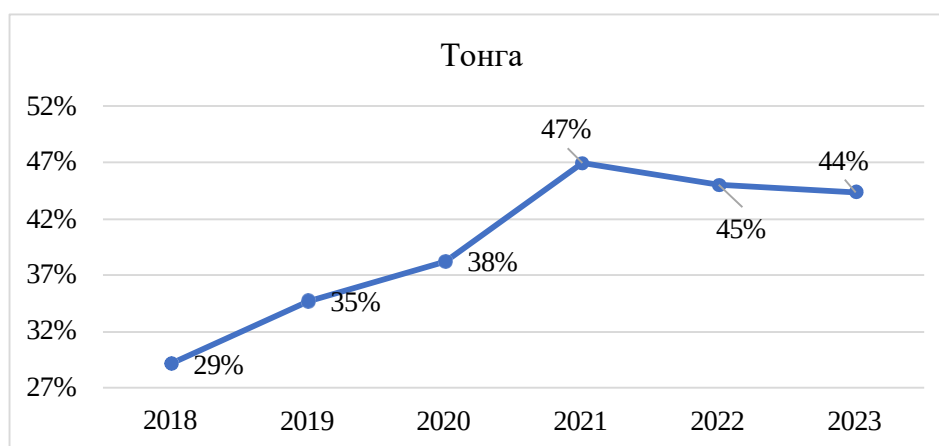

Рис. 2.22 – Тонга: динаміка відсотку грошових переказів від ВВП, 2018-2023 р. [83]

Жителі Тонга мігрують до Нової Зеландії, Австралії та США, отримуючи працевлаштування у сферах будівництва, сільському господарстві та сфері послуг. Фінансова підтримка, отримана від грошових надходжень, дозволяє домогосподарствам та місцевим підприємствам покривати базові потреби, такі як освіта, оренда житла та медичні послуги.

Звичайно ж, грошові надходження мають позитивний вплив на країну, адже вони інвестуються у розвиток держави. Однак треба враховувати і потенційні негативні наслідки. Якщо приймаючі країни введуть обмеження на міграцію, грошові перекази скоротяться. Відсутність диверсифікації економіки посилює вразливість Тонг перед зовнішніми шоками.

Другу позицію займає Таджикистан, з 38% ВВП станом на 2023 рік. Показник є доволі нестабільним. У 2018 році доля грошових переказів від ВВП складала 28%, залишаючись на цьому рівні до 2020 року. Але потім, після закінчення пандемії, показник зріс удвічі, досягнувши піка у 2022 році, а саме – 55% ВВП. Емігранти працюють переважно в Росії, адже це найближча країна з достатньо розвиненою економікою. Однак, це джерело грошових надходжень у державу не є стовідсотково стабільним у геополітичному плані. Санкції негативно впливають як на РФ, так і на

трудових мігрантів з інших країн. Саме цю теорію і підтверджує різке падіння показника у 2023 році.

Рис. 2.23 – Таджикистан: динаміка відсотку грошових переказів від ВВП, 2018-2023 р. [83]

Третю сходинку посідає Ліван. Долі грошових переказів від ВВП становить 32% станом на 2023 рік. Загалом, показник стрімко зростає починаючи з 2018 року. Спочатку обсяг грошових переказів від ВВП зріс з 13% до 21% у 2020 році, зростаючи надалі на 10%, досягаючи 31% у 2022 році. Країна зіткнулася зі складними економічними умовами, що виникли внаслідок гіперінфляції, знецінення ліванського фунта та банкрутства банківської системи. Основними країнами-донорами є США, Франція та Саудівська Аравія. Наразі грошові надходження ззовні використовуються для покриття базових потреб домогосподарств, включаючи харчування, оплату житла, освіти та охорону здоров'я. На жаль, Ліван залишається доволі вразливим до зовнішніх коливань та політик країн-донорів.

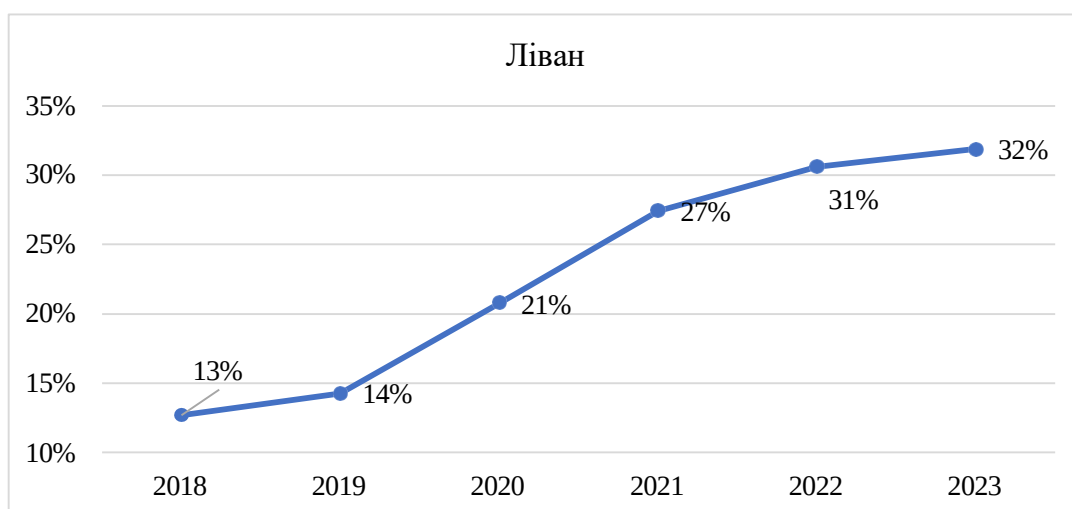

Рис. 2.24 – Ліван: динаміка відсотку грошових переказів від ВВП, 2018-2023 р. [83]

Доволі висока доля грошових переказів у ВВП обумовлена багатьма факторами. Зазвичай місцеві жителі прагнуть емігрувати з країн з низьким доходом та поганими можливостями працевлаштування. Деякі країни не мають потужностей для диверсифікації економіки. Інші ж держави потенційно потерпають від економічних або політичних криз. Отже, такі держави безумовно потребують економічної підтримки ззовні.

Грошові надходження у країну-реципієнта можна розглядати як з позитивної, так і негативної сторони. Звичайно, грошові надходження підтримують економіку, сприяючи зростанню сфери освіти, охорони здоров'я, а також забезпечуючи дохід домогосподарств. Але з іншого боку, негативним є факт стійкої залежності від міграційних потоків та грошових переказів. Країни стають уразливими до глобальних шоків, економічної, політичної або міграційної ситуації країни-донора.

РОЗДІЛ 3. СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ РЕГУЛЮВАННЯ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ЄС ТА ЕКОНОМЕТРИЧНИЙ АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПЕРЕКАЗІВ В УКРАЇНУ

3.1. Особливості регулювання міграційних процесів в країнах ЄС

Міграційні процеси є однією з найактуальніших і найскладніших проблем, з якими стикаються країни Європейського Союзу. Зростаюча кількість мігрантів, які шукають кращих умов життя, безпеки та економічних можливостей, ставить перед урядами країн ЄС нові виклики. Важливим аспектом є розробка ефективних політик та механізмів регулювання міграції, які б забезпечували як безпеку та стабільність для приймаючих країн, так і гуманітарні права та інтеграцію для мігрантів. У цьому есе ми розглянемо особливості регулювання міграційних процесів у двох країнах ЄС – Німеччині та Іспанії, які приймають найбільшу кількість мігрантів. Аналіз цих країн дозволить зрозуміти, які підходи та стратегії використовуються для управління міграцією, а також які виклики та перспективи стоять перед ними в майбутньому.

Нелегальна імміграція в Іспанію сьогодні носить доволі катастрофічні масштаби. Історично склалося так, що Іспанія є країною еміграції, в першу чергу в Америку і Північну Європу, в останні десятиліття стала основним напрямком іммігрантів, причому народжені за кордоном складають більшу частку населення, ніж у Великобританії, Сполучених Штатах або інших великих країнах призначення. Майже 77% мігрантів, або ж 4/5 нелегальних іноземців перебувають з Центральної та Південної Америки. Майже 60% нелегальних мігрантів походять з Колумбії, Венесуели та Гондурасу. На протилежному кінці шкали знаходяться Болівія і Еквадор, де рівень нерівномірності практично незначний. Зростання абсолютних і відносних значень нелегальної імміграції з цих трьох країн багато в чому пояснює прискорене зростання цих типів прибулих з 2014 року. Зазвичай причини значної міграції з зазначених країн є політичними та економічними. Наприклад, останніми роками

Венесуела потрапила у скрутну політичну та економічну кризу, яку країна пережила в останні роки. Щодо Гондурасу, то частина добровільних або напіввимушених потоків переміщення перемістилася в бік Європейського Союзу після закриття маршруту через Мексику до США. В той час як скасування шенгенської візи у червні 2015 року призвело до того, що Колумбія стала важливим джерелом нелегальної імміграції після скасування шенгенської візи з червня 2015 року.

Відповідно до даних з відкритих джерел Іспанської статистики, наразі близько 300 000 іммігрантів з-поза меж ЄС вимушено неофіційно працевлаштовані, або ж не працевлаштовані взагалі. Перша причина – відсутність дозволу на роботи через неофіційне перебування у державі. Інша причина - вимушене працювання в тіньовій економіці. Наявна інформація не дозволяє нам встановити, хто є хто в цій групі, тому неможливо встановити, скільки нелегальних іммігрантів в даний час працевлаштовано з будь-яким ступенем впевненості [66]

Пропонуємо детальніше розглянути законодавчу та інституційну базу Іспанії. Наразі міграційні структури та їх компетенції розподілені між трьома головними міністерствами [41]:

1. Міністерством інклюзії, соціального забезпечення та міграції. У структурі Міністерства інклюзії, соціального забезпечення та міграції Державний секретар з питань міграції відповідає за розробку та розробку політики уряду щодо іноземців, імміграції та еміграції. Цей Державний секретар з питань міграції розділений на два Генеральні директори, один з питань міграції (правова міграція та правові питання) та інший з питань інклюзії та гуманітарної допомоги, які також відповідають за систему прийому.

2. Міністерством внутрішніх справ та Міністерством закордонних справ. Міністерство внутрішніх справ несе відповідальність у сфері правозастосування щодо іноземців, притулку, біженців, безгромадянства та захисту переміщених осіб, а також за нагляд за узбережжям, кордонами, портами, аеропортами та територіальними морями і, у цій сфері, за контроль за нелегальною імміграцією.

3. Європейського Союзу та співробітництва. Міністерство закордонних справ, Європейського Союзу та співробітництва відповідає за координацію та нагляд за всіма діями іспанських консульських установ, які надаються за кордоном, включаючи управління візовою політикою.

Слід також згадати про Іспанське агентство з міжнародного співробітництва в галузі розвитку (AECID), яке, незважаючи на те, що не є органом з безпосередньою компетенцією в галузі міграції, бере участь дотично в імміграційних питаннях, головним чином через програми міжнародного співробітництва в галузі співробітництва та розвитку 2 в деяких країнах походження/транзиту імміграції. Крім того, четвертий департамент, Міністерство юстиції, відповідає за надання іспанського громадянства на підставі проживання тим іммігрантам, які легально проживають в Іспанії і подають заяву на отримання дозволу. Нарешті, Генеральна прокуратура через свій Відділ у справах іноземців відповідає за координацію та нагляд за діяльністю секцій для іноземців регіональних прокуратур у таких сферах: переслідування злочинів торгівлі людьми та примусової проституції, а також злочину незаконної торгівлі іммігрантами. У випадку з неповнолітніми іноземцями без супроводу, він несе відповідальність за участь у встановленні віку та репатріації [41].

У наступній частині ми розглянемо, як саме влада Іспанії намагалась регулювати міграцію, та чи були ці засоби дійсно дієвими. Протягом двох десятиліть, починаючи з першого конкретного законодавчого акту про міжнародну міграцію (1985 року) і до останньої з шести масових регуляризацій (2005 року), нелегальна імміграція була структурною рисою міграційного режиму Іспанії. Нажаль, замість впливу на коріння проблеми, уряд зосередився на перешкоджанні мігрантам доступу до країни.

У Гібралтарській протоці була створена система патруляції та спостереження за морськими кордонами, додатково будуючи огорожі на материку близ Марокко. Нажаль, нелегальні мігранти продовжували потрапляти до держави навіть через авторизовані канали. Наприклад, за допомогою туристичної візи, пізніше отримавши

нелегальний статус. Отже, все більше іноземців, які проживають і працюють в Іспанії, не мали на це адміністративного дозволу. Уряду потрібно було негайно реагувати на цю ситуацію, тому були встановлені положення, які дозволяють особам отримати легальний статус після трьох років нерегулярного проживання, якщо вони можуть довести якесь коріння (*arraigo*), наприклад, певний рівень соціальної інтеграції (*arraigo social*) або тривалу зайнятість (*arraigo laboral*) [63].

Переорієнтація імміграційного режиму Іспанії включала вдосконалення каналів набору робочої сили за межами країни та всередині неї. До 2004 року роботодавці повинні були довести, що в Іспанії немає вільних працівників для запропонованої роботи (*certificación negativa*), перш ніж наймати громадян третіх країн з-за кордону. Указ 2393/2004 зробив систему набору персоналу набагато гнучкішою, створивши каталог професій з нестачею робочої сили, який оновлюється кожні три місяці і дозволяє роботодавцям уникнути обтяжливої паперової тяганини [63].

Зовсім недавно, на тлі відновлення економіки після спаду пандемії COVID-19 та геополітичної невизначенності, спровокованою війною в Україні, новий Указ 629/2022 використовує різні заходи для покращення перспектив працевлаштування іммігрантів. Доступ до ринку праці став простішим для іноземних студентів, спрощено процедуру засвідчення того, що професії страждають від хронічної нестачі робочої сили, тимчасові дозволи на проживання, пов'язані з роботою, продовжено з двох років до чотирьох, поновлення є більш гнучким, а нова форма *arraigo* полегшує отримання дозволів на проживання для іммігрантів, які відвідують курси, організовані Державною службою зайнятості. Ці покращення підтверджують готовність уряду зміцнити зайнятість як центральний елемент імміграційного режиму Іспанії.

Під час найважчої економічної кризи за всю історію життя багатьох іспанців, іммігранти, як правило, забезпечували собі більш регулярний і стабільний статус і набували громадянство в більшій кількості. Особливо це стосувалося вихідців з Латинської Америки, які мають преференційний шлях до натуралізації. Коли рівень

зайнятості впав, що обмежило роботу як двигун інтеграції, надання правового статусу заповнило просідання. Замість того, щоб посилити ці перешкоди, поліпшення доступу до громадянських і соціальних прав – включаючи громадянство в багатьох випадках – діяло як стабілізуюча сила. Це різко контрастує з першими двома десятиліттями становлення Іспанії як видатної країни імміграції, коли регулярного статусу було важко досягти навіть на тлі бурхливого ринку праці [36].

19 листопада 2024 року Іспанія провела новаторську реформу своїх імміграційних правил, революціонізувавши шляхи проживання, возз'єднання сім'ї та працевлаштування. Це оновлення спрощує складні процеси, приводить політику Іспанії у відповідність до стандартів ЄС та пропонує нові можливості для іммігрантів інтегруватися в іспанське суспільство. Основні цілі реформи [1]:

1. Спростіть бюрократію: скорочений час обробки та цифрові інструменти роблять заявки швидшими та простішими.
2. Підтримка інтеграції: Нові варіанти навчання та працевлаштування збільшують доступ іммігрантів до ринку праці.
3. Покращення возз'єднання сімей: Ширші критерії відповідності гарантують, що сім'ї можуть залишатися разом.
4. Захист вразливих груп: Спеціальні положення для жертв насильства або торгівлі людьми надають додаткову підтримку.
5. Сприяння законним шляхам: Оновлена політика щодо віз та дозволів на роботу зменшує кількість нелегальної міграції.

Уряд Іспанії оголосив про значну реформу імміграційного законодавства країни, спрямовану на впорядкування 900 000 мігрантів протягом наступних трьох років. Реформа, схвалена під час нещодавнього засідання Кабінету міністрів, запроваджує заходи, спрямовані на оптимізацію імміграційних процесів та забезпечення більшої правової визначеності. За словами Ельми Саїс, міністра інклюзії, соціального забезпечення та міграції, очікується, що зміни підуть на користь особам, які прагнуть налагодити своє життя в Іспанії, та своїм сім'ям [58].

Сезонна робота та захист праці: Видання El Mundo повідомило, що було запроваджено спеціалізований дозвіл на сезонні роботи. Наприклад, посилений захист працівників, наприклад, письмові договори рідною мовою. Поліпшення умов життя та роботи, що контролюються від прийому на роботу до працевлаштування в Іспанії. Можливість змінювати роботодавця у випадках зловживань або інших поважних причин, таких як неврожай або смерть роботодавця.

Можливості для студентів: Реформа спрощує процеси для іноземних студентів, дозволяючи їхнім дозволам на проживання відповідати тривалості навчання. Вони також можуть працювати до 30 годин на тиждень під час своїх академічних програм і плавно переходити на дозвіл на роботу після закінчення навчання.

Возз'єднання сімей та незареєстровані партнерства: реформа спрощує та розширює критерії возз'єднання сімей, роблячи його більш інклюзивним. Подружжя та партнери більше не зобов'язані відповідати суворим умовам шлюбу чи реєстрації. Право на отримання допомоги дітям було розширено на утриманців віком до 26 років. Крім того, члени розширеної сім'ї та опікуни громадян Іспанії тепер чітко підпадають під нові правила. Ці зміни забезпечують більшу ясність і гнучкість для сімей, які прагнуть отримати дозвіл на проживання в Іспанії [75].

Більш широкий вплив на іспанське суспільство: іммігрантське населення Іспанії становить все більшу частину її робочої сили. Близько 2,9 мільйона іноземних громадян в даний час роблять внески в систему соціального страхування, що становить 13,6% від загальної кількості внесків. Уряд очікує, що 300 000 мігрантів будуть регулярно в'їжджати щорічно, на додаток до 210 000, які отримали дозвіл на проживання у 2023 році. Міністр Саїс наголосив, що ця ініціатива спрямована на побудову відкритої та процвітаючої Іспанії відповідно до бачення президента Педро Санчеса щодо інклюзивності та економічного зростання. Цей перегляд нормативно-правової бази відображає зобов'язання Іспанії задовольняти потреби ринку праці, забезпечуючи при цьому права та інтеграцію мігрантів у суспільство.

Отже, в останні роки в Іспанії спостерігається зростання міграції, багато людей прибувають з Африки та Латинської Америки. Уряд Іспанії наполегливо працює, щоб впоратися з цим напливом, покращуючи прикордонний контроль і посилюючи підтримку мігрантів. Вони також зосередилися на кращих програмах інтеграції, щоб допомогти мігрантам осісти в іспанському суспільстві. У майбутньому Іспанія, ймовірно, продовжить стикатися з проблемами міграції, але з постійними зусиллями щодо посилення політики та співпраці з іншими країнами майбутнє виглядає багатообіцяючим. Уряд прагне створити більш організовану та гуманну міграційну систему, забезпечуючи справедливе ставлення до мігрантів і позитивний внесок у суспільство.

Надалі пропонуємо звернутись до міграційних особливостей Німеччини. Незважаючи на те, що Німеччина входить до числа країн з найбільшою часткою іммігрантів у своєму населенні, в дебатах про міграційну політику довгий час все ж домінувало питання про те, чи є Німеччина імміграційною країною чи ні. У Німеччині визнання статусу країни імміграції відбулося лише у 2001 році – майже через 50 років після підписання перших імміграційних контрактів з так званими гастарбайтерами у 1955 році¹. Цей акт визнання встановлює стартовий камінь для правового та політичного розширення прав і можливостей мігрантських меншин. Ці громади використовували процес легалізації, щоб висунути свої вимоги щодо політичних, соціальних та культурних прав, на які суспільство реагує різними способами [48].

Загалом «Ausländerpolitik» (політика щодо іноземних громадян) 1970-х, 1980-х і 1990-х років була зосереджена переважно на запобіганні подальшій імміграції [47]. З початку нового тисячоліття в імміграційній політиці можна спостерігати зміну парадигми, яка супроводжується поступовою лібералізацією для кваліфікованих іммігрантів. У цьому контексті міграція вже не сприймалася лише як проблема, а й розглядалася як можливість. Ініціатива «Зелена карта», яка сприяла тимчасовій імміграції IT-фахівців з 2000 по 2004 рік, послідувала за впровадженням «Закону про імміграцію» в 2004 році. Цей закон передбачив докорінне коригування існуючих

законів про іноземних громадян та притулок. Підтримка інтеграції іммігрантів та їхніх нащадків вперше була визначена як державне завдання. Цілі закону включають управління імміграцією з урахуванням економічних та трудових інтересів. Він містить певні спрощення для притоку кваліфікованої іноземної робочої сили. Подальші імміграційні перешкоди були зменшені завдяки Закону «Про регулювання трудової міграції», який набув чинності у 2009 році та значно зменшив мінімальний дохід, який необхідно довести висококваліфікованим іммігрантам, щоб мати можливість негайно отримати посвідку на постійне проживання.

Імпульс з боку ЄС також сприяв подальшій лібералізації законів про трудову міграцію. З 1 серпня 2012 року висококваліфіковані члени третіх країн можуть претендувати на отримання Блакитної карти [47]. Закон про впровадження директиви Європейського Союзу про висококваліфіковану працю досяг подальшого полегшення для іноземних випускників університетів та іноземців з німецьким ступенем освіти, які хотіли б шукати роботу в Німеччині. Інші директиви ЄС щодо регулювання трудової міграції були передані до національного законодавства через закон, який набув чинності 1 серпня 2017 року. Він містив широкі нові положення щодо внутрішньої європейської мобільності та законів про проживання, наприклад, для внутрішньокорпоративних переведених осіб (ICT), студентів та дослідників з третіх країн.

У Німеччині потреба в людських ресурсах не обмежується академічно підготовленими фахівцями. Тому уряд вніс зміни до законодавства про зайнятість і відкрив ринок праці для окремих фахівців з третіх країн. В обов'язки Федерального агентства зайнятості входить визначення професій, які потребують фахівців, які можуть бути прийняті на роботу з-за кордону (позитивний список). У 2015 році Директива про зайнятість була доповнена варіантами економічної імміграції до Німеччини, щоб відкрити альтернативу загалом безнадійному процесу надання притулку для людей із західнобалканських держав Албанії, Боснії та Герцеговини, Косова, Македонії, Чорногорії та Сербії, які прагнуть іммігрувати до Німеччини.

Громадяни цих країн можуть отримати дозвіл на проживання, якщо вони можуть довести дійсну та поточну зайнятість, пройшли пріоритетний перегляд і не отримали жодних пільг для шукачів притулку протягом двох попередніх років.

Наразі Намечична стикається з наступною проблемою: з 84 мільйонів жителів Німеччини 13,4 мільйона не мають громадянства, з яких майже 5 мільйонів перебували у країні більше десяти років. У деяких містах ця частка набагато вища: 45% населення Оффенбаха, великого супутника Франкфурта, є іноземцями, так само як третина жителів Мюнхена і чверть жителів Берліна. Це число різко зросло за останнє десятиліття, частково тому, що Німеччина не змогла натуралізувати тих, хто вже там.

Станом на 2021 рік, рівень натуралізації у Німеччині становив лише 1,2%, на вдвічі менше середнього Європейського показника (2,2%). Рекордсменом серед країн Європи є Швеція, де зазначений показник становить майже 11%. Кількість натуралізованих у Німеччині зросла зі 130 000 у 2021 році до 168 000 у 2022 році, що є найвищим показником за два десятиліття. Але відставання все одно зростало через низку перешкод: обмеження на подвійне громадянство, вимоги щодо тривалого проживання, жорсткі тести для підтвердження мовних навичок та оплачуваної роботи, а також засмічену бюрократію. Саме через перелічені вище фактори більшість іноземних громадян, постійно проживаючих у Німеччині, не поспішають або не можуть отримати громадянство. Прикладом слугують чисельні турецькі іммігранти, які перебувають у державі вже велику кількість років. Серед сотень тисяч турецьких *гастарбайтерів* (гастарбайтерів), які прибули в 1960-х і 1970-х роках, багато хто припускав, що вони повернуться до Туреччини, тому не подавали заяву на отримання німецькості [77].

За останні роки законодавча база Німеччини змінюється у кращий бік. Із запровадженням нового закону про громадянство Німеччини у 2024 році Федеральний уряд заклав прогресивні рамки, завдяки чому експатріантам легше називати Німеччину своїм постійним домом [46]. Новий закон має допомогти подолати

відставання. Він скорочує вимоги до резидентства для більшості заявників з восьми до п'яти років. В особливих випадках очікування тепер може становити лише три особи. Діти, які народилися в Німеччині хоча б з одним із батьків, які прожили в Німеччині п'ять років, автоматично отримують громадянство. Подвійне громадянство тепер взагалі дозволено. Розглянемо ключові моменти нового імміграційного закону більш детально:

«Кращі» депортації – за законом. У лютому набув чинності Закон Німеччини про вдосконалення репатріації (Rückführungsverbesserungsgesetz), покликаний прискорити репатріацію та депортацію людей, які не мають підстав залишатися в Німеччині – зокрема тих, хто був засуджений за кримінальний злочин або доведено членство у злочинній організації [57]. У першому півріччі 2023 року, за даними уряду, було депортовано 7 861 особу. Реформа, що отримала назву Закон про поліпшення репатріації, має на меті збільшити цю кількість. Зміни включають припинення завчасного оголошення про депортацію та продовження терміну тримання під вартою у вигляді притулку до 28 днів. Поліція також матиме розширені повноваження щодо пошуку тих, кому наказано виїхати, та доступу до їхнього майна, наприклад, телефонів. Контрабандисти та інші види злочинців, у тому числі без судимостей, але підозрювані у злочинних зв'язках, можуть зіткнутися з швидшими депортаціями в рамках зусиль щодо «більш послідовних і швидких» дій проти «небезпечних осіб», заявила міністр внутрішніх справ Ненсі Фезер.

Більше міграційних угод. Німеччина також веде переговори щодо угод з Грузією, Молдовою, Кенією, Колумбією, Узбекистаном та Киргизстаном, хоча вони не торкнуться більшості шукачів притулку, які приїжджають із Сирії, Афганістану та Туреччини. Але цей крок є частиною більш широких зусиль, спрямованих на визначення більшої кількості країн як «безпечних країн походження», що дозволило б Німеччині повернути людей до цих місць. Грузія та Молдова отримали цей статус у листопаді. Якщо Європейський Союз відновить свою угоду з Туреччиною, що підтримує Німеччина, це також може полегшити відправку людей туди. Німеччина

також хоче швидше розглядати заяви про надання притулку. Зараз, згідно з урядовими даними, розгляд заяви про надання притулку може зайняти понад два роки. Запропоновані зміни до закону мають на меті скоротити цей показник до трьох до шести місяців.

Картки замість готівки для пільг. Все більше німецьких міст і земель хочуть перейти на карткову систему отримання пільг, а не банківських платежів, щоб запобігти переказу прохачами притулку грошей іншим, наприклад, родичам у країні походження. Ганновер, що в центральній Німеччині, у грудні запустив свою «соціальну картку», яка працює як звичайна банківська дебетова картка. Райони східної землі Тюрингія також видали близько 160 таких карток для шукачів притулку. Власник картки повинен щомісяця звертатися до районного відділення притулку, щоб поповнити картку. Гамбург і Баварія збираються наслідувати цей приклад з аналогічними програмами у 2024 році [39].

Скорочення виплат для визнаних шукачів притулку. Ще одним важливим законом, ухваленим німецькими законодавцями, є скорочення базових соціальних виплат, доступних для шукачів притулку [57]. Хоча сама сума досить невелика – від 13 до 19 євро на місяць залежно від індивідуальних обставин, політики в Німеччині, схоже, дедалі охочіше використовують державні пільги як стримуючий фактор для людей, які сподіваються приїхати до країни. Згідно з новим законом, який набуде чинності у 2025 році, самотній шукач притулку, який більше не має утриманців, швидше за все, отримуватиме не більше 460 євро на місяць, якщо він проживатиме самотійно. Шукачі притулку, які проживають у центрі прийому, де їм надано проживання та харчування, отримуватимуть лише близько 164 євро на місяць для покриття своїх особистих витрат, таких як витрати на проїзд у громадському транспорті та мобільний зв'язок.

Більш кваліфікована трудова імміграція. Переїзд до Німеччини як громадянина країни, що не є членом ЄС, також стане легшим у 2024 році, коли 31 травня уряд запровадить другу фазу своєї міграційної політики. Нова *Chancenkarte* дозволить

людям з країн, що не входять до ЄС, переїжджати до Німеччини на один рік і працювати неповний робочий день [55]. Раніше більшість громадян країн, що не входять до ЄС, повинні були мати конкретну пропозицію роботи в Німеччині, перш ніж вони могли переїхати до країни. Ідея полягає в тому, що власники карток повинні використовувати цей період для пошуку довгострокової роботи в Німеччині, і як тільки *термін Chancenkarte* триватиме від одного до трьох років, якщо вони знайшли довгострокову роботу, вони матимуть право подати заяву на отримання постійного дозволу на проживання.

Отже, підсумовуючи, уряд Німеччини активно працює над керуванням цією тенденцією шляхом вдосконалення систем підтримки та інтеграційних програм для мігрантів. У 2024 році Німеччина запровадила новий міграційний закон, щоб краще впоратися з цими проблемами. Заглядаючи вперед, очікується, що Німеччина й надалі стикатиметься з міграційним тиском, але з новим законом і постійними зусиллями майбутнє виглядає багатообіцяючим. Уряд прагне створити більш ефективну та гуманну міграційну систему, забезпечуючи справедливе ставлення до мігрантів і позитивний внесок в економіку та суспільство. Протягом наступних кількох років Німеччина, ймовірно, побачить кращі результати інтеграції, більш кваліфіковану робочу силу та міцнішу соціальну згуртованість, оскільки мігранти стануть більш інтегрованими в громаду. Країна також зосередиться на міжнародному співробітництві з метою усунення основних причин міграції та забезпечення збалансованого підходу до управління міграцією.

3.2. Стратегія подолання Європейської міграційної кризи

За останні десятиліття міграція наближається до кризового масштабу кризи. Середземноморський регіон, зокрема, асоціюється з триваючою нелегальною міграцією (або кризою біженців), адже мільйони іноземців намагаються покинути країну постійного місцепроживання та прагнуть потрапити до місця призначення. Але наразі міграційна криза охоплює усю земну кулю, від Європи до Сполучених Штатів Америки та Азії. Прикладом може слугувати нелегальна міграція на південному кордоні Сполучених Штатів, міграція сирійців у Туреччині, Лівані чи Йорданії, або венесуельців у Південній Америці. Зазвичай міграційні процеси спричинені політичними, економічними або соціальними кризами та конфліктами [34].

Взаємозв'язок між міграцією та кризою є складним. З одного боку, кризи різної природи, включаючи конфлікти, погіршення стану навколишнього середовища, економічні кризи, зміну режиму чи пандемію, змушують людей залишати свою країну. З іншого боку, якими б не були їхні причини, певні міграційні моделі призводять до кризових ситуацій у приймаючих регіонах, оскільки вони асоціюються з такими чутливими питаннями, як безпека та управління кордонами, етнічна/культурна ідентичність та інтеграція або соціально-економічні виклики [53]. Це зайшло так далеко, що іноді здається, що міграція сприймається як головна причина різного роду соціальних, економічних і політичних труднощів, і навіть як «найбільша» проблема в деяких приймаючих суспільствах.

Останніми роками світ стикається з масштабними міграційними катастрофами, спричиненими політичними та військовими конфліктами. Переломний момент відбувся у 2021 році. Крах афганського уряду і військове захоплення влади талібами, а також фотографії людей в аеропорту Кабула, які відчайдушно намагаються втекти з країни, показують серйозність проблеми, яка була недостатньо розглянута міжнародною спільнотою, включаючи ЄС [44]. Невдовзі після цього ЄС зіткнувся з гуманітарною кризою на своїх східних кордонах з Білоруссю. А враховуючи, що з моменту

російського вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року до ЄС в'їхало понад 7,6 мільйона людей², війна в Україні не лише є найбільшою кризою переміщення в Європі з часів Другої світової війни. Це також виявилось «переломним моментом» для ЄС поза сферою міграції та надання притулку.

За останні два роки кількість заяв про надання притулку до Європейського Союзу зросла. За даними агентства ЄС з охорони кордонів Frontex, понад 350 000 осіб в'їхали до ЄС нелегально (без дозволу) за перші 11 місяців 2023 року. Але нелегальна міграція становить лише невелику частину всієї міграції до 27 країн-членів, згідно з даними Єврокомісії. Для порівняння, майже 3,5 мільйона людей мігрували до ЄС у 2022 році як біженці зі статусом притулку або, наприклад, для здобуття освіти чи роботи [38].

Починаючи з 2023 року значний вплив на міграційні процеси мала геополітична динаміка: військові перевороти в Африці призвели до зростання нелегального потоку мігрантів, що призвело до подальшої зовнішньої співпраці ЄС у сфері міграції. Внутрішні проблеми призвели до подальшої сек'юритизації міграції в багатьох регіонах світу, наприклад, шляхом розширення політики репатріації та вигнання в таких країнах, як Пакистан, Іран, Алжир і Туніс. Очікується, що ця тенденція збережеться і у 2024 році, що вплине на сотні тисяч людей та підвищить потенціал вторинних міграційних потоків [59].

Міграційна криза в Європі змінилася у 2024 році. Хоча кількість прибулих значно зменшилася порівняно з 2023 роком, політичні та соціальні дебати навколо міграції загострилися, змінивши підхід континенту до цього давнього питання. По всій Європі спостерігався сплеск антиімміграційної риторики, політичних зрушень і суперечливих політичних заходів, оскільки країни боролися з міграційною проблемою. Незважаючи на помітне зниження кількості нелегальних перетинів — у 2024 році до Європи в'їхало трохи більше 190 000 мігрантів порівняно з майже 350 000 роком раніше — політична реакція залишалася інтенсивною. Це зниження кількості прибулих не послабило напруженість, а натомість розпалило дебати щодо суворішого

прикордонного контролю та міграційної політики. Фрагментарний підхід ЄС до міграції викликав критику, підкресливши відсутність єдиного сталого рішення [35]. Пропонуємо вашій увазі огляд гарячих точок міграції в Європі у 2024 році:

1. Німеччина: Німеччина отримала найбільшу кількість заяв про надання притулку в ЄС у 2023 році, а її нестабільна економіка та міграція, ймовірно, стануть ключовими вирішальними факторами на виборах [45]. Коаліція Шольца розробила нову політику, яка встановить обмеження на те, як і де шукачі притулку можуть витрачати фінансові вигоди, які вони отримують. Поряд з Австрією, влада також висловила зацікавленість у можливості оформлення прохачів притулку за кордоном.

2. Франція: Президент Франції Еммануель Макрон продовжив реалізацію хвилі антиімміграційних партій, які закликали до посилення прикордонного контролю та розгляду заяв про надання притулку за межами блоку. Французький план посилити правила для мігрантів, у тому числі ускладнити ввезення родичів та отримання соціальних виплат.

3. Італія: Правозахисники заявляють, що італійським судам буде важко вчасно розглядати прохання про надання притулку або апеляції від людей, які перебувають в іноземній країні, і що тривалі процедури можуть створити невинуватений тягар для мігрантів.

4. Іспанія: Іспанія легалізуватиме близько 300 000 нелегальних іммігрантів на рік протягом наступних трьох років, оскільки вона прагне розширити свою робочу силу в умовах старіння населення, оголосила міністр міграції Ельма Саїс у листопаді [74]. Канарські острови Іспанії тим часом намагаються впоратися зі зростанням кількості мігрантів, які прибувають на нестабільних суднах із Західної Африки: згідно з даними Міністерства внутрішніх справ, з рекордними 41 425 прибуттями, зареєстрованими в період з 1 січня по 30 листопада цього року [72].

5. Нідерланди: Нова коаліція пообіцяла стати найсуворішою щодо міграції в ЄС, домагаючись відмови від правил блоку щодо міграції та маючи на меті обмежити

дозволи на надання притулку до трьох років [71]. Вона також розглядає можливість відправки відмовлених шукачів притулку до Уганди.

6. Польща: Цього місяця ЄС схвалив план Польщі щодо тимчасового призупинення права на притулок у нових рекомендаціях, спрямованих на протидію «гібридним загрозам» від «перетворення міграції на зброю» з боку Росії та Білорусі [73].

7. Фінляндія: На тлі ширшої напруженості у відносинах з Москвою Фінляндія ухвалила новий закон, який надає прикордонникам повноваження блокувати прохачів притулку, які перетинають кордон з Росії [70].

Одним із найважливіших уроків міграційної кризи років було те, що реагування ЄС на кризу страждало від відсутності координації. Замість того, щоб здаватися підготовленою, вона виглядала як «заплутана», що призвело до ситуативних і реактивних заходів. Наразі Європа став свідком швидкої послідовності міграційних та гуманітарних криз в Афганістані, Білорусі та Україні [52]. Ці надзвичайні ситуації стали випробуванням для здатності ЄС реагувати на нові та непередбачувані обставини. Як наслідок, здатність ЄС виступати в ролі легітимного «кризового менеджера» знову привернула увагу, у тому числі у сфері міграції та притулку.

Наразі існує потреба мати спільний, передбачуваний звід правил для боротьби з нерегулярним прибуттям шукачів. Забезпечуючи цю спільну європейську відповідь, Європейська комісія запропонувала Пакт про міграцію та притулок – рамки ЄС для управління міграцією на довгострокову перспективу [43]. Ця система, за яку Європейський парламент проголосував у квітні 2024 року, призначена для підтримки держав-членів, які стикаються з серйозним міграційним тиском і захищають наші зовнішні кордони. У той же час він забезпечує визначеність і ясність для людей, які прибувають до ЄС. Це також дозволяє європейцям вірити в те, що міграція управляється ефективним і гуманним способом, повністю відповідно до наших цінностей і міжнародного законодавства.

Як і очікувалося, Польща та Угорщина, найзатятіші критики, проголосували проти всього пакету законодавчих актів. З того часу, як реформа була представлена у 2020 році, вони послідовно чинили опір системі «обов'язкової солідарності», неправдиво стверджуючи, що вона змусить їх приймати мігрантів проти їхньої волі. Чехія та Словаччина, два скептики, вирішили утриматися під час голосування у більшості документів, тоді як Австрія проголосувала проти [40].

За своєю суттю Новий пакт має на меті встановити передбачувані, чіткі норми, які зобов'язують усі держави-члени, незалежно від їхнього географічного розташування та економічної ваги. Кінцева мета полягає в тому, щоб знайти баланс між відповідальністю прифронтових країн, таких як Італія, Греція та Іспанія, які приймають основну масу шукачів притулку, і принципом солідарності, якого повинні дотримуватися інші країни [40].

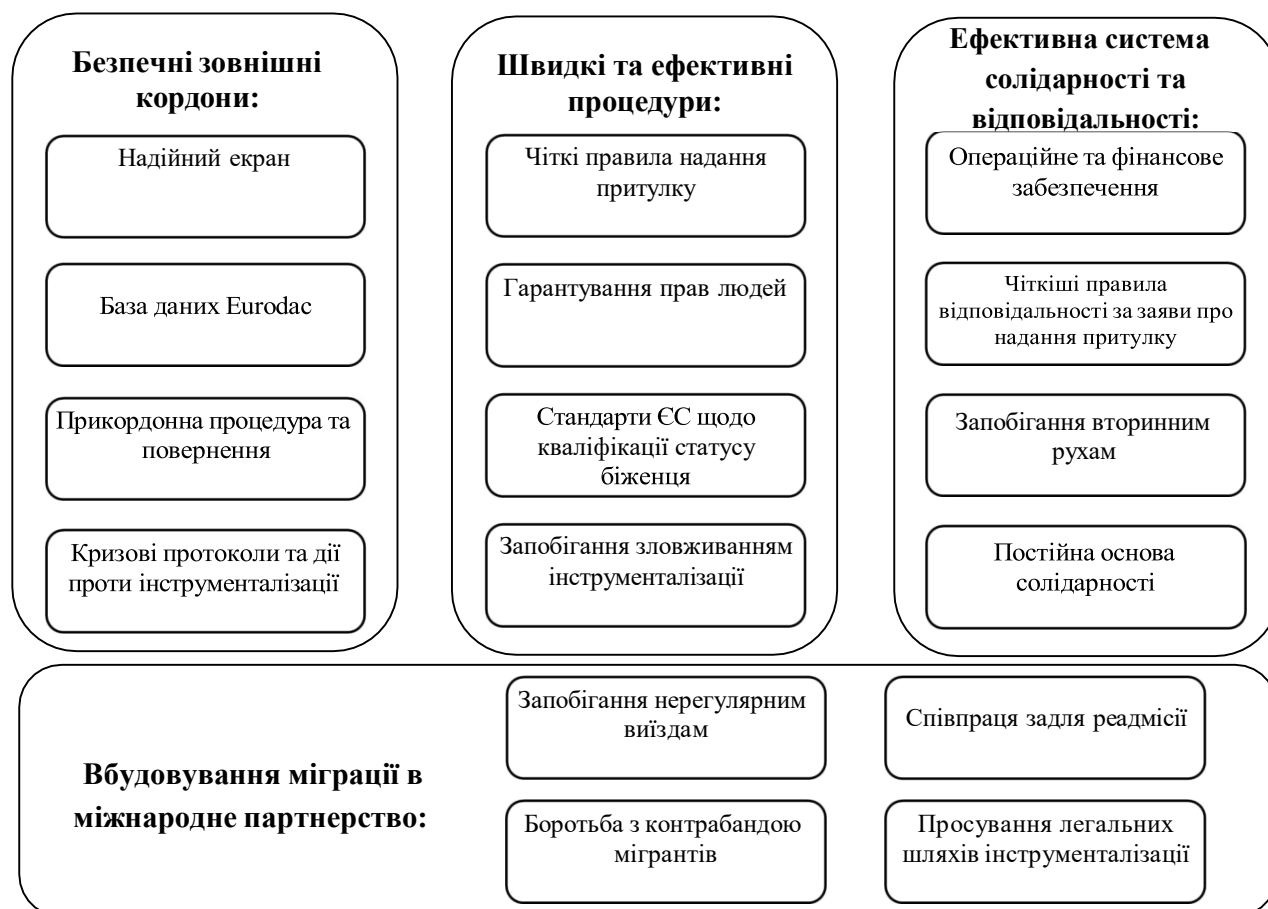

Рис. 3.1 – основні компоненти Пакту про міграцію та притулок, [43]

Центральними для цієї політики є чотири ключові стовпи, які формують її основу, кожна з яких стосується критичного аспекту процесу міграції та надання притулку. На рис 3.1 чотири рамки, що представляють різні сфери політики, групують основні компоненти Пакту про міграцію та притулок [43].

1. Убезпечити зовнішні кордони. Це буде досягнуто завдяки надійній процедурі перевірки перед в'їздом на зовнішніх кордонах. База даних Eurodac буде посилена і дозволить чітко ідентифікувати кожного, хто в'їжджає на територію ЄС, як шукача притулку або як нелегального мігранта. Обов'язкова процедура на кордоні застосовуватиметься для прохачів притулку, які навряд чи потребуватимуть захисту, вводитимуть в оману владу або становитимуть загрозу безпеці, а більш ефективні процедури повернення в поєднанні з підтримкою реінтеграції будуть доступні для тих, хто не має права на міжнародний захист. Також будуть запроваджені швидкі кризові протоколи з оперативною підтримкою та фінансуванням держав-членів у надзвичайних ситуаціях [49].

2. Більш швидкі та ефективні процедури. Цей стовп впроваджує нові стандарти ЄС через Регламент управління міграцією з питань надання притулку, який передбачає чіткі вказівки щодо того, яка країна ЄС несе відповідальність за розгляд заяви про міжнародний захист, нова Директива про умови прийому, яка встановлює спільне розуміння умов життя та гарантій, які повинні бути надані людям, які потребують міжнародного захисту, а також Положення про кваліфікацію та Положення про процедуру надання притулку, які гармонізують критерії міжнародного захисту, уточнюють права та обов'язки бенефіціарів та встановлюють чіткі зобов'язання співпраці для шукачів притулку, передбачаючи наслідки у разі їх недотримання.

3. Солідарність і відповідальність. Нові рамки мають дозволити державам-членам ЄС краще управляти своєю міграційною політикою, обираючи спосіб їхньої участі, чи то шляхом прийняття шукачів притулку на своїй території, чи шляхом їх переселення в обмін на фінансовий внесок. Відповідні агентства ЄС, включаючи Frontex, надаватимуть підтримку державам-членам за допомогою оперативних та

технічних засобів відповідно до їхніх мандатів. Нові правила також спрямовані на запобігання вторинним переміщенням, чітко вказуючи, що шукачі притулку повинні подати заяву на міжнародний захист у країні ЄС першого в'їзду та залишатися там до визначення країни, відповідальної за їхню заяву.

4. Міжнародне партнерство. Цей компонент є особливо важливим з огляду на запобігання несанкціонованим виїздам до ЄС (а отже, і необхідність посилення потенціалу органів управління кордонами в пріоритетних третіх країнах-партнерах, у тому числі шляхом посилення співпраці з Frontex). Особлива увага приділяється наявності спеціально розроблених оперативних партнерств у сфері боротьби з контрабандою з країнами-партнерами та агенціями ООН, а також зміцненню співпраці щодо повернення та реадмісії з одночасним розвитком шляхів легальної міграції. Оскільки багато європейських регіонів стикаються з нестачею робочої сили, в рамках Пакту створюється Пул талантів ЄС з метою сприяння міжнародному набору персоналу, а партнерство талантів дозволить громадянам країн, що не входять до ЄС, працювати, навчатися та стажуватися в Європейському Союзі.

Пакт про міграцію та притулок є великим кроком для Європейського Союзу у вирішенні міграційних питань. Очікується, що в майбутньому цей новий пакт принесе низку переваг як для ЄС, так і для мігрантів. Для ЄС це допоможе країнам краще співпрацювати, зробивши процес розгляду заяв про надання притулку швидшим та організованішим. Це також покращить інтеграцію мігрантів у суспільство та посилить прикордонний контроль. Що стосується мігрантів, пакт спрямований на забезпечення того, щоб до них ставилися з більшою турботою та повагою, з кращим доступом до правової допомоги та захисту. У найближчі роки, якщо пакт буде добре імplementований, він може призвести до більш стабільної та передбачуваної системи міграції, зменшення нелегальної міграції та покращення здатності ЄС справлятися з міграційними викликами. В цілому, пакт може допомогти створити більш інклюзивне і сильне європейське суспільство, в якому поважаються права мігрантів і їх внесок.

3.3. Економічний аналіз та прогнозування грошових переказів в Україні на основі регресійної моделі

Будь-яка соціально-економічна система складна, тому що в ній взаємодіють десятки та сотні економічних, технічних та соціальних процесів, що постійно змінюються під впливом зовнішніх умов, у тому числі й науково-технічного прогресу. У таких умовах управління соціально-економічними і виробничими системами перетворюється на складне завдання, що вимагає спеціальних засобів і методів.

Моделювання - один із найбільш поширених способів вивчення названих процесів та явищ. Моделювання ґрунтується на принципі аналогії та дозволяє вивчати об'єкт за певних умов та з урахуванням неминучої односторонньої точки зору. Об'єкт, важкодоступний для вивчення, вивчається не безпосередньо, через розгляд іншого, подібного йому і більш доступного - моделі. За властивостями моделі зазвичай можна судити про властивості досліджуваного об'єкта. Але не про всі властивості, а лише про ті, що аналогічні і в моделі, і в об'єкті і при цьому важливі для дослідження. Такі властивості називаються суттєвими.

Економіко-математична модель - це спрощене відображення досліджуваного економічного об'єкта (процесу), за допомогою якого вивчається його функціонування та оцінюється зміна його ефективності за можливих змін вхідних характеристик. Економічні явища, як правило, визначаються великим числом одночасно і сукупно діючих факторів, які зумовлюють використання кореляційно-регресійного аналізу, за допомогою якого можна виокремити із статистичних даних найбільш вагомі та дослідити взаємозв'язок їх з результативною ознакою. Таким чином, виникає необхідність у проведенні кореляційно-регресійного аналізу, щоб виявити найбільш впливові фактори на рівень конкурентоспроможності продукції.

Узагальнена лінійна множинна кореляційно-регресійна модель описує кореляційну залежність результуючої змінної у від факторних ознак $x_1, x_2, \dots, x_k$ для всієї генеральної сукупності [52]. Вона має вигляд:

$$y = \beta_0 + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \dots + \beta_k x_k + \varepsilon \quad (3.1)$$

Тут: y - результуюча (залежна) змінна, або регресант;

$x_1, x_2, \dots, x_k$ - факторні (незалежні) змінні(ознаки), або регресори;

$\beta_0, \beta_1, \beta_2, \dots, \beta_k$ - істинні (невідомі) параметри моделі (константи), які треба оцінити;

ε - не спостережувана випадкова величина і можна лише зробити припущення відповідно до закону її розподілу;

k - кількість факторів.

Отже, в ході аналізу робимо висновок, що лінійною регресійною моделлю називається модель, яка лінійна за своїми параметрами.

У дослідженні буде проведено економетричний аналіз залежності рівня грошових переказів (класифікованих як «надходження від заробітної плати»), отриманих за період 2014-2024 року, від наступних факторів:

- рівень безробіття населення (15-70 р.), %
- індекс споживчих цін (%)
- Курс гривні по відношенню до долару США
- Середньоквартальна заробітна плата, дол. США в Україні
- Середньоквартальна заробітна плата, дол. США в Чехії
- Середньоквартальна заробітна плата, дол. США в Польщі

Вхідні дані для регресійного аналізу представлені в додатку Е.

На основі коефіцієнтів з табл. 3.8. було розглянуто гіпотези про значущість коефіцієнтів. Отримаємо рівняння регресії, що має наступний вигляд: *Грошові перекази* = $-1.285e+04 * \text{курс валют} + 1.4166 * \text{Рівень безробіття} + 0.4511 * \text{індекс споживчих цін} - 0.4511 * \text{середня заробітна плата в Україні} + 3.5822 * \text{середня заробітна плата в Польщі} + 0.6239 * \text{середня заробітна плата в Німеччині} + 1.1454 * \text{середня заробітна плата в Чехії}$.

Проведемо аналіз загальної оцінки моделі, представленої у таблиці 3.2, але перш за все, приділимо увагу теоретичній базі [67]:

R-квадрат, або коефіцієнт детермінації, є показником того, яка частка дисперсії у значенні залежної змінної або змінної відповіді пояснюється однією або декількома незалежними або предикторними змінними в регресійній моделі. Іншими словами, R-квадрат є показником того, наскільки близько дані до підігнаної лінії регресії. Він приймає значення від 0 до 1 (або від 0% до 100%), де:

- R-квадрат 1 або 100% вказує на те, що всі зміни в залежній змінній повністю пояснюються змінами в незалежній змінній (змінних). Однак важливо зазначити, що високий R-квадрат не обов'язково означає, що модель добре підходить. Це може статися, наприклад, якщо модель переобладнана.

- R-квадрат 0 або 0% вказує на те, що незалежна змінна(и) не пояснює жодної мінливості залежної/відповідної змінної.

Скоригований r-квадрат можна визначити як частку дисперсії, пояснену моделлю, враховуючи як кількість змінних предикторів, так і кількість вибірок, використаних у регресійному аналізі. Скоригований r-квадрат збільшується лише тоді, коли додавання додаткової змінної до моделі покращує її передбачувані можливості більше, ніж очікувалося, випадково. Скоригований R-квадрат завжди менший або дорівнює R-квадрату

F-статистика - це тест, який використовується для оцінки пояснювальної здатності групи незалежних змінних до варіації залежної змінної. Таким чином, F-статистика намагається визначити, чи серед групи незалежних змінних є хоча б одна здатність пояснювати значну частину варіації залежною змінною.

Таблиця 3.2. Результати регресійного аналізу

R-squared (uncentered):	0,994
Adj. R-squared (uncentered):	0,993
F-statistic:	863,300
Prob (F-statistic):	5,59E-39
Log-Likelihood:	- 279,940
AIC:	573,900
BIC:	586,400

Джерело: власні розрахунки автора на основі даних з відкритих джерел.

R-squared 0,994. У нашому випадку, R-квадрат дорівнює 0,994, що означає, що 99,4% варіації рівня грошових переказів можна пояснити включеними в модель факторами. Це дуже високий показник, і він вказує на те, що модель дуже добре підходить для пояснення залежності рівня грошових переказів від обраних макроекономічних факторів.

Adj. R-squared (uncentered): 0,993. Коригований R-квадрат, в свою чергу, дорівнює 0,993, що також є дуже високим показником. Це означає, що навіть з урахуванням кількості предикторів, модель залишається дуже сильною і добре пояснює варіацію залежної змінної.

F-statistic: 863,300. Побудована модель є доволі значущою, оскільки показник F-статистики є високим та дорівнює 863,300.

Як видно з табл. 3.2, вплив кожного окремого показника досить низький, окрім кількості робочої сили, проте напрямок зв'язку є як прямий (наприклад для інфляції), так і зворотній, як для ВВП на душу населення. Аби перевірити комплексний вплив зазначених вище факторів перейдемо до побудови множинної регресійної моделі.

Таблиця 3.2. Результати регресійного аналізу

	coef	std	err	t	P> t	[0.025	0.975]
exchange_rate	-1.285e+04	2439.250	-5.267	0.000	-1.78e+04	-7905.590	
unemployment_rate	1.4166	5.711	0.248	0.805	-10.155	12.989	
consumer_price_index	0.4511	5.092	0.089	0.930	-9.866	10.768	
ua_avg_wage_d	-2.6731	0.193	-13.883	0.000	-3.063	-2.283	
pl_avg_wage_d	3.5822	0.637	5.626	0.000	2.292	4.872	
de_avg_wage_d	0.6239	0.178	3.505	0.001	0.263	0.985	
cz_avg_wage_d	1.1454	0.400	2.863	0.007	0.335	1.956	

Джерело: власні розрахунки автора на основі даних з відкритих джерел.

Курс гривні по відношенню до долару США. Коефіцієнт для курсу гривні по відношенню до долару США становить $1.285e+04$. На основі отриманих результатів, можемо зрозуміти, що грошові перекази знижуються на $1.285e+04$ млн доларів зі зростанням курсу гривні на одну одиницю. З економічної точки зору, цей факт можна пояснити двом факторами. Перш за все, вартість переказів у доларах США знижується при зростанні гривні. По друге, при зміцненні національної валюти, загалом зменшується потреба у грошових переказах з-за кордону. Рівень значущості показує, що ця змінна є дуже значущою ($P < 0,05$). Це означає, що зміни в курсі гривні мають статистично підтверджений вплив на обсяг грошових переказів.

Рівень безробіття. Магнітуда впливу невелика, але позитивна. Збільшення рівня безробіття на 1% пов'язане зі збільшенням обсягу грошових переказів на 1.4166 млн доларів. Це може відображати той факт, що зростання безробіття в Україні збільшує потребу у фінансовій підтримці з-за кордону. Як саме це відбувається? Безробіття є одним з факторів міжнародної трудової міграції. Звичайно ж, імігранти підтримують власні родини за допомогою грошових переказів з країни перебування. Нажаль, цей показник не є статистично значущим, оскільки p-value становить 0,805.

Це означає, що рівень безробіття не має значного впливу на рівень грошових переказів у нашій моделі.

Індекс споживчих цін. Збільшення інфляції (індексу споживчих цін) на 1% призводить до збільшення обсягу грошових переказів збільшенням обсягів переказів на 0.45 млн доларів. Цей взаємозв'язок є доволі логічним, оскільки що інфляція підвищує витрати домогосподарств в Україні, змушуючи мігрантів відправляти більше коштів. Коефіцієнт для індексу споживчих цін становить 0.4511, але цей результат також не є статистично значущим ($p\text{-value} = 0.930$). Це свідчить про те, що інфляція не має значного впливу на рівень грошових переказів у нашій моделі.

Середньоквартальна заробітна плата в Україні. Коефіцієнт для середньоквартальної заробітної плати в Україні є негативним та становить -2.6731. Це означає, що зростання заробітної плати в Україні на 1 долар призводить до зменшення грошових переказів на 2.6731 мільйона доларів. З економічної точки зору, покращення економічної ситуації в Україні безпосередньо знижує роль переказів у підтримці домогосподарств. Цей результат є статистично значущим ($p\text{-value} = 0.000$), що підтверджує важливість цього фактора.

Середньоквартальна заробітна плата в Польщі, Німеччині та Чехії. Позитивний коефіцієнт для усіх трьох країн говорить про те, що із зростанням середньої заробітної плати на один долар США, обсяг грошових переказів має тенденцію до збільшення на 3.5822 для Польщі, 0,6239 для Німеччини та 1,1454 для Чехії. Це узгоджується з очікуванням, адже заробітна плата трудових мігрантів підвищується, позитивно впливаючи на їх спроможність надсилати грошові перекази до рідної країни, підтримуючи родину та домогосподарства загалом. Відповідно до $p\text{-value}$, що є менше 0,05, цей результат є статистично значущим, що підтверджує важливість цього фактора.

Порівняння фактичних та змодельованих обсягів грошових переказів за кварталами

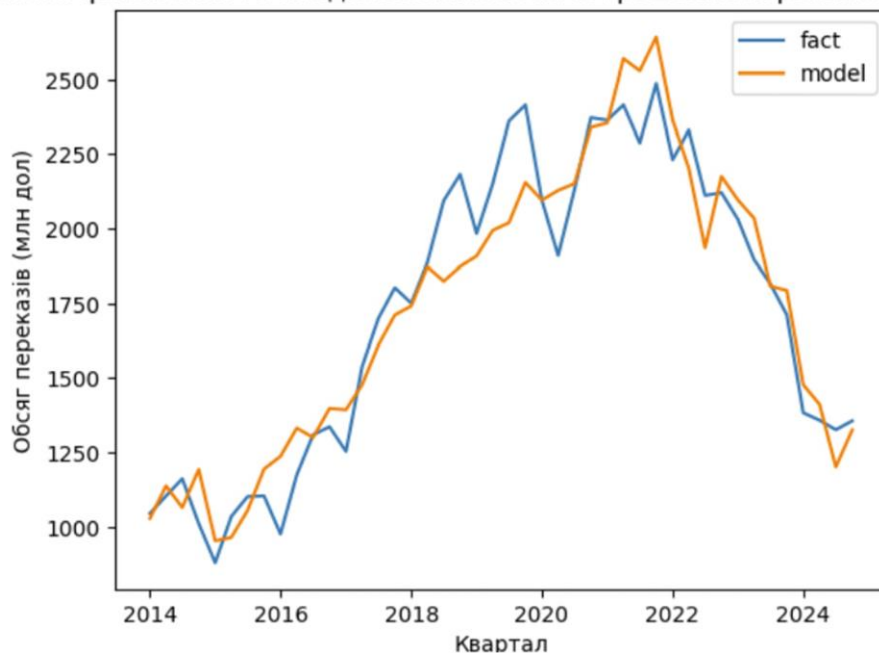

Рис. 3.2 Порівняння фактичних та змодельованих обсягів грошових переказів за кварталами.

Джерело: власні розрахунки автора на основі даних з відкритих джерел.

Додатково нами було проведено порівняння реальних даних обсягу грошових надходжень до країни зі змодельованими даними грошових надходжень (рис. 3.2). Загалом, як показано на графіку, регресійна модель вдало показує основні тренди грошових надходжень. Однак, у певні періоди спостерігаються відхилення від фактичних даних. Цей процес може бути обґрунтованим зовнішніми факторами, які не були враховані в моделі. Такі, як політичні, соціальні, економічні екзогенні фактори.

Поговоримо про загальні тенденції грошових переказів. Наразі ми можемо виділити три фази. Перша – фаза зростання, яка відбувалась з 2014 по 2021 рік. Все більше збільшувалась кількість українських трудових мігрантів закордоном, а їх доходи поступово зростали разом з розвитком економіки, ВВП та середньої заробітної плати країни перебування. Друга фаза – пік грошових надходжень, що припав на 2022 рік. Це, скоріш за все, можна пояснити зовнішніми факторами. Початок війни в Україні

мотивував трудових мігрантів надсилати більше коштів задля підтримку своїх родин. Остання фаза – стрімкий спад обсягу грошових переказів після 2022 року. Перш за все, фінансові ресурси трудових мігрантів були дуже сильно виснажені після початку війни. По-друге, країни Європи, наприклад Польща, Німеччина, або Чехія також стикнулись з інфляцією та підвищенням вартості житла, що призвело до зниження спроможності надсилати грошові перекази.

Отже, ми можемо зробити висновок, що модель, побудована під час дослідження, дозволяє відобразити тенденції та головні зв'язки між залежною та незалежними змінними. Було виявлено, що значний вплив на рівень грошових переказів в Україну мають натсупні фактори: обмінний курс, середня заробітна плата в Україні, а такж заробітна плата в найбільшій країнах-донорах грошових переказів, тобто Прльщі, Німеччині та Чехії. Зазначені фактори мають як пряму, так і обернену залежність. Цей факт підтверджується високими коефіцієнтами регресії та статистичною значущістю змінних.

В свою чергу, порівняння змодельованих та реальних даних довело, що модель адекватно відображає основні тенденції. Звичайно ж, наявні первні розбіжності між даними, які були описані вище. Але цей факт пов'язан з зовнішніми економічними факторами, які не було враховано при моделюванні. Загалом, задля покращення та збільшення точності моделі, у подальших дослідженнях ми пропонуємо враховувати додаткові зовнішні економічні фактори.

ВИСНОВКИ

Дослідження міжнародної трудової міграції виявило її ключову роль у формуванні сучасного глобального економічного середовища. В умовах посилення процесів глобалізації міжнародна трудова міграція стала невід'ємною складовою функціонування світового ринку праці, що визначає її значний вплив на економіки як країн-реципієнтів, так і країн-донорів. Під час проведення теоретичного дослідження було проаналізовано підходи зарубіжних та українських науковців до визначення терміну «трудова міграція».

У загальному розумінні, міжнародна трудова міграція - переміщення особи, пов'язане з перетинанням державного кордону, з метою виконання робіт, надання послуг на платній основі чи провадження будь-якого виду підприємницької діяльності, не забороненого законодавством держави працевлаштування, за умови, що особа має на це відповідний дозвіл державного органу. Залежно від видів, міжнародна трудова міграція класифікується за: тривалістю, географією, кількістю учасників, рівнем кваліфікації, способом організації, правовим статусом.

В ході дослідження було виявлено, що міграція може мати як позитивні, так і негативні наслідки. Для різних країн і регіонів наслідки міграції можуть бути неоднаковими, як для тих, що віддають робочу силу, так і тих, що її приймають. Тому нами було позитивні та негативні наслідки міграції для країн-донорів та країн реципієнтів робочої сили.

Відповідно до мети дослідження було проведено аналіз головних тенденцій міжнародної трудової міграції за доходом, розподіливши країни світу на чотири основні групи: країни з високим доходом, країни з дохід нижче середнього, вище середнього та низький рівень. Динаміка чистої трудової міграції демонструє значну нестабільність у країнах із високим і вищим за середній рівнем доходу, що свідчить про їхню залежність від зовнішніх економічних умов, тоді як країни з низьким доходом показують більш стійкі тенденції, попри окремі кризові періоди. Це

підкреслює важливість аналізу факторів, які впливають на міграційні потоки в різних групах країн.

Додатково було проведено детальний аналіз чистої міграції за регіонами: Східна Азія та Тихий океан, Європа та Центральна Азія, Латинська Америка та Карибський басейн, Близький Схід і Північна Африка, Північна Америка, Південна Азія, Африка на південь від Сахари. Чиста трудова міграція демонструє суттєві регіональні відмінності, зокрема, найбільші коливання спостерігаються в регіонах Близького Сходу і Північної Африки, а також Південної Азії, де вплив економічних і політичних чинників є найбільш відчутним. У той час, як стабільніші тенденції спостерігаються у Північній Америці та Європі і Центральній Азії, що вказує на відносну стійкість цих регіонів до глобальних міграційних викликів.

За результатами дослідження, країни ЄС було розподілено за часткою міграції. Найвища частка міграції присутня у Мальті, Кіпрі, Люксембурзі, Австрії та Ірландії. В той час як майже мінімальний відсоток мігрантів превалює у румунії, Болгарії, Хорватії та Польщі. Це пояснюється економічною привабливістю, рівнем життя та попитом на робочу силу в країнах із високою часткою мігрантів. В свою чергу, країни з мінімальною часткою міграції часто характеризуються нижчими рівнями доходів, менш розвинутими ринками праці або еміграційною спрямованістю.

Загалом, детально проаналізувавши особливості міграції у країнах ЄС ми можемо зрбити певні висновки. По-перше, основну частку складають особи віком 25–54 роки, що вказує на переважання економічно активного населення серед мігрантів. По-друге, загалом у суспільстві гендерний дисбаланс переважає у бік чоловіків. Ринок праці, який відкритий до мігрантів, зазвичай орієнтований на фізичний труд, як, наприклад будівництво, або господарство. Але доволі часто жінка-мігрант залишається вдома та слідкує за дітьми, або ж доглядає за господарством, в той час, як чоловік працює задля забезпечення родини. По-третє, серед трудових мігрантів країн ЄС найбільшу частку складають особи із середнім рівнем освіти (34%) та базовим рівнем освіти (32%), тоді як частка осіб із рівнем освіти нижче базового становить

лише 2%. В останнє, найбільш популярні сектори працевлаштування серед трудових мігрантів залишаються переробна промисловість, оптова та роздрібна торгівля, надання послуг розміщення та харчування, охорона здоров'я та соціальна робота.

Останніми роками міграція вважається основним джерелом підтримки домогосподарств, оскільки грошові перекази стають все більш важливими та відносно стабільними джерелами зовнішнього фінансування, особливо для слаборозвинених країн. Головні країни-донори грошових переказів складається переважно в розвинених країн, як, наприклад США та Саудівська Аравія, які звикли домінувати у світовій економіці. Серед лідерів є і держави ЄС, наприклад Швейцарія, Німеччина, Франція, Люксембург та Нідерланди. Розглянувши країн-реципієнтів грошових переказів, можна помітити, що провідні позиції займають країни Азії, а саме Індія, Бангладеш та Пакистан, й країни Латинської Америки (Мексика та Гватемала).

Як результат, було побудовано регресійну модель залежності грошових переказів від: обмінного курсу гривні до долара, індексу споживчих цін, рівня безробіття, середні заробітні плати в Україні, Польщі, Німеччині та Чехії. При цьому курс гривні та середня заробітна плата в Україні мають негативний вплив, тоді як середні заробітні плати в країнах-донорів трудової міграції позитивно стимулюють обсяги переказів. Інші фактори, як-от рівень безробіття та індекс споживчих цін, не виявили статистично значущого впливу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_207 (дата звернення: 10.11.2024).
2. Про захист всіх трудящих-мігрантів та їх сімей: Міжнародна конвенція від 18.12.1990. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_203#Text (дата звернення: 15.10.2024).
3. Про правовий статус трудящих-мігрантів: Європейська конвенція від 16.03.2007. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_307 (дата звернення: 20.10.2024).
4. Проект Закону України "Про основні засади державної міграційної політики України". Проект Закону України від 14.07.2010 № 6705. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JF56900A?an=3> (дата звернення: 25.10.2024).
5. Білоцерківець В. В., Завгородня О. О., Золотарьова О. В. та ін. Сучасна міжнародна економіка: підручник / За ред. В. М. Тарасевича. Дніпро: ПП «Економіка», 2019. - 386 с.
6. Боброва Д. О., Дон О. Д. Міжнародна трудова міграція та її вплив на ринок праці України в умовах військової агресії РФ // Галицький економічний вісник. 2023. Т. 82, № 3. С. 216–226.
7. Бортник Н. П., Дубинський О. Ю., Бараненко Д. В. Адміністративно-правові відносини у сфері міграції // Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 3. С. 280–283. URL: http://lsej.org.ua/3_2022/65.pdf (дата звернення: 29.11.2024).
8. Гавловська Н. І., Рудніченко Є. М., Ядуха С. Й. Дослідження міграційних процесів в Україні: стан і тенденції // Вісник Хмельницького національного університету. 2020. № 4. С. 104–112. URL: <https://journals.khnu.km.ua/vestnik/?p=6046> (дата звернення: 14.10.2024).

9. Григор'єв Г. С. Міжнародна економіка: практикум. Київ : НаУКМА, 2024. 145 с.
10. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 2 / Редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – Київ : Видавничий центр «Академія», 2001. 848 с. С. 385.
11. Євроінтеграційний вектор економічного зростання України: зб. матеріалів студентської наук.-практ. Інтернет-конф. 21 листопада 2024 р., м. Київ. Київ : КНЕУ, 2024. 198 с.
12. Журба О. В. Поняття та сутність праці за кордоном та сучасної української трудової міграції // Форум права. 2008. № 1. С. 130–133.
13. Лібанова Е. М. Зовнішні трудові міграції українців: масштаби, причини, наслідки // Демографія та соціальна економіка. 2018. № 2 (33). С. 11–26.
14. Малиновська О. А. Мігранти, міграція та Українська держава: аналіз управління зовнішніми міграціями: монографія. Київ : Вид-во НАДУ, 2004. 123 с.
15. Маслова В. О., Сухорукова Т. Г. Основні тенденції розвитку міжнародної трудової міграції та її вплив на формування сучасного ринку праці // Вісник економіки транспорту і промисловості. 2020–2021. № 72–73. С. 205–216.
16. Міжнародна економіка. Практикум: навчальний посібник. К. Ю. Величко, Г. А. Баламут. Харків : ДБТУ, 2023. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см.
17. Міжнародна економіка: підручник. Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Я. М. Столярчук. Київ : КНЕУ, 2014. 762 с.
18. Полянська Я. Л. Проблеми і наслідки міграції в Україні // Регіональні аспекти розвитку і розміщення продуктивних сил України. Тернопіль : Економічна думка, 2004. С. 74–77.
19. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. для студ. закладів вищої освіти. Т. В. Орехова, І. В. Хаджинов, М. В. Савченко та ін.; за заг. ред. Т. В. Орехової. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 324 с.
20. Міністерство фінансів України. URL: <https://minfin.com.ua/> (дата звернення: 17.10.2024).

21. Муц Л. Концепція управління міграційною політикою в контексті глобалізації і цифровізації // Науковий вісник Запорізького національного університету. 2019. DOI: <https://doi.org/10.30839/2072-7941.2019.189175>.
22. Полянська Я. Л. Проблеми і наслідки міграції в Україні // Регіональні аспекти розвитку і розміщення продуктивних сил України. Тернопіль: Економічна думка, 2004. С. 74–77.
23. Потапенко В., Головка А., Валецький О. Вплив міграції на соціально-економічну ситуацію в Україні: аналіт. доп. Київ : НІСД, 2023. 33 с. DOI: 10.53679/NISS-analytrep.2023.01.
24. Ровенчак О. Визначення та класифікації міграцій: наближення до операційних понять // Політичний менеджмент. 2006. № 2. С. 127–139.
25. Романюк М. Д. Масові міждержавні трудові міграції як визначальна ознака сучасної глобалізації // Вісник Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника. Серія: Економіка. 2018. Вип. 13. С. 115–122.
26. Срібна Є. В., Ступницький В. В., Ступницька Н. І. Контекст сучасних тенденцій міжнародних міграційних процесів // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. 2020. № 3 (91). С. 152.
27. Токар В. М., Гбур З. В. Аналіз показників міграції населення: внутрішня та зовнішня // Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування. 2023. № 7. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2023-7-02-11>.
28. Українські трудові мігранти та біженці в країнах Європи: конфліктність міграційних політик у суспільствах модерну. Федорченко-Кутуєв П., Хом'як А., Коломієць Т. 2024.
29. A Complete Guide to Spain's New Immigration Regulation. Abogado Extranjería Madrid. URL: <https://shorturl.at/oXDBM> (дата звернення: 22.10.2024).
30. Arango J. Theories of International Migration // In: Joly D. (ed.). International Migration and the New Millennium. – Aldershot: Ashgate, 2004. – P. 15–36.

31. Mexico: Remittances Accumulate 10 Years of Increase and Break Record \$63.3bn in 2023. BBVA Research. – 2023. URL: <https://www.bbvaresearch.com/en/publicaciones/mexico-remittances-accumulate-10-years-of-increase-and-break-record-633bn-in-2023/> (дата звернення: 25.10.2024).
32. Black R., Adger W. N., Arnell N. W., Dercon S., Geddes A., Thomas D. The Effect of Environmental Change on Human Migration // *Global Environmental Change*. – 2011. – Vol. 21, No. 1. – P. 3–11. – DOI: <https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2011.10.001>.
33. Typology and Geography of European Mass Migration. Blangiardo G. C. URL: <http://www.un.org/popin/confcon/milan/plen3/3rdplen.html> (дата звернення: 28.10.2024).
34. Migration as Crisis. Cantat C., Pécoud A., Thiollet H. // *American Behavioral Scientist*. – 2023. – P. 1–23. – DOI: 10.1177/00027642231182889.
35. Europe's Migrant Crisis in 2024: Numbers Fall but Attitudes Harden. CGTN Europe. URL: <https://newseu.cgtn.com/news/2025-01-01/Europe-s-migrant-crisis-in-2024-Numbers-fall-but-attitudes-harden-1zBgDFABPYQ/p.html> (дата звернення: 30.10.2024).
36. Spain's Immigration System: A Focus on Its Evolution. Collett E. – Migration Policy Institute. URL: <https://www.migrationpolicy.org/article/spain-immigration-system-evolution> (дата звернення: 01.11.2024).
37. Trends in Remittances Inflow. Drishti IAS. URL: <https://www.drishtiias.com/daily-updates/daily-news-analysis/trends-in-remittances-inflow> (дата звернення: 04.11.2024).
38. Is Migration the EU's Biggest Challenge in 2024? DW Deutsche Welle. URL: <https://www.dw.com/en/is-migration-the-eus-biggest-challenge-in-2024/a-67859874> (дата звернення: 06.11.2024).
39. What's Changing in German Immigration Policy in 2024? DW Deutsche Welle. – 2024. URL: <https://shorturl.at/Ny3nW> (дата звернення: 07.11.2024).
40. EU Countries Agree New Rules to Deal with Future Migration Crises after Italy Compromises. Euronews. URL: <https://www.euronews.com/my-europe/2023/10/04/eu->

countries-agree-new-rules-to-deal-with-future-migration-crises-after-italy-compromises (дата звернення: 09.11.2024).

41. EMN Spain Factsheet 2020. European Commission. – 2020. URL: https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2022-03/2020_EMN_Spain_factsheet_organogram_EN.pdf (дата звернення: 11.11.2024).

42. Highly Qualified Migrant. European Migration Network (EMN). URL: https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-asylum-and-migration-glossary/glossary/highly-qualified-migrant_en (дата звернення: 13.11.2024).

43. Pact on Migration and Asylum. European Commission. URL: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum_en (дата звернення: 14.11.2024).

44. The Challenges of the Afghan Migratory Crisis. European Institute of International Relations (EIIR). URL: <https://www.eiir.eu/strategic-affairs/conflicts-areas/the-challenges-of-the-afghan-migratory-crisis/> (дата звернення: 15.11.2024).

45. Latest Asylum Trends. European Union Agency for Asylum (EUAA). URL: <https://euaa.europa.eu/latest-asylum-trends-asylum#:~:text=Per%20receiving%20country,applications%20lodged%20in%20the%20EU%2B> (дата звернення: 17.11.2024).

46. German Citizenship New Law 2024: A Guide for Expats. Expats in Wonderland. URL: <https://www.expatsinwonderland.com/post/german-citizenship-new-law-2024-a-guide-for-expats> (дата звернення: 18.11.2024).

47. Germany's Migration Policies. Federal Agency for Civic Education (bpb). URL: <https://www.bpb.de/themen/migration-integration/regionalprofile/english-version-country-profiles/262811/germany-s-migration-policies/#footnote-target-1> (дата звернення: 19.11.2024).

48. Foroutan N. Ambivalent Germany: How to Deal with Migration, Muslims and Democracy // In: Jünemann A., Scherer N., Fromm N. (eds.). Fortress Europe? Challenges

and Failures of Migration and Asylum Policies. – Wiesbaden: Springer VS, 2017. – P. 123–138. – DOI: 10.1007/978-3-658-17011-0_9.

49. Frontex and the New Pact on Migration and Asylum. Frontex. URL: <https://www.frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/frontex-and-the-new-pact-on-migration-and-asylum-OAJMo3> (дата звернення: 21.11.2024).

50. Geist B. Sociologický slovník. – Praha: Victoria Publishing, 1992. – 647 с.

51. Switzerland: Country Report. Global Partnership for Financial Inclusion (GPFI). URL: <https://www.gpfi.org/sites/gpfi/files/sites/default/files/Switzerland.pdf> (дата звернення: 22.11.2024).

52. Keeping a Cool Head: How to Improve the EU Migration Crisis Response. Hahn H. – European Migration and Diversity Programme. – Discussion Paper. – 20 October 2022. URL: https://www.epc.eu/content/PDF/2022/Crisis_management_DP_v2.pdf (дата звернення: 24.11.2024).

53. Hollifield J. F., Martin P. L., Orrenius P. M., Héran F. (eds.). Controlling Immigration: A Comparative Perspective. – Stanford: Stanford University Press, 2022.

54. Bundestag Passes Major Reform to German Immigration Laws. IAmExpat. URL: <https://www.iamexpat.de/expat-info/german-expat-news/bundestag-passes-major-reform-to-german-immigration-laws> (дата звернення: 25.11.2024).

55. Chancenkarte: Germany Releases Details of New Points-Based Immigration. IAmExpat. URL: <https://www.iamexpat.de/expat-info/german-expat-news/chancenkarte-germany-releases-details-new-points-based-immigration> (дата звернення: 26.11.2024).

56. Germany: Significant Changes for Refugees and Asylum Seekers in 2024. InfoMigrants. URL: <https://www.infomigrants.net/en/post/61786/germany-significant-changes-for-refugees-and-asylum-seekers-in-2024> (дата звернення: 27.11.2024).

57. Germany: Significant Changes for Refugees and Asylum Seekers in 2024. InfoMigrants. URL: <https://www.infomigrants.net/en/post/61786/germany-significant-changes-for-refugees-and-asylum-seekers-in-2024> (дата звернення: 28.11.2024).

58. Spain to Regularise 900,000 Migrants under New Immigration Regulation. InSpain.news. URL: <https://inspain.news/spain-to-regularise-900000-migrants-under-new-immigration-regulation/> (дата звернення: 30.11.2024).
59. Migration Outlook Report: Electoral Promises and Quick Fixes, Asylum Offshoring and Labour Migration's Coming of Age. International Centre for Migration Policy Development (ICMPD). URL: <https://www.icmpd.org/news/migration-outlook-report-electoral-promises-and-quick-fixes-asylum-offshoring-and-labour-migration-s-coming-of-age> (дата звернення: 01.12.2024).
60. ILOSTAT Database. International Labour Organization (ILO). URL: <https://ilostat.ilo.org/data/> (дата звернення: 02.12.2024).
61. Lee E. S. A Theory of Migration // Demography. – 1966. – Vol. 3, No. 1. – P. 47–57.
62. Country Profile: Saudi Arabia. Migrants & Refugees Section. – 2023. URL: <https://migrants-refugees.va/wp-content/uploads/2023/09/2023-CP-Saudi-Arabia.pdf> (дата звернення: 03.12.2024).
63. Spain's Immigration System: A Focus on Its Evolution. Migration Policy Institute. URL: <https://www.migrationpolicy.org/article/spain-immigration-system-evolution> (дата звернення: 05.12.2024).
64. Indicators of Immigrant Integration 2023. OECD. – 2023. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2023/06/indicators-of-immigrant-integration-2023_70d202c4/1d5020a6-en.pdf (дата звернення: 07.12.2024).
65. Migration. Online Etymology Dictionary. URL: <https://www.etymonline.com/word/migration> (дата звернення: 08.12.2024).
66. Snapshot of Irregular Immigration in Spain. PorCausa Foundation. – 2020. URL: <https://porcausa.org/wp-content/uploads/2020/07/snapshot-of-irregular-immigration-in-spain-by-porCausa.pdf> (дата звернення: 10.12.2024).
67. Research on Linear Regression Algorithm. Qu K. // Shandong Xiehe University. – JiNan, Shandong, China, 2023.

68. The Search for Safety: The Effects of Conflict, Poverty and Ecological Influences on Migration in the Developing World. Raleigh C. // Global Environmental Change. – 2011. – Vol. 21, No. 1. – P. 82–93. – DOI: <https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2011.08.008>.

69. The Laws of Migration. Ravenstein E. G. // Journal of the Statistical Society of London. – 1885. – Vol. 48, No. 2. – P. 167–235.

70. Finland to Vote on Turning Back Migrants Crossing from Russia. Reuters. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/finland-vote-turning-back-migrants-crossing-russia-2024-07-12/> (дата звернення: 12.12.2024).

71. Netherlands to Limit Asylum Permits in Bid to Curb Migration. Reuters. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/netherlands-limit-asylum-permits-bid-curb-migration-2024-10-25/> (дата звернення: 14.12.2024).

72. Number of Migrants Reaching Spain's Canary Islands Breaks All-Time Record. Reuters. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/number-migrants-reaching-spains-canary-islands-breaks-all-time-record-2024-12-02/> (дата звернення: 16.12.2024).

73. Poland's Tusk Takes Coalition Partners by Surprise with Asylum Suspension Plan. Reuters. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/polands-tusk-takes-coalition-partners-by-surprise-with-asylum-suspension-plan-2024-10-14/> (дата звернення: 17.12.2024).

74. Spain to Regularise About 300,000 Undocumented Migrants per Year. Reuters. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/spain-regularise-about-300000-undocumented-migrants-per-year-2024-11-19/> (дата звернення: 18.12.2024).

75. New Immigration Regulations in Spain Published on November 20th, 2024. SpainGuru. URL: https://spainguru.es/2024/11/21/new-immigration-regulations-in-spain-published-on-november-20th-2024/#google_vignette (дата звернення: 19.12.2024).

76. Sending Money to Mexico: Slowed Growth in 2024. The Dialogue. – 2024. URL: <https://thediologue.org/sending-money-to-mexico-slowed-growth-in-2024/> (дата звернення: 20.12.2024).

77. Germany Strikes a Brave New Deal on Immigration. The Economist. – 2024. URL: <https://www.economist.com/europe/2024/01/21/germany-strikes-a-brave-new-deal-on-immigration> (дата звернення: 22.12.2024).
78. What's Behind the Rise in Turkish Citizens Seeking Asylum in Europe and North America? The New Humanitarian. – 2024. URL: <https://www.thenewhumanitarian.org/news-feature/2024/06/11/whats-behind-rise-turkish-citizens-seeking-asylum-europe-north-america> (дата звернення: 23.12.2024).
79. International Standard Classification of Education: ISCED 2011. UNESCO Institute for Statistics. – Montreal: UNESCO Institute for Statistics, 2012. URL: <https://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf> (дата звернення: 24.12.2024).
80. International Standard Industrial Classification of All Economic Activities (ISIC), Revision 4. United Nations Statistics Division. – New York: United Nations, 2008. URL: https://unstats.un.org/unsd/demographic-social/census/documents/isic_rev4.pdf (дата звернення: 25.12.2024).
81. Ranked: The Countries Sending the Most Remittances Abroad. Visual Capitalist. – 2023. URL: https://www.visualcapitalist.com/ranked-the-countries-sending-the-most-remittances-abroad/#google_vignette (дата звернення: 26.12.2024).
82. Ranked: The Countries Sending the Most Remittances Abroad. Visual Capitalist. – 2023. URL: https://www.visualcapitalist.com/ranked-the-countries-sending-the-most-remittances-abroad/#google_vignette (дата звернення: 27.12.2024).
83. World Bank Open Data. World Bank. URL: <https://data.worldbank.org/> (дата звернення: 28.12.2024).
84. World Migration 2024: Migration in a Changing World. Ed.-in-Chief M. McAuliffe, L. A. Ochoa. – Geneva: International Organization for Migration (IOM), 2024. – Vol. 4. – 504 p. – P. 498. – ISBN 978-92-9268-598-0 (PDF). – ISSN 1561-5502.
85. Expat Remittances from Saudi Records Highest Rise in 6 Years, Hit \$41.03Bln in 2021. Zawya. – 2022. URL: <https://www.zawya.com/en/wealth/expat-remittances-from->

saudi-records-highest-rise-in-6-years-hit-4103bln-in-2021-j071j0a2 (дата звернення: 29.12.2024).

86. Rogers A. Introduction to Multiregional Mathematical Demography. – New York: Unify – Interscience Publications, 1975. – 203 p.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Класифікація країн відповідно до географічного регіону та рівню доходів проти [83]

Назва країни	Регіон	Група доходу	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Україна	Європа та Центральна Азія	Дохід вище середнього	-33273	-7812	-2173	831	- 6673580	178471 8
США	Північна Америка	Високий дохід	1200796	1158444	675560	561580	998540	999700
Сирійська Арабська Республіка	Близький Схід і Північна Африка	Низький дохід	513647	500572	270006	212187	734304	757103
Канада	Північна Америка	Високий дохід	417974	391914	195181	195181	248586	249746
Велика Британія	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	230577	221179	211063	202027	165790	165790
Німеччина	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	392587	360560	334055	312735	154592	155751
Австралія	Східна Азія та Тихий океан	Високий дохід	220307	235860	117929	117929	139991	139991
Японія	Східна Азія та Тихий океан	Високий дохід	177470	183953	87584	87584	99994	99994
Франція	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	14391	17403	18335	20614	66601	67761
Італія	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	75863	21615	28021	28021	58496	58496
Південна Африка	Африка на південь від Сахари	Дохід вище середнього	27265	22728	30852	10934	58496	58496
Малайзія	Східна Азія та Тихий океан	Дохід вище середнього	60604	60824	57483	46165	48997	48997
Швейцарія	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	40899	43546	53786	23872	39998	39998
Іспанія	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	339064	458942	208791	275022	39998	39998
Швеція	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	81492	81585	81066	80097	39998	39998
Корея, Республіка	Східна Азія та Тихий океан	Високий дохід	118642	110799	0	43440	29998	29998
Нідерланди	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	60758	60266	58816	57439	29998	29998
Саудівська Аравія	Близький Схід і Північна Африка	Високий дохід	253245	241172	- 1025295	- 153883	28998	28998
Норвегія	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	18388	25564	10756	10604	27998	27998
Сінгапур	Східна Азія та Тихий океан	Високий дохід	35726	40624	21324	19321	26998	26998
Бельгія	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	55439	54395	53428	52356	23999	23999
Чехія	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	3193	4030	3621	3621	22011	22011
Австрія	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	35404	41105	20314	20314	19999	19999

Данія	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	23337	23305	23076	22746	19999	19999
САР Гонконг, Китай	Східна Азія та Тихий океан	Високий дохід	0	0	0	0	19999	19999
Пуерто Ріко	Латинська Америка та Карибський басейн	Високий дохід	-17320	-16013	-7408	-7408	16702	19835
Таїланд	Східна Азія та Тихий океан	Дохід вище середнього	9304	3758	35526	1133	18999	18999
Фінляндія	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	11646	15558	17482	14928	13999	13999
Нова Зеландія	Східна Азія та Тихий океан	Високий дохід	80419	103392	38220	38220	12999	12999
Кувейт	Близький Схід і Північна Африка	Високий дохід	144967	9088	-254177	-36843	11999	11999
Ірландія	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	33647	29113	15320	15320	9999	9999
Ізраїль	Близький Схід і Північна Африка	Високий дохід	15615	16132	16569	16856	9999	9999
Португалія	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	10177	43656	40535	27295	9999	9999
Панама	Латинська Америка та Карибський басейн	Високий дохід	11130	10623	5473	5473	7967	7262
Бразилія	Латинська Америка та Карибський басейн	Дохід вище середнього	67934	69186	56880	20376	6425	6000
Кот д'Івуар	Африка на південь від Сахари	Дохід нижче середнього	-17190	-15520	-12301	-21000	6000	6000
Кіпр	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	4977	4948	2999	1995	5000	5000
Греція	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	-23600	-21581	-17853	-14806	5000	5000
ОАР Макао, Китай	Східна Азія та Тихий океан	Високий дохід	8219	8578	8441	4004	5000	5000
Люксембург	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	10096	10365	6952	6949	5222	4883
Екваторіальна Гвінея	Африка на південь від Сахари	Дохід вище середнього	15583	14695	0	6486	4000	4000
Коста Ріка	Латинська Америка та Карибський басейн	Дохід вище середнього	4198	4154	2084	2084	3850	3750
Аргентина	Латинська Америка та Карибський басейн	Дохід вище середнього	4690	4478	2344	2344	3886	3718
Ботсвана	Африка на південь від Сахари	Дохід вище середнього	3819	2933	1816	1816	3000	3000
Мавританія	Африка на південь від Сахари	Дохід нижче середнього	-2987	-3018	-1494	-1494	3000	3000
Бурунді	Африка на південь від Сахари	Низький дохід	68145	14241	-10186	-14415	2000	2000
Словенія	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	7559	7427	7681	4568	2000	2000
Багамські Острови, The	Латинська Америка та Карибський басейн	Високий дохід	1001	1001	0	485	1000	1000
Габон	Африка на південь від Сахари	Дохід вище середнього	2893	2230	1514	1516	1000	1000
Нігер	Африка на південь від Сахари	Низький дохід	-3816	-15787	-4403	-4405	1000	1000
Нормандські острови	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	2353	1566	1362	1242	900	900

Джібуті	Близький Схід і Північна Африка	Дохід нижче середнього	1435	1322	744	742	900	900
Мальта	Близький Схід і Північна Африка	Високий дохід	11180	11247	10854	10408	850	850
Беліз	Латинська Америка та Карибський басейн	Дохід вище середнього	1185	1164	0	577	600	600
Кюрасао	Латинська Америка та Карибський басейн	Високий дохід	25591	-9592	997	502	515	515
Нова Каледонія	Східна Азія та Тихий океан	Високий дохід	-2386	-2336	-1182	-1182	500	500
Кайманові острови	Латинська Америка та Карибський басейн	Високий дохід	1054	973	766	276	400	400
Ісландія	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	6611	5152	2573	622	380	380
Острів Мен	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	272	239	235	517	340	340
Бутан	Південна Азія	Дохід нижче середнього	291	291	291	291	300	300
Андорра	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	1184	1238	1474	1377	200	200
Монако	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	416	416	206	206	200	200
Острови Теркс і Кайкос	Латинська Америка та Карибський басейн	Високий дохід	1403	1358	682	682	200	200
Британські Віргінські острови	Латинська Америка та Карибський басейн	Високий дохід	221	253	272	128	200	200
Аруба	Латинська Америка та Карибський басейн	Високий дохід	367	412	0	501	164	157
Ліхтенштейн	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	193	178	189	231	150	150
Сан-Марино	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	137	148	-138	41	100	100
Сент-Кітс і Невіс	Латинська Америка та Карибський басейн	Високий дохід	-191	-191	-191	-90	20	20
Об'єднані Арабські Емірати	Близький Схід і Північна Африка	Високий дохід	-8582	-4466	-2762	-2762	0	0
Антигуа і Барбуда	Латинська Америка та Карибський басейн	Високий дохід	0	0	0	0	0	0
Азербайджан	Європа та Центральна Азія	Дохід вище середнього	1583	392	1084	1084	0	0
Бахрейн	Близький Схід і Північна Африка	Високий дохід	-3601	-17127	-48716	-9150	0	0
Бермудські острови	Північна Америка	Високий дохід	306	290	291	291	0	0
Бруней Даруссалам	Східна Азія та Тихий океан	Високий дохід	-638	-587	-395	-192	0	0
Фарерські острови	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	653	580	498	0	0	0
Казахстан	Європа та Центральна Азія	Дохід вище середнього	-31760	-37080	-12432	-18917	0	0
Сент-Люсія	Латинська Америка та Карибський басейн	Дохід вище середнього	0	0	0	0	0	0

Сен-Мартен (французька частина)	Латинська Америка та Карибський басейн	Високий дохід	-1356	-949	-949	-948	0	0
Маршаллові острови	Східна Азія та Тихий океан	Дохід вище середнього	-1901	-1901	-1901	-1901	0	0
Маврикій	Африка на південь від Сахари	Дохід вище середнього	-2209	-1034	-478	-478	0	0
Оман	Близький Схід і Північна Африка	Високий дохід	-51177	-106864	-164408	-20664	0	0
Катар	Близький Схід і Північна Африка	Високий дохід	11662	15493	-163999	-30801	0	0
Сінт-Мартен (голландська частина)	Латинська Америка та Карибський басейн	Високий дохід	640	540	475	212	0	0
Вануату	Східна Азія та Тихий океан	Дохід нижче середнього	-403	-403	-197	-197	0	0
Палау	Східна Азія та Тихий океан	Високий дохід	8	8	7	3	-20	-20
Гібралтар	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	-58	-58	-58	-58	-24	-24
Домініка	Латинська Америка та Карибський басейн	Дохід вище середнього	194	326	100	57	-40	-40
Північні Маріанські острови	Східна Азія та Тихий океан	Високий дохід	-817	-806	-431	-431	-50	-50
Тувалу	Східна Азія та Тихий океан	Дохід вище середнього	-57	-57	-15	-15	-60	-60
Барбадос	Латинська Америка та Карибський басейн	Високий дохід	-65	-65	0	-28	-80	-80
Гренландія	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	-357	-338	-150	-62	-100	-100
Французька Полінезія	Східна Азія та Тихий океан	Високий дохід	-952	-861	-378	-378	-100	-100
Науру	Східна Азія та Тихий океан	Високий дохід	-39	-107	-68	-66	-140	-140
Бенін	Африка на південь від Сахари	Дохід нижче середнього	3368	3363	1732	1732	-200	-200
Гренада	Латинська Америка та Карибський басейн	Дохід вище середнього	-190	-190	0	-85	-200	-200
Сейшельські острови	Африка на південь від Сахари	Високий дохід	276	305	146	146	-200	-200
Сент-Вінсент і Гренадини	Латинська Америка та Карибський басейн	Дохід вище середнього	-807	-758	-379	-379	-200	-200
Кірібаті	Східна Азія та Тихий океан	Дохід нижче середнього	-776	-691	-296	-296	-400	-400
Віргінські острови (США)	Латинська Америка та Карибський басейн	Високий дохід	-458	-458	0	-224	-450	-450
Чорногорія	Європа та Центральна Азія	Дохід вище середнього	-2024	-1636	-1326	-101	-480	-480
Боснія і Герцеговина	Європа та Центральна Азія	Дохід вище середнього	-29154	-27848	-26857	-25865	-500	-500
Гуам	Східна Азія та Тихий океан	Високий дохід	-1850	-1852	-244	-244	-500	-500
Мікронезія, ФЕД. свв.	Східна Азія та Тихий океан	Дохід нижче середнього	-1283	-1283	-635	-635	-600	-600

Сан-Томе і Принсіпі	Африка на південь від Сахари	Дохід нижче середнього	-1758	-1718	0	-792	-600	-600
Американське Самоа	Східна Азія та Тихий океан	Високий дохід	-1652	-1650	-1636	-1646	-810	-790
Папуа Нова Гвінея	Східна Азія та Тихий океан	Дохід нижче середнього	24688	22977	10695	10695	-800	-800
Тонга	Східна Азія та Тихий океан	Дохід вище середнього	-2023	-1898	-948	-948	-800	-800
Тринідад і Тобаго	Латинська Америка та Карибський басейн	Високий дохід	35502	-19248	2370	2632	-800	-800
Монголія	Східна Азія та Тихий океан	Дохід вище середнього	11426	10664	0	0	-850	-850
Ангола	Африка на південь від Сахари	Дохід нижче середнього	61632	58986	7557	29089	-1000	-1000
Конго, Республіка	Африка на південь від Сахари	Дохід нижче середнього	-8858	-6271	-4465	-4466	-1000	-1000
Естонія	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	7229	5410	2995	2995	-1000	-1000
Північна Македонія	Європа та Центральна Азія	Дохід вище середнього	-1000	-987	-486	-486	-1000	-1000
Сурінам	Латинська Америка та Карибський басейн	Дохід вище середнього	-862	203	-313	-492	-1000	-1000
Кабо Верде	Африка на південь від Сахари	Дохід нижче середнього	-1323	-1296	-1274	-1274	-1256	-1227
Гвінея-Бісау	Африка на південь від Сахари	Низький дохід	-1396	-1395	-1394	-1395	-1400	-1400
Мадагаскар	Африка на південь від Сахари	Низький дохід	485	-1487	-742	-742	-1500	-1500
Уругвай	Латинська Америка та Карибський басейн	Високий дохід	-2963	-2902	-1486	-1486	-1500	-1500
Самоа	Східна Азія та Тихий океан	Дохід нижче середнього	-2739	-2469	-1060	-882	-1500	-1500
Соломонові острови	Східна Азія та Тихий океан	Дохід нижче середнього	-1603	-1603	-808	-808	-1600	-1600
Коморські острови	Африка на південь від Сахари	Дохід нижче середнього	-2919	-2917	-1772	-1772	-2000	-2000
Хорватія	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	-13171	-12480	-11592	-10402	-2000	-2000
Лівія	Близький Схід і Північна Африка	Дохід вище середнього	5835	-1352	-696	-696	-2000	-2000
Корея, Дем. Народний представник	Східна Азія та Тихий океан	Низький дохід	-3223	-3139	-1589	-1589	-2000	-2000
Чад	Африка на південь від Сахари	Низький дохід	46664	-9469	9016	9016	-2000	-2000
Того	Африка на південь від Сахари	Низький дохід	-1997	-1997	-995	-995	-2000	-2000
Болівія	Латинська Америка та Карибський басейн	Дохід нижче середнього	-9345	-8978	-4666	-4666	-3000	-3000
Гамбія, The	Африка на південь від Сахари	Низький дохід	-3936	-4186	-1960	-1960	-3000	-3000

Фіджі	Східна Азія та Тихий океан	Дохід вище середнього	-11738	-11865	-6003	-6003	-3557	-3289
Гайана	Латинська Америка та Карибський басейн	Високий дохід	30080	-24678	802	-4316	-3900	-3900
Намібія	Африка на південь від Сахари	Дохід вище середнього	-8596	-8596	-4301	-4301	-4061	-3916
Гвінея	Африка на південь від Сахари	Дохід нижче середнього	-9195	-3243	-4364	-4367	-4000	-4000
Лесото	Африка на південь від Сахари	Дохід нижче середнього	-3234	-2989	-1490	-1490	-4000	-4000
Сьєрра-Леоне	Африка на південь від Сахари	Низький дохід	-2741	-2238	1292	-1544	-4000	-4000
Туркменістан	Європа та Центральна Азія	Дохід вище середнього	-9614	-9612	-4502	-4503	-4000	-4000
Туніс	Ближній Схід і Північна Африка	Дохід нижче середнього	-21013	-19609	-9189	-9189	-4000	-4000
Білорусь	Європа та Центральна Азія	Дохід вище середнього	15731	15082	13589	12961	30308	-4282
Болгарія	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	-12115	-11439	-9902	-8716	-4800	-4800
Камерун	Африка на південь від Сахари	Дохід нижче середнього	-9185	-12254	-9889	-9889	-4800	-4800
Вірменія	Європа та Центральна Азія	Дохід вище середнього	-25835	-25363	-12825	-12825	-5000	-5000
Ліберія	Африка на південь від Сахари	Низький дохід	-23226	-19697	-10119	-11862	-5000	-5000
Мозамбік	Африка на південь від Сахари	Низький дохід	-12765	-17639	11745	-9515	-5000	-5000
Західний берег і Газа	Ближній Схід і Північна Африка	Дохід нижче середнього	-25137	-24737	-12369	-12369	-5000	-5000
Тимор-Лешті	Східна Азія та Тихий океан	Дохід нижче середнього	-5352	-5265	-3506	-1997	-5000	-5000
Косово	Європа та Центральна Азія	Дохід вище середнього	-34137	-33469	-15050	-15050	-5000	-5000
Замбія	Африка на південь від Сахари	Дохід нижче середнього	18019	18019	9015	9015	-5000	-5000
Гондурас	Латинська Америка та Карибський басейн	Дохід нижче середнього	-6768	-6550	-6199	-5779	-5374	-5034
Есватіні	Африка на південь від Сахари	Дохід нижче середнього	-9956	-9796	-4897	-4897	-5733	-5268
Куба	Латинська Америка та Карибський басейн	Дохід вище середнього	-14219	-13686	-7068	-7068	-6000	-6000
Ірак	Ближній Схід і Північна Африка	Дохід вище середнього	6660	-29880	71539	-60097	-6000	-6000
Малаві	Африка на південь від Сахари	Низький дохід	-3706	-2228	-1775	-1775	-6000	-6000
Латвія	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	-8632	-7903	-7381	-6815	-8466	-7630
Албанія	Європа та Центральна Азія	Дохід вище середнього	-9106	-8889	-9117	-10612	-8000	-8000
Нікарагуа	Латинська Америка та Карибський басейн	Дохід нижче середнього	-20739	-19733	-10384	-10384	-8000	-8000

Мальдіви	Південна Азія	Дохід вище середнього	10578	6690	1134	1189	-8011	-8652
Руанда	Африка на південь від Сахари	Низький дохід	-10794	-11823	-1579	-6112	-8999	-8999
Гватемала	Латинська Америка та Карибський басейн	Дохід вище середнього	-56884	-58095	-23142	-29118	-9128	-9110
Алжир	Близький Схід і Північна Африка	Дохід вище середнього	-36227	-36386	-18797	-18797	-9999	-9999
Грузія	Європа та Центральна Азія	Дохід вище середнього	-5174	-5414	-2734	-2734	-9999	-9999
Гана	Африка на південь від Сахари	Дохід нижче середнього	-19374	-21860	-297	-11253	-9999	-9999
Киргизька Республіка	Європа та Центральна Азія	Дохід нижче середнього	-30717	-34270	-14307	-16510	-9999	-9999
Лаоська НДР	Східна Азія та Тихий океан	Дохід нижче середнього	-10303	-10303	-10303	-10303	-9999	-9999
Судан	Африка на південь від Сахари	Низький дохід	74198	-29450	86	-15223	-9999	-9999
Сербія	Європа та Центральна Азія	Дохід вище середнього	3346	489	243	243	-9999	-9999
Зімбабве	Африка на південь від Сахари	Дохід нижче середнього	-59918	-59918	-29955	-25005	-9999	-9999
Кенія	Африка на південь від Сахари	Дохід нижче середнього	-115434	-61946	-17106	-52549	-10000	-10000
Ямайка	Латинська Америка та Карибський басейн	Дохід вище середнього	-11329	-11329	0	-5664	-10999	-10999
Ефіопія	Африка на південь від Сахари	Низький дохід	9309	-10803	38867	-1391	-11999	-11999
Парагвай	Латинська Америка та Карибський басейн	Дохід вище середнього	-16470	-16270	-8230	-8230	-12499	-12499
Литва	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	-14451	-13398	-12625	-11853	-15192	-13128
Центральноафриканська Республіка	Африка на південь від Сахари	Низький дохід	-53083	-36942	-24803	-85860	-17463	-14716
Конго, дем. Представник	Африка на південь від Сахари	Низький дохід	-124242	-144916	-1643	-64643	-14999	-14999
Еритрея	Африка на південь від Сахари	Низький дохід	-21435	-29849	-14987	-14988	-17152	-15297
Сенегал	Африка на південь від Сахари	Дохід нижче середнього	-19973	-19973	-10090	-10091	-19999	-19999
Таджикистан	Європа та Центральна Азія	Дохід нижче середнього	-10135	-7192	-3564	-3564	-19999	-19999
Узбекистан	Європа та Центральна Азія	Дохід нижче середнього	-60066	-69397	-39203	-39201	-19999	-19999
Еквадор	Латинська Америка та Карибський басейн	Дохід вище середнього	153372	71801	35894	35894	-20206	-21525
Сальвадор	Латинська Америка та Карибський басейн	Дохід вище середнього	-54158	-55143	-25214	-27343	-23249	-23249
Південний Судан	Африка на південь від Сахари	Низький дохід	-297041	2048	-74415	-31885	-30694	-23291

Буркіна Фасо	Африка на південь від Сахари	Низький дохід	-23971	-25277	-5665	-13097	-24998	-24998
Домініканська Республіка	Латинська Америка та Карибський басейн	Дохід вище середнього	-29944	-29830	-14966	-14966	-29294	-29099
Ємен, респ.	Близький Схід і Північна Африка	Низький дохід	-39699	-39769	-86100	101468	-29998	-29914
Єгипет, Арабська Республіка	Близький Схід і Північна Африка	Дохід нижче середнього	-61050	-59715	4476	-32370	-29998	-29998
Камбоджа	Східна Азія та Тихий океан	Дохід нижче середнього	-51685	-55607	-22308	-24262	-29998	-29998
Сомалі	Африка на південь від Сахари	Низький дохід	40844	48055	-11383	-17071	-30000	-30000
Гаїті	Латинська Америка та Карибський басейн	Дохід нижче середнього	-35007	-34635	-33872	-32977	-32248	-31811
М'янма	Східна Азія та Тихий океан	Дохід нижче середнього	-114634	-100810	-66228	-35382	-34998	-34998
Танзанія	Африка на південь від Сахари	Дохід нижче середнього	-56813	-64819	-15795	-4865	-39997	-39997
Іран, Ісламська Республіка	Близький Схід і Північна Африка	Дохід вище середнього	-29981	-34571	-156669	28080	-39998	-39998
Марокко	Близький Схід і Північна Африка	Дохід нижче середнього	-89007	-91959	-33807	-46242	-39998	-39998
Малі	Африка на південь від Сахари	Низький дохід	-40761	-44428	-14978	-22236	-39998	-39998
Індонезія	Східна Азія та Тихий океан	Дохід вище середнього	-39878	-40567	-24999	-14992	-49997	-49997
Мексика	Латинська Америка та Карибський басейн	Дохід вище середнього	-99430	-47764	-9949	-52649	-51399	-50239
Нігерія	Африка на південь від Сахари	Дохід нижче середнього	-81384	-103989	-4824	-76364	-59996	-59996
Перу	Латинська Америка та Карибський басейн	Дохід вище середнього	326831	136558	79456	68012	-60652	-61442
Непал	Південна Азія	Дохід нижче середнього	-81130	-70597	306664	296541	-62012	-62012
Афганістан	Південна Азія	Низький дохід	-47205	-8082	166821	183672	-65846	-65846
Філіппіни	Східна Азія та Тихий океан	Дохід нижче середнього	-15371	-24066	-41937	-80125	-69996	-69996
Чилі	Латинська Америка та Карибський басейн	Високий дохід	237358	230162	98439	113709	-66850	-71205
Шрі-Ланка	Південна Азія	Дохід нижче середнього	-97100	-94897	-92400	-92400	-77495	-77495
В'єтнам	Східна Азія та Тихий океан	Дохід нижче середнього	-3080	-4028	-2016	-992	-82700	-82700
Словацька Республіка	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	3752	3378	1746	1746	425001	-112067

Молдова	Європа та Центральна Азія	Дохід вище середнього	-36088	-28328	-14278	-14278	462866	-125204
Уганда	Африка на південь від Сахари	Низький дохід	60723	107203	43465	43465	-118846	-126181
Російська Федерація	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	336527	333509	340711	320617	942445	-136414
Угорщина	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	31976	33559	9042	19870	616038	-156677
Йорданія	Близький Схід і Північна Африка	Дохід нижче середнього	33554	28963	18092	14374	-141192	-157392
Пакистан	Південна Азія	Дохід нижче середнього	1309609	1177218	-588736	471395	-165988	-165988
Колумбія	Латинська Америка та Карибський басейн	Дохід вище середнього	494364	395803	229437	211978	-167924	-175051
Ліван	Близький Схід і Північна Африка	Дохід нижче середнього	-233520	-237572	-115146	115122	-160237	-177331
Румунія	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	-57865	-25453	-12724	-12724	916813	-254616
Бангладеш	Південна Азія	Дохід нижче середнього	-323380	-344054	-61154	174500	-309977	-309977
Китай	Східна Азія та Тихий океан	Дохід вище середнього	-296674	-302609	-33649	200194	-311380	-310220
Туреччина	Європа та Центральна Азія	Дохід вище середнього	-261813	-218341	-80952	-69729	-301586	-318067
Індія	Південна Азія	Дохід нижче середнього	-561563	-593495	-34772	301970	-487303	-486136
Польща	Європа та Центральна Азія	Високий дохід	-8736	-2974	-779	-2968	3366387	-910475

ДОДАТОК Б

Розподіл мігрантів за країнами-походження [60]

Країна перебування	Країна походження	К-ть мігрантів, тис осіб, 2022 р.
Німеччина	Хорватія	276,50
Німеччина	Італія	419,50
Німеччина	Інші країни	3 671,60
Німеччина	Польща	465,30
Німеччина	Румунія	410,40
Німеччина	Туреччина	673,30
Італія	Албанія	209,45
Італія	Китай	112,54
Італія	Марокко	130,32
Італія	Інші країни	1 150,15
Італія	Румунія	607,19
Італія	Україна	136,45
Іспанія	Китай	95,88
Іспанія	Колумбія	75,66
Іспанія	Італія	114,82
Іспанія	Марокко	226,69
Іспанія	Інші країни	1 039,29
Іспанія	Румунія	279,72
Франція	Алжир	169,21
Франція	Італія	83,29
Франція	Марокко	162,37
Франція	Інші країни	959,35
Франція	Португалія	290,55
Франція	Туніс	68,43
Австрія	Боснія і Герцеговина	57,08
Австрія	Німеччина	138,45

Австрія	Інші країни	454,22
Австрія	Румунія	70,23
Австрія	Сербія	61,93
Австрія	Туреччина	56,61
Бельгія	Франція	96,57
Бельгія	Італія	53,52
Бельгія	Нідерланди	77,51
Бельгія	Інші країни	284,49
Бельгія	Польща	36,54
Бельгія	Румунія	50,36
Польща	Білорусь	18,79
Польща	Індія	4,61
Польща	Інші країни	56,33
Польща	Російська Федерація	5,79
Польща	Україна	215,94
Польща	В'єтнам	5,69
Данія	Німеччина	15,07
Данія	Інші країни	206,15
Данія	Польща	27,35
Данія	Румунія	23,09
Данія	Сирійська Арабська Республіка	11,50
Данія	Туреччина	13,35
Греція	Албанія	97,23
Греція	Болгарія	7,65
Греція	Грузія	6,03
Греція	Інші країни	36,32
Греція	Румунія	5,17
Греція	Україна	4,66
Португалія	Ангола	8,60
Португалія	Бразилія	76,90
Португалія	Кабо-Верде	9,90

Португалія	Інші країни	41,10
Португалія	Румунія	5,70
Португалія	Україна	5,90
Фінляндія	Китай	4,73
Фінляндія	Естонія	26,68
Фінляндія	Індія	4,01
Фінляндія	Інші країни	75,83
Фінляндія	Російська Федерація	10,73
Фінляндія	Таїланд	4,08
Угорщина	Китай	8,32
Угорщина	Німеччина	6,56
Угорщина	Інші країни	57,65
Угорщина	Румунія	10,83
Угорщина	Словаччина	11,02
Угорщина	Україна	24,34
Латвія	Білорусь	1,58
Латвія	Латвія	76,46
Латвія	Литва	1,57
Латвія	Інші країни	6,03
Латвія	Російська Федерація	14,41
Латвія	Україна	4,42
Словенія	Боснія і Герцеговина	53,09
Словенія	Хорватія	5,67
Словенія	Косово	10,81
Словенія	Македонія, колишня Югославська Республіка	6,79
Словенія	Інші країни	13,17
Словенія	Сербія	11,78
Кіпр	Болгарія	7,80
Кіпр	Греція	28,07
Кіпр	Індія	7,55
Кіпр	Непал	6,38
Кіпр	Інші країни	40,34

Кіпр	Румунія	10,30
Естонія	Фінляндія	1,56
Естонія	Латвія	2,32
Естонія	Інші країни	49,40
Естонія	Російська Федерація	32,46
Естонія	Україна	9,13
Мальта	Індія	6,56
Мальта	Італія	8,62
Мальта	Інші країни	42,59
Мальта	Філіппіни	6,67
Мальта	Сербія	4,23
Мальта	Велика Британія	4,67
Болгарія	Македонія, колишня Югославська Республіка	1,09
Болгарія	Інші країни	12,75
Болгарія	Російська Федерація	6,16
Болгарія	Сирійська Арабська Республіка	0,96
Болгарія	Туреччина	1,82
Болгарія	Україна	3,31
Литва	Білорусь	2,04
Литва	Латвія	0,16
Литва	Інші країни	2,69
Литва	Польща	0,12
Литва	Російська Федерація	3,08
Литва	Україна	1,63

ДОДАТОК В

Розподіл мігрантів за країнами-походження [60]

Країна походження	Країна перебування	К-ть мігрантів, тис осіб, 2022 р.
Румунія	Австрія	70,23
Румунія	Бельгія	50,36
Румунія	Кіпр	10,30
Румунія	Данія	23,09
Румунія	Німеччина	410,40
Румунія	Греція	5,17
Румунія	Угорщина	10,83
Румунія	Італія	607,19
Румунія	Португалія	5,70
Румунія	Іспанія	279,72
Туреччина	Австрія	56,61
Туреччина	Болгарія	1,82
Туреччина	Данія	13,35
Туреччина	Німеччина	673,30
Італія	Бельгія	53,52
Італія	Франція	83,29
Італія	Німеччина	419,50
Італія	Мальта	8,62
Італія	Іспанія	114,82
Польща	Бельгія	36,54
Польща	Данія	27,35
Польща	Німеччина	465,30
Польща	Литва	0,12
Марокко	Франція	162,37
Марокко	Італія	130,32

Марокко	Іспанія	226,69
Україна	Болгарія	3,31
Україна	Естонія	9,13
Україна	Греція	4,66
Україна	Угорщина	24,34
Україна	Італія	136,45
Україна	Латвія	4,42
Україна	Литва	1,63
Україна	Польща	215,94
Україна	Португалія	5,90
Албанія	Греція	97,23
Албанія	Італія	209,45
Португалія	Франція	290,55
Хорватія	Німеччина	276,50
Хорватія	Словенія	5,67
Китай	Фінляндія	4,73
Китай	Угорщина	8,32
Китай	Італія	112,54
Китай	Іспанія	95,88
Алжир	Франція	169,21
Німеччина	Австрія	138,45
Німеччина	Данія	15,07
Німеччина	Угорщина	6,56
Боснія і Герцеговина	Австрія	57,08
Боснія і Герцеговина	Словенія	53,09
Франція	Бельгія	96,57
Латвія	Естонія	2,32
Латвія	Латвія	76,46
Латвія	Литва	0,16
Сербія	Австрія	61,93
Сербія	Мальта	4,23
Сербія	Словенія	11,78

Нідерланди	Бельгія	77,51
Бразилія	Португалія	76,90
Колумбія	Іспанія	75,66
Російська Федерація	Болгарія	6,16
Російська Федерація	Естонія	32,46
Російська Федерація	Фінляндія	10,73
Російська Федерація	Латвія	14,41
Російська Федерація	Литва	3,08
Російська Федерація	Польща	5,79
Туніс	Франція	68,43
Греція	Кіпр	28,07
Естонія	Фінляндія	26,68
Індія	Кіпр	7,55
Індія	Фінляндія	4,01
Індія	Мальта	6,56
Індія	Польща	4,61
Білорусь	Латвія	1,58
Білорусь	Литва	2,04
Білорусь	Польща	18,79
Болгарія	Кіпр	7,80
Болгарія	Греція	7,65
Сирійська Арабська Республіка	Болгарія	0,96
Сирійська Арабська Республіка	Данія	11,50
Словаччина	Угорщина	11,02
Косово	Словенія	10,81
Кабо-Верде	Португалія	9,90
Ангола	Португалія	8,60
Македонія, колишня Югославська Республіка	Болгарія	1,09
Македонія, колишня Югославська Республіка	Словенія	6,79
Філіппіни	Мальта	6,67
Непал	Кіпр	6,38
Грузія	Греція	6,03

В'єтнам	Польща	5,69
Велика Британія	Мальта	4,67
Таїланд	Фінляндія	4,08
Литва	Латвія	1,57
Фінляндія	Естонія	1,56

ДОДАТОК Г

Країни-реципієнти грошових переказів, млрд. дол. США, 2010-2023 р. [83]

Країни-реципієнти грошових переказів, млрд. дол. США				
Країна	2 010	2 015	2 020	2 023
Індія	419,9363	553,1844	660,4167	817,6624
Мексика	53,4800	68,9097	83,1492	119,5261
Філіппіни	22,7677	26,8249	43,9777	66,2389
Франція	21,5566	29,7994	34,8828	39,0969
Китай	19,8983	25,4475	29,9837	36,9091
Пакистан	13,6360	33,1047	18,8763	29,1103
Бангладеш	9,6900	19,3060	26,0890	26,5580
Німеччина	10,8502	15,2955	21,7516	22,1682
Гватемала	12,7888	15,5658	18,1748	20,4308
Нігерія	4,2247	6,4819	11,4054	19,9784
Єгипет, Арабська Республіка	19,7448	20,6260	17,2075	19,5495
Україна	12,4531	18,3254	29,6029	19,5321
Бельгія	6,5350	8,4740	15,2130	14,9670
Індонезія	10,9937	10,4649	12,9407	14,4781
В'єтнам	6,9161	9,6592	9,6509	14,4668
Узбекистан	7,5690	8,0507	10,7146	14,0000
Італія	3,4354	4,8432	7,0837	13,9250
Марокко	7,9751	9,6077	9,8885	12,1029
Непал	6,4225	6,9035	7,4141	11,7552
Домініканська Республіка	3,4641	6,7299	8,1077	10,7246
Колумбія	3,8870	5,1962	8,3316	10,6192
Румунія	4,0308	5,0016	6,9245	10,1116
Таїланд	0,6414	5,3914	7,6257	9,6926
Гондурас	4,4332	5,8947	8,2570	9,6182

Сальвадор	2,6179	3,6662	5,5886	8,9682
США	3,4718	4,2746	5,9313	8,1932
Корея, Республіка	5,9300	6,5780	6,8270	7,7350
Польща	5,8537	6,4639	7,4348	7,6530
Ліван	7,7120	6,8350	6,7270	7,1270
Хорватія	6,9141	7,4808	6,5934	6,6962
Шрі-Ланка	2,2871	2,6773	4,1948	6,0728
Сербія	4,1231	6,9997	7,1404	6,0226
Еквадор	4,1174	3,3704	3,8685	5,7722
Іспанія	2,5990	2,3876	3,3437	5,4524
Японія	1,5960	2,6734	3,0634	5,0727
Угорщина	1,6845	3,3251	4,8878	4,6872
Нікарагуа	1,8499	3,9539	3,9254	4,6799
Таджикистан	0,8248	1,1975	1,8550	4,6623
Велика Британія	2,0205	2,2586	2,1868	4,6338
Йорданія	4,9514	5,0034	3,2481	4,4873
Чехія	3,6230	5,3483	4,8192	4,4849
Перу	1,2291	2,6748	4,1858	4,4664
Бразилія	2,5339	2,7251	2,9040	4,4462
Гаїті	3,0828	2,8969	3,5662	4,4337
Грузія	1,4738	2,1956	3,2573	4,2473
Кенія	1,1839	1,4587	2,1097	4,2013
Швеція	0,6858	1,5693	3,1079	4,1667
Нідерланди	4,0610	3,7780	3,2659	4,1589
Ямайка	2,7792	3,2762	3,6223	4,0610
Австрія	2,0264	2,3612	3,0669	3,6008
Конго, дем. Представник	2,9835	2,8636	3,0268	3,3056
Швейцарія	0,0157	1,1666	1,1960	3,2983
Західний берег і Газа	2,4946	2,5170	2,8247	3,2663
Зімбабве	0,9271	1,8174	2,5597	3,2442

Сенегал	1,4132	2,0466	1,8320	3,0823
Киргизька Республіка	1,4791	1,7578	2,6074	2,9359
Боснія і Герцеговина	1,2662	1,6877	2,6306	2,8500
Камбоджа	1,8223	1,8011	1,9310	2,8236
Туніс	0,5575	1,1855	2,5878	2,7819
Російська Федерація	2,0633	1,9714	2,2806	2,6500
Болгарія	5,2500	6,9034	9,9150	2,5487
Гана	1,3329	1,4947	2,0595	2,4798
Люксембург	0,1359	4,9824	4,2920	2,4315
Словацька Республіка	1,6696	1,6752	2,3334	2,3364
Албанія	1,5909	2,1383	2,4636	2,2392
Молдова	1,5866	1,2909	1,4660	2,0362
Азербайджан	1,7528	1,5401	1,8766	2,0124
Алжир	1,4103	1,2700	1,4031	1,9128
Косово	0,1966	1,9974	1,6996	1,8676
Бермудські острови	1,0067	0,9714	1,4361	1,8410
Сомалі	1,2614	1,4454	1,5741	1,7500
Австралія	-	-	1,7350	1,7350
Малайзія	1,8645	2,1747	1,1973	1,7267
Вірменія	1,1029	1,6437	1,4267	1,7044
Болівія	1,6693	1,4915	1,3270	1,4518
Уганда	0,9602	1,1910	1,1265	1,4495
Катар	0,7708	0,9022	1,0619	1,4387
Данія	-	0,4371	0,6516	1,4371
Португалія	0,9255	1,2583	1,3322	1,4302
Білорусь	0,5169	0,3692	0,7233	1,3354
Латвія	0,5753	0,9315	1,0137	1,3315
Малі	1,2574	1,3358	1,0883	1,2282
М'янма	0,4732	0,8169	0,9971	1,1536
Кот д'Івуар	0,1149	1,9337	2,6716	1,1000

Аргентина	0,3738	0,3364	0,3291	1,0419
Судан	0,6443	0,4944	0,6481	1,0097
Ізраїль	1,4555	0,1514	0,4954	1,0000
Литва	0,5715	0,8531	1,0327	0,9814
Словенія	1,6732	1,3728	0,7906	0,9767
Ірак	0,1645	0,3995	0,7381	0,8867
Туреччина	0,1767	1,0045	0,6444	0,8794
Канада	1,8190	1,4010	0,8160	0,8650
Нова Зеландія	1,1992	1,2743	0,8218	0,8472
Чорногорія	0,3705	0,5317	0,4285	0,8161
Південна Африка	0,4160	0,4697	0,6007	0,8050
Ліберія	1,0696	0,8253	0,8109	0,8034
Парагвай	0,2942	0,6544	0,3356	0,8000
Танзанія	0,4099	0,5536	0,5837	0,7457
Нігер	0,3443	0,3878	0,3262	0,7256
Фінляндія	0,1344	0,1716	0,5209	0,7252
Мозамбік	0,8938	0,8654	0,5981	0,6791
Коста Ріка	0,1158	0,1429	0,3968	0,6646
Того	0,5307	0,5520	0,5248	0,6621
Нова Каледонія	0,3369	0,3637	0,6504	0,6504
Кіпр	0,4918	0,6129	0,6211	0,6211
Норвегія	0,8617	0,2978	0,5676	0,6200
Французька Полінезія	0,6800	0,6089	0,5890	0,5994
Камерун	0,6507	0,5643	0,5816	0,5816
Буркіна Фасо	0,1150	0,2417	0,3341	0,5800
Греція	0,1205	0,3850	0,5246	0,5789
Ефіопія	1,4988	0,5093	0,6114	0,5419
Гвінея	0,4361	1,0870	0,4041	0,5394
Гайана	0,0463	0,1306	0,0225	0,5273
Гамбія, The	0,3678	0,3028	0,4291	0,5250

Руанда	0,1157	0,1541	0,4164	0,5246
Панама	0,1065	0,1592	0,2801	0,5181
Фіджі	0,4100	0,5542	0,3865	0,5157
Естонія	0,1756	0,2524	0,3172	0,5000
Лесото	0,3571	0,4573	0,5068	0,4873
Північна Македонія	0,6101	0,3478	0,4499	0,4844
Монголія	0,3879	0,3269	0,4701	0,4624
САР Гонконг, Китай	0,2662	0,2609	0,5488	0,4553
Ірландія	0,3396	0,3868	0,4266	0,4263
Мадагаскар	0,6580	0,6036	0,2761	0,4239
Сьєрра-Леоне	0,4558	0,3268	0,4954	0,3853
Афганістан	0,0442	0,0482	0,1770	0,3216
Кабо Верде	0,3782	0,3486	0,7889	0,3200
Маврикій	0,1309	0,2009	0,2341	0,3164
Саудівська Аравія	0,0008	0,2236	0,2847	0,3154
Казахстан	0,2365	0,2954	0,3023	0,3114
Коморські острови	0,2256	0,2943	0,3744	0,3037
Самоа	0,0873	0,1319	0,2267	0,2810
Замбія	0,1385	0,1312	0,2042	0,2649
Лаоська НДР	0,0437	0,0470	0,1349	0,2457
Бенін	0,0418	0,1892	0,2322	0,2398
Мальта	0,1396	0,2144	0,2046	0,2332
Тонга	0,2296	0,2744	0,2594	0,2331
Ісландія	0,0740	0,1293	0,1855	0,2220
Гвінея-Бісау	0,1356	0,2169	0,1673	0,2061
Тринідад і Тобаго	0,0459	0,0850	0,1749	0,2061
Бурунді	0,0909	0,1552	0,1944	0,2023
Тимор-Лешті	0,0345	0,0510	0,1452	0,1978
Малаві	0,1371	0,0616	0,1126	0,1930
Кюрасао	0,0218	0,0415	0,2317	0,1797

Фарерські острови	-	0,1424	0,1323	0,1766
Беліз	0,1464	0,1584	0,1584	0,1584
Сурінам	0,0781	0,0847	0,1207	0,1520
Вануату	0,0043	0,0067	0,1240	0,1469
Уругвай	0,0118	0,0397	0,1271	0,1450
Мавританія	0,1249	0,0903	0,1111	0,1344
Бутан	-	-	0,1687	0,1093
Сент-Вінсент і Гренадини	0,0083	0,0197	0,0834	0,1079
Намібія	0,0420	0,0418	0,0630	0,0918
Барбадос	0,0692	0,0467	0,0640	0,0877
Соломонові острови	0,0819	0,1980	0,0852	0,0852
ОАР Макао, Китай	0,0143	0,0186	0,0275	0,0846
Гренада	0,0469	0,0395	0,0658	0,0834
Есватіні	0,0364	0,0434	0,0704	0,0818
Чилі	0,0547	0,0958	0,1125	0,0799
Ботсвана	0,0623	0,0590	0,0662	0,0701
Сент-Люсія	0,0223	0,0300	0,0442	0,0700
Джібуті	0,0313	0,0405	0,0564	0,0639
Сінт-Мартен (голландська частина)	0,0326	0,0397	0,0641	0,0580
Андорра	-	0,0551	0,0387	0,0480
Конго, Республіка	-	-	0,0474	0,0446
Багамські Острови, The	0,0331	0,0298	0,0126	0,0440
Оман	-	-	0,0508	0,0416
Аруба	0,0390	0,0390	0,0390	0,0390
Сент-Кітс і Невіс	0,0050	0,0536	0,0350	0,0377
Антигуа і Барбуда	0,0177	0,0244	0,0316	0,0365
Маршаллові острови	0,0289	0,0312	0,0362	0,0350
Домініка	0,0222	0,0273	0,0335	0,0345
Мікронезія, ФЕД. свв.	0,0462	0,0519	0,0337	0,0343
Кувейт	0,0181	0,0233	0,0233	0,0233

Габон	0,0048	0,0343	0,0225	0,0213
Кірібаті	0,0384	0,0185	0,0185	0,0185
Ангола	0,0156	0,0140	0,0149	0,0150
Сейшельські острови	0,0180	0,0111	0,0081	0,0121
Кайманові острови	0,0174	0,0184	0,0100	0,0114
Сан-Томе і Принсіпі	-	-	0,0090	0,0102
Мальдіви	0,0064	0,0200	0,0086	0,0100
Папуа Нова Гвінея	0,0032	0,0036	0,0047	0,0054
Тувалу	0,0035	0,0039	0,0023	0,0030
Палау	0,0039	0,0026	0,0022	0,0020
Бруней Даруссалам	0,0017	0,0023	0,0023	0,0020
Науру	-	-	0,0009	0,0009
Nauru	0,0002	0,0104	0,0025	0,0009

ДОДАТОК Д

Країни-донори грошових переказів, млрд. дол. США, 2010-2023 [83]

Країни-донори грошових переказів, млрд. дол. США				
Країна	2010	2015	2020	2023
США	50,5270	60,7190	66,1260	93,0310
Саудівська Аравія	27,0690	38,7874	34,5958	38,3936
Швейцарія	18,5115	26,0310	29,6173	35,6595
Німеччина	14,6821	14,3209	19,9061	24,0549
Китай	1,4555	5,7182	18,2959	20,2375
Франція	12,0261	14,6004	14,5264	19,8368
Люксембург	10,6587	11,2328	14,2723	17,9913
Нідерланди	12,6763	10,3694	13,9090	17,0385
Кувейт	11,8640	15,2025	17,3572	12,6795
Індія	3,8287	4,8828	7,0108	12,3591
Італія	12,8829	8,8604	10,1947	12,2266
Катар	-	12,1920	10,1121	11,7739
Велика Британія	9,5651	10,7073	9,3824	11,5697
Польща	1,3260	2,5740	7,9150	11,4940
Корея, Республіка	9,5442	8,7195	9,6840	10,3321
Австралія	4,6555	6,0329	4,4230	10,3170
Бельгія	4,1423	4,4412	6,0590	10,1490
Індонезія	2,8399	4,6051	4,5469	9,7803
Малайзія	8,6283	10,4828	9,0897	9,6457
Оман	5,7035	10,9909	8,7722	9,0711
Канада	5,2905	5,1142	7,4580	8,5934
Австрія	2,9900	4,7502	6,2141	8,2337
Російська Федерація	21,4540	19,6888	16,8722	7,4225
Таїланд	3,0269	3,9924	7,8785	7,0253
Ізраїль	3,7685	4,7327	5,5499	6,2481

Японія	4,3657	4,0003	8,2453	5,9338
Чехія	1,4970	1,3764	3,2517	5,7917
Норвегія	4,1185	4,5783	3,8708	4,5463
Данія	2,8333	2,7813	3,4025	4,3175
Швеція	1,1600	2,4293	3,1521	4,1795
Греція	1,9318	1,8702	2,7253	2,9831
Бахрейн	1,6418	2,3673	2,7380	2,6633
Казахстан	3,0058	3,1815	2,0808	2,3796
Ірландія	2,2660	0,7035	0,6238	2,3183
Бразилія	1,0237	1,3391	1,6078	2,2864
ОАР Макао, Китай	0,6365	1,9494	2,1409	2,0988
Ліван	4,3905	3,6749	2,7578	1,7752
Конго, дем. Представник	0,0572	0,8512	0,7460	1,7053
Хорватія	0,3328	0,4128	0,8286	1,5198
Кот д'Івуар	0,7263	0,6498	0,9359	1,4282
Угорщина	0,8599	0,6769	1,2551	1,4249
Румунія	0,0882	0,5143	0,5368	1,4242
Киргизька Республіка	0,1677	0,3626	0,5056	1,2239
Мексика	-	0,6321	0,6474	1,0757
Домініканська Республіка	0,5340	0,5850	0,8373	1,0609
Гана	-	2,6071	0,7272	1,0370
Нова Зеландія	0,5339	0,7285	0,8832	1,0346
Фінляндія	0,7208	0,9277	0,9271	1,0137
Кіпр	0,9520	0,6345	0,8636	0,9839
САР Гонконг, Китай	0,4829	0,7587	0,9085	0,9819
Туреччина	0,1900	0,8500	0,5210	0,9510
Південна Африка	1,3528	0,9801	0,9208	0,9324
Сербія	0,1548	0,2450	0,3905	0,8990
Маврикій	0,0085	0,5997	1,1024	0,8923
Гаїті	0,1670	0,2473	0,5495	0,7254
Еквадор	0,1360	0,2915	0,5180	0,7072
Чилі	0,1488	0,3865	0,6156	0,6817

Азербайджан	0,9536	1,2930	0,7319	0,6748
Мальта	1,6115	0,4038	0,4947	0,6415
Ірак	0,0484	0,5393	0,5807	0,6330
Латвія	0,3148	0,2731	0,1746	0,5968
Узбекистан	0,2608	0,3355	0,3411	0,5949
Мальдіви	0,1894	0,3484	0,3967	0,5881
Іспанія	0,4707	0,3680	0,3528	0,5655
Нігер	0,0723	0,1013	0,3955	0,5638
Литва	0,5523	0,5891	0,3659	0,5454
Словацька Республіка	0,0699	0,2400	0,4106	0,5392
Кайманові острови	-	-	0,4921	0,5388
Коста Ріка	0,2594	0,4078	0,4909	0,5381
Вірменія	0,2274	0,3638	0,3044	0,5359
Панама	0,4858	0,8289	0,5089	0,5356
Йорданія	0,6052	0,5968	0,3931	0,5223
Аргентина	1,0378	0,6850	0,5210	0,5195
Словенія	0,2121	0,2010	0,3457	0,4863
Ісландія	0,0672	0,0845	0,2910	0,4514
Молдова	0,1157	0,1541	0,2074	0,4510
Ангола	0,7145	1,2529	0,5765	0,4342
Колумбія	0,1513	0,3337	0,2541	0,4333
Камбоджа	0,1630	0,3143	0,2265	0,4302
Шрі-Ланка	0,5261	0,8963	1,0422	0,4008
Єгипет, Арабська Республіка	0,3048	0,6227	0,4449	0,3586
Ямайка	0,2793	0,2871	0,3063	0,3445
Гондурас	0,0273	0,0411	0,2917	0,3392
Болівія	0,1018	0,2102	0,2157	0,3322
Грузія	0,0551	0,0959	0,0769	0,3245
Перу	-	-	0,1650	0,3215
Пакистан	0,0090	0,0300	0,1870	0,3170
Таджикистан	0,1836	0,1651	0,1084	0,3148
Португалія	0,5057	0,3438	0,2555	0,3145

Філіппіни	0,1091	0,1533	0,2112	0,3108
Естонія	0,1233	0,0937	0,2446	0,2955
Сальвадор	0,0221	0,0743	0,1867	0,2606
Судан	0,0008	0,0894	0,1995	0,2473
Уганда	0,3311	0,2782	0,1987	0,2453
Малі	0,1761	0,1329	0,2054	0,2307
Багамські Острови, The	0,0880	0,1788	0,2355	0,2165
Білорусь	0,1157	0,1623	0,2452	0,2116
Ботсвана	0,0998	0,0947	0,1822	0,2115
Мозамбік	0,0537	0,1906	0,2111	0,2089
Тимор-Лешті	0,1034	0,1588	0,0869	0,1858
Буркіна Фасо	0,1119	0,1808	0,2018	0,1852
Албанія	0,2093	0,1533	0,1246	0,1783
Болгарія	0,0904	0,1149	0,1891	0,1741
Марокко	0,0620	0,0788	0,1523	0,1716
Монголія	0,1691	0,2276	0,1458	0,1626
Танзанія	0,1230	0,1038	0,0870	0,1622
Гайана	0,1281	0,1320	0,1303	0,1534
Бангладеш	0,0094	0,0321	0,0948	0,1488
Тринідад і Тобаго	-	0,2896	0,2658	0,1486
Лаоська НДР	0,0193	0,0433	0,0963	0,1481
Чорногорія	0,0326	0,0536	0,0982	0,1446
Кюрасао	-	0,1302	0,1217	0,1417
Боснія і Герцеговина	0,0464	0,0555	0,0968	0,1354
Замбія	0,0681	0,0721	0,0885	0,1354
Уругвай	0,0067	0,0874	0,1064	0,1353
Гвінея	0,0410	0,0257	0,0226	0,1349
Нікарагуа	0,0012	0,0016	0,0015	0,1331
Малаві	0,0149	0,0200	0,0368	0,1303
Ліберія	0,3005	0,3398	0,1500	0,1273
Андорра	-	-	0,0838	0,1239
Аруба	0,0649	0,1012	0,1018	0,1104

Сінт-Мартен (голландська частина)	-	0,1071	0,0814	0,1043
Бенін	0,0634	0,0982	0,0921	0,1027
Мадагаскар	0,0589	0,0580	0,0429	0,1000
Сурінам	0,0012	0,0322	0,0774	0,0972
Руанда	0,0636	0,1019	0,0557	0,0945
Україна	0,7030	0,6270	0,8430	0,0940
Нігерія	0,0475	1,0355	0,0921	0,0841
Намібія	0,0816	0,0714	0,1047	0,0830
Парагвай	0,0900	0,1151	0,0728	0,0814
Гвінея-Бісау	0,0197	0,0384	0,0786	0,0787
Бутан	0,0708	0,0550	0,0480	0,0778
Алжир	0,0280	0,0721	0,1493	0,0750
Косово	0,1271	0,0684	0,0497	0,0652
Сейшельські острови	0,0412	0,0742	0,0449	0,0598
Антигуа і Барбуда	0,0489	0,0528	0,0442	0,0571
Соломонові острови	0,0617	0,0556	0,0657	0,0566
Гренада	0,0361	0,0477	0,0497	0,0554
Непал	0,0324	0,0095	0,0441	0,0518
Ефіопія	0,0470	0,0144	0,0171	0,0471
Беліз	0,0220	0,0412	0,0424	0,0426
Туніс	0,0133	0,0265	0,0243	0,0415
Есватіні	0,0117	0,0193	0,0244	0,0378
Гамбія, The	0,0581	0,0205	0,0183	0,0346
Самоа	0,0089	0,0157	0,0211	0,0325
Камерун	0,0542	0,0756	0,1016	0,0323
Кабо Верде	0,0080	0,0142	0,0371	0,0312
Гватемала	0,0208	0,0229	0,0187	0,0283
Тонга	0,0081	0,0142	0,0291	0,0278
Сент-Кітс і Невіс	0,0100	0,0197	0,0220	0,0258
Північна Македонія	0,0226	0,0199	0,0273	0,0242
Мавританія	-	0,1716	0,0386	0,0229
Науру	0,0021	0,0182	0,0141	0,0192

Вануату	0,0031	0,0033	0,0085	0,0191
Бурунді	0,0050	0,0210	0,0162	0,0158
Сент-Вінсент і Гренадини	0,0127	0,0101	0,0098	0,0151
Палау	0,0090	0,0168	0,0181	0,0151
Фіджі	0,0096	0,0097	0,0074	0,0136
Сент-Люсія	0,0167	0,0187	0,0196	0,0128
Домініка	0,0258	0,0248	0,0133	0,0127
Кенія	0,0191	0,0351	0,0084	0,0114
Бруней Даруссалам	-	-	0,0101	0,0107
Західний берег і Газа	0,0181	0,0304	0,0219	0,0093
Сьєрра-Леоне	0,0106	0,0068	0,0077	0,0083
Коморські острови	0,0008	0,0011	0,0011	0,0045
Сан-Томе і Принсіпі	0,0006	0,0004	0,0024	0,0044
Лесото	-	-	0,0028	0,0025
Джібуті	0,0116	-	0,0017	0,0020
Тувалу	0,0019	0,0011	0,0014	0,0018
Кірібаті	0,0010	0,0010	0,0011	0,0011

ДОДАТОК Е

Вхідні дані для проведення економетричного аналізу залежності рівня грошових переказів в Україну від соціо-економічних факторів

Джерело: розроблено автором на основі даних з відкритих джерел

Рік	Квартал	Грошові перекази в Україну з заробітної плати щоквартально (млн. дол. США)	Валовий внутрішній продукт України. (млн. дол. США)	Рівень безробіття населення (15-70 р.), %	Зведена таблиця індексів споживчих цін (%)	Україна: Середньоквартальна заробітна плата, дол. США	Польща: Середньоквартальна заробітна плата, дол. США	Німеччина: Середньоквартальна заробітна плата, дол. США	Чехія: Середньоквартальна заробітна плата, дол. США	Курс валют UAH/USD
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2014	I	1 044	34 487	9,40	101,00	361	1 242	4 796	1 243	0,1105
	II	1 103	28 716	9,00	102,70	296	1 260	4 828	1 278	0,0849
	III	1 161	30 194	9,30	101,37	276	1 225	4 691	1 213	0,0797
	IV	1 010	23 389	9,70	102,43	256	1 151	4 445	1 233	0,0696
2015	I	878	14 875	10,00	106,40	175	1 056	4 056	1 040	0,0494
	II	1 034	15 535	9,60	109,00	176	1 068	4 007	1 066	0,0463
	III	1 101	18 650	9,40	99,53	182	1 057	4 049	1 075	0,0457
	IV	1 103	16 861	9,50	101,00	180	1 032	4 008	1 144	0,0437
2016	I	975	16 486	10,30	100,50	175	1 027	4 084	1 089	0,0389
	II	1 174	18 785	9,80	101,53	189	1 058	4 200	1 148	0,0397
	III	1 309	22 901	9,60	99,80	195	1 066	4 174	1 131	0,0394
	IV	1 336	21 466	9,70	102,13	197	1 027	4 052	1 176	0,0386

2017	I	1 253	18 849	10,10	101,30	227	1 045	4 048	1 103	0,0369
	II	1 538	21 593	9,60	101,33	246	1 122	4 206	1 219	0,0378
	III	1 699	27 020	9,40	100,57	262	1 202	4 513	1 315	0,0386
	IV	1 802	24 642	9,50	101,37	259	1 237	4 546	1 459	0,0371
2018	I	1 750	23 625	9,70	101,17	287	1 327	4 791	1 470	0,0367
	II	1 886	27 659	8,90	100,63	315	1 288	4 671	1 489	0,0382
	III	2 093	32 066	8,60	99,77	313	1 266	4 581	1 433	0,0366
	IV	2 182	30 034	8,80	101,67	313	1 267	4 517	1 503	0,0358
2019	I	1 983	28 043	9,10	100,80	344	1 279	4 543	1 459	0,0366
	II	2 150	32 984	8,40	100,87	373	1 297	4 516	1 513	0,0377
	III	2 360	41 615	8,00	99,53	405	1 297	4 491	1 473	0,0396
	IV	2 414	40 588	8,20	100,50	428	1 319	4 495	1 585	0,0413
2020	I	2 095	32 742	8,50	100,80	432	1 322	4 521	1 497	0,0399
	II	1 909	31 303	9,20	100,87	403	1 255	4 537	1 420	0,0371
	III	2 130	39 619	9,30	99,53	402	1 392	4 839	1 589	0,0362
	IV	2 371	37 420	9,50	100,50	403	1 426	4 962	1 750	0,0353
2021	I	2 363	31 738	10,40	100,23	448	1 461	5 061	1 654	0,0357
	II	2 414	35 802	9,90	100,63	476	1 494	5 085	1 823	0,0362
	III	2 287	46 233	9,30	99,80	503	1 488	4 996	1 751	0,0372
	IV	2 486	46 546	9,80	100,93	516	1 467	4 870	1 829	0,0374
2022	I	2 231	32 719	12,50	101,33	476	1 472	4 823	1 715	0,0347

	II	2 330	26 255	31,30	101,23	433	1 436	4 599	1 713	0,0337
	III	2 111	30 786	29,50	100,03	386	1 400	4 369	1 614	0,0286
	IV	2 120	28 855	29,90	100,97	409	1 448	4 455	1 798	0,0271
202 3	I	2 030	30 953	22,10	102,47	418	1 571	4 721	1 854	0,0271
	II	1 895	34 038	19,97	103,43	441	1 704	4 812	1 989	0,0271
	III	1 815	43 120	15,87	101,63	456	1 776	4 830	1 910	0,0271
	IV	1 711	41 570	18,17	101,70	475	1 845	4 800	2 014	0,0273
202 4	I	1 383	31 165	17,20	101,00	494	1 966	4 886	1 904	0,0261
	II	1 358	32 630	15,07	100,73	499	2 028	4 866	1 978	0,0250
	III	1 326	40 647	15,80	99,60	499	2 140	4 988	1 979	0,0242
	IV	1 356	37 701	14,87	100,60	520	2 067	4 863	1 916	0,0241

